

BUDAPEST

M. Kir. Külügymin.

Kezdeti Újság

Szerkeszti
ÉE DEZSŐ

Noviszád, 1939 szeptember 3, vasárnap

20. évfolyam 243. szám

Végső erőfeszítések a béke megmentésére

Róma tovább folytatja békemertő fáradozását - Páris és London hozzájárul Mussolini béketervéhez - A német csapatok folytatták a sikeres előnyomulást

Varsóból jelenti az Avala: Mint a lengyel távirati iroda közli, szombat reggel 6 óra 10 perckor hat német repülőgép elrepült Jedlice, Moderovka és Ivonic városok felett. Ezeket a gépeket 6 óra 20 perckor 15 újabb gép követte. A német repülőgép gyújtó- és gázbombákat dobtak le. Egy német repülőgépet lelőttek. A rendőrség három német altisztet letartóztatott és átadta őket a katonai hatóságoknak. A moderovkai kerületben két német repülőgépet lelőttek.

Szombat reggel 7 és 8 óra között a német repülőgép támadást intéztek Ploka ellen. A támadásnak négy halottja és hat sebesültje van. Kilenc óra 40 perckor három német repülőgép Varka városra 55 bombát dobott le.

vetni, hogy az Egyesült Államokat távoldartsa a bonyodalmaiktól.

A washingtoni kormány péntek este minisztertanácsot tartott. A kétórás tanácskozáson az európai ügyeket vitatták meg.

MOSZKVA HITLER BESZÉDÉT ISMERTETI

Berlinből jelenti az Avala: A német távirati iroda moszkvai jelentése szerint a moszkvai rádió péntek este kivonatossan ismertette Hitler birodalmi gyűlési beszédét. A szombat reggeli sajtó részleteiben közli a beszédet. A szovjet távirati iroda közleménye főleg a beszédnek Oroszországgal kapcsolatos részeit emeli ki.

FRANCIAORSZÁG MINDENRE KÉSZEN ALL

Párisból jelenti az Avala: A Journal csütörtök estj és pénteki eseményekkel foglalkozva, azt írja, hogy a legutóbbi három nap diplomáciai okmányainak tanulmányozása megmutatja majd, hogy a támadást mennyi valótlán állítással készítették elő.

A Figaro szerint Franciaország a történelem során számos súlyos megpróbáltatást ért meg. A most küszöbön álló megpróbáltatás egyike a legsúlyosabbaknak. Franciaország azonban bátran, hidegvérrel és szilárd elhatározottsággal áll készenlétben.

A Journal szerint a háborús felelősség kérdését már eldöntötték.

ANGLIA EGYSÉGES

Londonból jelenti az Avala: Valamennyi angol lap pártállásra való tekintet nélkül kiemeli az angol nemzet egységét és a harcra való elszántságát. A Times szerint az angol nemzet talán sohasem volt olyan egységes, mint most, amikor vezetői döntését helyeselte és elfogadta. Abban a pillanatban, amikor az ország készen áll, hogy hadba vonuljon, ez sokat jelent. Akkor, amikor Lengyelországnak segítséget nyújtunk, nem saját anyagi érdekeinket védjük, de azokért az elvekért is küzdünk, amelyek életbevágó fontosságúak nemzetünk és más nemzetek számára.

94 repülőátmadás

Varsóból jelenti az Avala: A lengyel távirati iroda közlése szerint a német repülőgépek szombat reggel 94 támadást hajtottak végre a lengyelországi nyílt városok ellen. Ezek közül 22 támadást 10.000-nél több lakósu, 27 támadást pedig 3.000-nél több lakósu helyek ellen intéztek. Ezenkívül a német repülőgép fegyvertűz alá vették a mezőt és az utakon levő embereket. A sebesültek számát még nem állapították meg. A halottak száma körülbelül 130, akik közül csak 12 katona. Ezenkívül 12 katona súlyosan, több száz katona pedig könnyebben megsebesült. A bombázás rendkívül heves volt. Számos ház porráégett.

RÓMA FOLYTATJA ERŐFESZÍTÉSEIT

Az olasz fővárosban folyó rendkívül élénk diplomáciai tevékenységben annak a bizonyítékát látják, hogy az olasz diplomácia nem adta fel erőfeszítéseit az általános európai háború megakadályozására. Római politikai körökben semmit sem mondanak és az olasz sajtó sem közöl semmi olyan értesülést, amely megvilágítaná Mussolini és közvetlen munkatársai diplomáciai erőfeszítéseinek határozott célját.

OLASZORSZÁG NEM KEZD HADMŰVELETEKET

Rómából jelentik: A Messagero szombati száma »Férfias nyugalom« címmel vezércikket közöl, amely többek között ezeket mondja:

— A béke megmentésére irányuló fáradozások ellenére Európa olyan helyzet elé került, amelynek következményeit lehetetlen belátni. Az igazság szavát nem akarták meghallgatni és így a versaillesi szerződés által nyitvahagyott kérdések megoldása fegyveres úton történik meg. A jelen körülmények között nem szabad a helyzet további fejlődése tekintetében jóslásokba és találgatásokba bocsátkozni, csupán a napi események mérlegelésére kell szorítkozni.

Mindenesetre nagy fontosságot kell tulajdonítani Hitler kijelentésének Angliával és Franciaországgal kapcsolatban. Világos, hogy a német államfő szeretné körülhatárolni a viszályt és egyedül Németország erejére támaszkodva, akarja megoldani a lengyel-német ellentétet. Tekintve a körülményeket, természetesen Olaszország semmiféle katonai műveletet nem kezd. Az eddig hozott katonai intézkedések elővigyázatossági jellegűek. Az olasz nép Európa e sorsdöntő óráiban egy emberként áll a Duce mögött, akinek emberiségétől áthatott kezdeményezése az igazságos béke megteremtésére irányul.

A Popolo di Roma szerint Chamberlain is elismerte, hogy Mussolini mindent megtett a béke megmentésére. A Corriere della Sera hangoztatja, hogy az olasz nép őszinte rokonszenvvel figyeli a német birodalom küzdelmét. Az olasz nép lelkeiben és fegyvereivel készen áll és felsorakozva várja a Duce rendelkezéseit.

AMERIKA SEMLEGES MARAD

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök közölte a sajtó képviselőivel, hogy nemcsak teljes semlegességet szándékozik bejelenteni az első hadüzenet pillanatában, hanem minden lehetőséget el akar kö-

Páris és London hozzájárul Mussolini béketervéhez

Rómából jelentik: Az angol és a francia nagykövet pénteken közölte Cianoval, hogy Anglia és Franciaország hozzájárul Mussolini Európa általános újrendezésére célzó nagy béketervéhez.

Berlinből jelentik: Berlinben szombaton az a hír terjedt el, hogy Henderson angol nagykövet péntek este másodikban is látogatást tett a német külügyminisztériumban és átnyújtotta Ribbentropnak Chamberlain üzenetét, amely szerint az angol kormány bizonyos feltételek mellett újra hajlandó volna a tárgyalásokat felvenni. Ezt a hírt más oldalról még nem erősítették meg.

Rómából jelentik: Viktor Emánuel király és császár San Rostreből szombat délelőtt visszaérkezett Rómába és fogadta a Ducet, aki részletes jelentést tett neki a helyzetről.

A NÉMET CSAPATOK FOLYTATJAK AZ ELŐNYOMULÁST

Berlinből jelenti a Stefani: Hivatalos jelentés szerint a német csapatok lengyelországi előnyomulása tervszerűen és fennakadás nélkül folyik, a nehéz közlekedési viszonyok ellenére is. A német csapatok elérték összes kitűzött céljukat. Ez újabb bizonyítéka a német hadsereg készülségének, erejének és teljesítőképeségének. A repülőgépek működése is hatásos volt. A bombavetők több re-

pülőteret, állomást, katonai pontot stb.-it megsemmisítettek. (A. A.)

„TIGAR” speciális divat szőrmeüzlet
Beograd, Vuka Karadžića 9
Hölgyek! Utak!
Mielőtt szőrmet vásárolnak, sajtát érdekükben tekintsék meg Párisból, Bécsből érkezett le újabb és legdivatosabb szőrmeinket

AKTATÁSKÁKBAN
és útiböröndökben

VEZET A

MERKUR

speciális bőrönd-
és táskairú-üzlet

NOVISZAD
Trg. Oslobodjenja (Apollo-ház)

Átadták Berlinben az angol jegyzéket

A jegyzéket Ribbentrop Hitlerhez továbbította — Japán európai háboru esetén semleges marad — Folytatni kell a közvetítést, — írja a Vatikán lapja

Danzigból jelentik: Brauchitsch vezérezredes, a német hadsereg főparancsnoka felhívást intézett Danzig lakosságához. A felhívásban hangsúlyozta, hogy Danzigot és a szabad város területét német csapatok vették védelmükbe és átvették a birodalom felségjogait. Hitler kancellár, mint a hadsereg legfőbb parancsnoka a végrehajtó hatalmat Brauchitsch vezérezredesre ruházta. Brauchitsch vezérezredes a hatalom gyakorlásával a keletporoszországi csapatok parancsnokát, a polgári igazgatás vezetésével pedig Forster danzigi körzetvezetőt bízta meg.

Danzig területét egyébként haditerületnek nyilvánították.

CIANO MUNKÁBAN

Rómából jelentik: Az olasz külügyminisztériumban pénteken igen élénk diplomáciai tevékenység folyt. Ciano külügyminiszter a késő éjszakai órákig dolgozott. Az olasz külügyminiszter két ízben is fogadta Mackensen német nagykövetet és ugyancsak kétszer fogadta a francia nagykövetet. Hosszabb megbeszélést tartott az angol nagykövettel, ezenkívül az amerikai és a lengyel követet is fogadta.

A Szentsek a további közvetítésért

Rómából jelentik: A Szentsek lapja, az Osservatore Romano, a pénteki nap eseményeivel foglalkozva, megállapítja, hogy az ellenségeskedések megindulása még nem jelenti azt, mintha fel kellene adni minden meggyőződés, rábeszélés és közvetítés munkáját. A jelen pillanatban mindenesetre az a főfeladat, hogy megakadályozzák a viszály minden további elmérgesedését és kiéleződését.

Rádióhallgatási filalom

Berlinből jelenti az Avala: Pénteken Berlinben törvény jelent meg a rádióhallgatás szabályozásáról. A törvény büntetőbűntetéssel sújt mindenkit, aki külföldi rádióállomásokat hallgat. A külföldi rádióállomások híreinek terjesztését büntönnel, esetleg halállal büntetik. A törvény végül kimondja, hogy milyen rádiókat kell kivonni a forgalomból.

A törvény nyomban életbelépett.

CSAK ELLENAKCIÓ

Berlinből jelenti az Avala: Német illetékes helyen közölték, hogy a német-lengyel összetűzést nem lehet háborúnak nevezni, hanem csak ellenakciónak a lengyel kihívásokkal szemben.

Az orosz katonai küldöttség berlini utjával kapcsolatban német hivatalos helyen semmit sem közöltek sem a küldöttség összetételéről, sem utazásának céljáról.

LÉGI RIADÓ BERLINBEN

Berlinből jelentik: Mint a német távirati iroda közli, a birodalmi főváros pénteken a legteljesebb nyugalom képét mutatta. Az este hét órakor lefolyt váratlan légi riadó alkalmából is példás fegyelmességet tanúsított Berlin népe. A járőrök és lakók teljes rendben keresték fel az óvóhelyeket. A riadó pillanatában megálltak a társasgépkocsik, villamosok és az összes közlekedési eszközök. Az uccák és terek néhány pillanat alatt teljesen kiürültek. Amikor negyedóra múlva szirénabugás jelezte, hogy a légi veszély elmúlt, az uccák pillanatok alatt ismét felöltötték megszokott teljes sötétség borította. Este Berlin hétköznapi képűket. Este Berlin

IRORSZÁG VÉDELME

Dublinből jelenti az Avala: Az ir

parlament végrehajtó bizottsága pénteken De Valera elnöklété alatt ülést tartott. Elhatározták, hogy a parlamentet és a szenátust szombatra összehívják, hogy megvitassák az Írország védelme érdekében teendő intézkedéseket.

ANGLIA KITERJESZTI A VÉDKÖTELEZETTSÉGET

Londonból jelentik: Az angol parlament szombat délután újabb ülést tartott. Valószínűnek tartják, hogy az alsóház és a lordok háza vasárnap is ülésezik. Az angol kormány Fehér Könyv alakjában rövidesen közzéteszi a német kormánnyal augusztus 22-e óta folytatott jegyzékváltást. A parlament szombati ülésének napirendjén a katonai kötelezettség kiterjesztéséről szóló törvényjavaslat szerepelt, amelynek alapján 18 és 41 év között minden katonakötelest behívnak.

Az Avala londoni jelentése szerint Londonban bevezették a külföldi levelek cenzuráját.

GYÖRGY KIRÁLY CHAMBERLAINNÁL

Londonból jelenti az Avala: VI. György király pénteken a Buckingham-palotából gépkocsin a miniszterelnökségre ment, ahol felkereste Chamberlain miniszterelnököt. Ez olyan esemény, amint azelőtt so-

hasem volt példa. Hír szerint Chamberlain, noha alig várta, hogy az uralkodónak jelentést tegyen a legújabb eseményekről, még néhány percre sem hagyhatta el dolgozószobáját, ahol állandóan szólt a telefon

LONDON SÜTÉTSÉGBEN

Londonból jelenti az Avala: Az esti órákban Londont el kell sötétíteni. A rendelet szerint csak olyan házakban szabad világosságot gyújtani, ahol ezt nemzetvédelmi munkálatok szükségessé teszik.

A haditengerészeti minisztérium Nagybritannia és Északírországi kikötőiben betiltotta a rádiószolgálatot.

Az angol alsóház a kivétel és behozatal ellenőrzéséről szóló törvényt más kivételes törvényekkel együtt továbbította a lordok házához.

BEHÍVÁSOK DÁNIABAN

Kopenhágából jelenti az Avala: Pénteken két korosztályt behívtak. Hétfőn további három korosztályt hívnak be. A dán kormány elhatározta, hogy Dánia a viszályban a legteljesebb semlegességet tanúsítja. Hollandiában elrendelték a kivételes állapotot.

A lett köztársaság elnöke kijelen-

tette, hogy állama a legszigorubb semlegességet tanúsítja.

Burgosi jelentés szerint a spanyol külügyminiszter pénteken a német és az olasz nagykövetet fogadta, majd a görög követtel és a jugoszláv ügyvivővel tanácskozott.

Pénteken három ezer olasz érkezett Brüsszelbe. Az olasz családokat a francia hatóságok a Maginot-vo-nal területéről költöztették el. Az olaszok szombaton tértek vissza hazájukba.

Oslói jelentés szerint a norvég parlamentet szeptember 8-ára rendkívüli ülészsakra hívták egybe.

KIVÉTELES INTÉZKEDÉSEK MAGYARORSZÁGON

Budapestről jelentik: A magyar kormány rendeletet adott ki a kivételes hatalom hatálybalépéséről. Egy másik rendelet az egyesülési és gyülekezési jog korlátozásáról intézkedik. Rendeletet adott ki a magyar kormány a sajtóellenőrzés és a külföldi lapok ellenőrzése tárgyában is. Külön rendeletek intézkednek az árdragítás megakadályozásáról, továbbá a kitiltásról és a rendőrhatósági felügyelet vagy őrizet alá helyezéséről.

Az angol és francia nagykövet Ribbentropnál

Berlinből jelentik: Ribbentrop külügyminiszter péntek este fogadta Henderson angol és Coulondre francia nagykövetet.

Londonból jelenti az Avala: A külügyi hivatalból nyert értesülés szerint Henderson nagykövet Ribbentropnál tett látogatása alkalmából a német külügyminiszternek Chamberlainnek az alsóház ülésén tett ki-jelentéseivel azonos tartalmu közleményt nyújtott át. Ribbentrop közölte az angol nagykövettel, hogy a közleményt Hitler kancellárhoz kell továbbítani.

LIPSKI ELHAGYTA BERLINT

Párisból jelenti az Avala: A Havas-iroda berlini tudósítója szerint Lipski lengyel nagykövet utasítást kapott kormányától, hogy hagyja el Berlinit. A németországi lengyelek érdekeinek védelmét a svéd nagykövet vette át.

Hágából jelenti az Avala: A német kormány felkérésére a varsói holland ügyvivő átvette a lengyelországi németek érdekeinek védelmét.

EDEN ÉS CHURCHILL BELÉP A KORMÁNYBA

Londonból jelenti az Avala: A Reuter-iroda közlése szerint a kormány fiatalabb tagjai — a rendkívüli esetekben szokásos gyakorlat-hoz képest — átnyújtották lemondásukat a miniszterelnöknek, abból a célból, hogy háboru esetén a kor-

mány könnyebben átalakítható legyen. Churchill és Eden hajlandók belépni a kormányba, ha erre szükség mutatkozik.

JAPÁN SEMLEGES MARAD?

Tokióból jelenti az Avala: A Hoki Simbun szerint a német-szovjet megemlékezési szerződés megkötése felmenti Japánt az alól a kötelezettség alól, hogy esetleges világháborúban Németország segítségére siessen. A lap hozzáteszi, hogy ilyen módon Japán elkerüli a háboru veszedelmét és hozzáfoghat az új rend kiépítéséhez a Távolkeleten.

A Reuter-iroda tokiói közlése szerint pénteken hajnalban a japán haderő a Balkasal magaslatok északi részén újabb ellentámadást intézett a szovjet-mongol csapatok ellen. A japánok az ellenséget a folyón túlra vetették vissza.

Chamberlain:

Anglia bizhat a jövőben

Az angol kormány felszólította Berlint, hogy szüntesse be a hadműveleteket, mert különben Varsó segítségére siet

Londonból jelenti az Avala: Chamberlain miniszterelnök az alsóház pénteki ülésén nagyfontosságú beszédet mondott, amelyben többek között ezeket jelentette ki: — Attól tartok, hogy nem kerülhetjük el a háborus döntést. A mai helyzet teljesen világos. A legfontosabb közöltem a német kormányral, hogy minden erőszakra erőszakkal felelünk. A felelősség egyetlen embert terhel, Hitler Adolfot. A német kancellár nem habozott a világot háboruba dönteni, hogy személyes becsvágyát kielégítse. Célunk mindig az volt, hogy a két fél az egyenjogúság alapján, erőszak nélkül tárgyaljon és hogy a nemzetközi garanciával hozott döntéseket tartásuk tiszteletben. Az angol-német tárgyalásokból kitűnik, hogy a háborút ki lehetett volna kerülni, ha Németország hajlandó lett volna hozzájárulni a békés megoldáshoz. Az angol kormány mindkét féltől azt kérte, hogy ne folyamodjék erőszakhoz a tárgyalások folyamán. Lengyelország erre biztosítékot adott, de Berlintől nem érkezett semmiféle válasz.

Ami a csütörtök este közzétett német javaslatokat illeti — folytatta Chamberlain — ezeket a javaslatokat sohasem közölték a lengyel kormánnyal. Augusztus 29-én

Lengyelország megszövegezte javaslatát és eljuttatta az angol kormányhoz. A berlini angol nagykövet ekkor azt kérte Ribbentrop külügyminisztertől, hogy fogadja a lengyel követet, Ribbentrop azonban ezt a kérést a legdurvábban elutasította. Az angol nagykövet csütörtök este arra kérte Ribbentrop külügyminisztert, hogy adja át a német javaslatok szövegét. Ribbentrop a kérés teljesítését megtagadta és kijelentette, hogy már késő. A német rádiók csütörtök este közölték a német javaslatokat és az angol kormány ekkor értesült a javaslatokról első ízben.

Csütörtök este a lengyel követ kijelentette Ribbentrop előtt, hogy Lengyelország hajlandó tárgyalni. Erre az volt a válasz, hogy a német csapatok átlépték a lengyel határt. A berlini angol nagykövet utasítást kapott, közölje a német kormánnyal, hogy amennyiben Németország nem vonja vissza nyomban csapatait Lengyelországból, Anglia teljesíti Lengyelországgal szemben vállalt kötelezettségeit. Ha a válasz erre az utolsó figyelmeztetésre negatív lesz, a berlini angol nagykövet kikéri utlevelét. Ebben az esetben mi készen állunk.

A NÉMET-LENGYEL HATÁR TÉRKEPE

Nyílakkal megjelölve azok a helyek, ahol az első jelentések szerint katonai mozdulatok történtek. — Kis repülőgéppel vannak jelölve azok a pontok, amelyeket német repülők bombáztak

...és ezért oly egyedülállóan hatásos a fogkő ellen!

A Kalodont felülmúlhatatlansága a Sulforizin Oleat hozzáadásán alapszik, ezen a tudományosan elismert, klinikailag kipróbált, fogköellenes szeren. Rendszeres Kalodont-tal való fogápolás megvédi a fogkő következményeitől: egészséges fogak meglazulása, sőt kihullása ellen. Ha Ön nemcsak fehér, hanem fogkőmentes fogakat szeretne, — használjon állandóan Kalodont-ot! Megadja Önnek a biztonságot, hogy fogai szépek és egészségesek maradnak.

Reggel, de különösen este

SARG

KALODONT fogkő ellen

Chamberlain ezután összehasonlítást tett az angol haderő 1914. évi és mostani helyzete között és kijelentette, hogy a helyzet ma sokkal kedvezőbb, mint 1914-ben volt. A haderő megfelelő ember-

anyaggal rendelkezik és Anglia bizhat a jövőben. Chamberlain ezután kijelentette, hogy a kötelező katonai szolgálót valamennyi 18—41 év közötti férfira kiterjesztik.

Hálával emlékezett meg Mussolini fáradásairól a békés megoldás érdekében, majd kijelentette, hogy az angol és német nép között semmiféle vitás kérdés nincs, azonkívül, hogy a német nép megengedte, hogy a nemzeti szocialista párt kerüljön uralomra. Azoknak a módszereknek, melyeket az utóbbi két év alatt Németországban alkalmaztak, meg kell szünniök.

ELEGETTÉK A LONDONI NÉMET KÖVETSÉG IRATTARÁT
Londonból jelenti az Avala: Péntek délután a német követségen elégették a követség titkos irattárát, amiben a válságos helyzet bizonyítékát látják.

JELENTÉSEK A NÉMET-LENGYEL HARCOKRÓL
Berlinből jelentik: A német hadsereg főparancsnoksága péntek este a következő jelentést adta ki: A Sziléziából, Pomerániából és Kelet-Poroszországból kiindult német hadműveletek során valamennyi arcvonalon már ma elértük a várt kezdeti sikereket. A délen előnyomuló csapatok elérték a Neumark—Suha vonalat. Morva-Ostrától délre Teschennél csapataink átlépték az Olsa folyót. A Sziléziából kiindult csoport folyamatosan nyomul előre Censtochova irányában és attól északra.

A német légi haderő ismét erőlyes támadást intézett különböző repülőterek, így például Grandenz, Lodz, Tomaszov, Katowice, Krakkó, Lemberg és Brest repülőtereire ellen és elpusztította a repülőterek katonai célpontjait. Azonkívül több csatarepülőraj hatásosan támogatta a hadsereg előrejutását.

A német légi haderő ezzel kiküzdötte magának Lengyelország felett a légi uralmat, bár Közép- és Nyugat-Németországban nagy erőket tartottak vissza.

A német tengeri haderő részei elhelyezkedtek a danzigi kikötő előtt és biztosítják a Keleti-tengert. A Schleswig-Holstein iskola-hajó tűz alá vette a lengyelek által megszállt Westerplattet. A légi haderő bombázta Gdinia hadikikötőjét.

Az Avala berlini jelentése szerint a német csapatok elfoglalták Ribnik városát. Gdinia előtt tengeri ütközetre került sor.

LÉGI HARCOK VARSÓ FELETT
Varsóból jelenti az Avala: Péntek délig négy ellenséges repülő-támadás történt Varsó ellen. A lengyel gépek 7 német bombavetőgépet lelőttek. A délutáni órákban husz német bombavetőgép újabb támadásra indult. A lengyel gépek ismét több ellenséges gépet lelőttek.

A NAGYKÖVETEK BECKNÉL
Varsóból jelentik: Beck külügyminiszter pénteken Cortez apostoli nunciust, továbbá a francia, angol, amerikai és japán nagykövetet fogadta.

Posen és Lemberg bombázása

Varsóból jelenti az Avala: Mint körében egy halottja és számos lengyel távirati iroda közli, péntek déli egy óraker a német repülők újabb támadást intéztek Posen ellen. A bombázásoknak a polgári lakosság között több áldozata van. A délelőtt folyamán Szlovákia felől érkezett német légi raj három ízben bombázta Lemberget, a bombák azonban nem okoztak jelentős kárt. A bombázásnak a polgári lakosság

A lengyel hadsereg első hivatalos jelentése

Varsóból jelenti az Avala: A lengyel főparancsnokság 1. számú hivatalos jelentése a következőképpen hangzik:

Szeptember elsején a kora délelőtti órákban hadüzenet nélkül német gyalogság és repülők hatoltak be lengyel területre. A német repülők péntek délelőtt egész Lengyelország területén bombázták a fontos pontokat, így Augustovot, Novi Dvort, Ostrovot, Mazojekát, továbbá Cev, Puk, Zambrov, Radonsko, Torun, Tunel, Krakko, Grodno, Gdunia, Jaslo, Tomaszov és Katowice városokat. Kutna mellett a német repülőgépek gépfegyverrel tüzeltek a menekülteket szállító vonatra. Grodno-ban a katolikus, Sjalopod-laskiban pedig a pravoszláv templom sérült meg.

A németek vesztesége a pénteki harcokban 16, a lengyeleké pedig 2 repülőgép.

A légi támadással egyidőben a német gyalogság is több helyen benyomult lengyel területre. Tüzérségünk elpusztította az ellenség egyik páncélvonalát és több tankot is harcképtelenné tettünk. A harctér számos pontján ellenséges foglyokat ejtettünk.

Danzigban visszavertük a Westerplatte ellen intézett három német támadást.

HADIÁLLAPOT LENGYELORSZÁGBAN

Varsóból jelentik: Moszicki elnök egész Lengyelország területére kihirdette a hadiállapotot és szeptember 1-i hatállyal Rídz-Smigly tábornagyot a lengyel hadsereg főparancsnokává nevezte ki. A lengyel köztársasági elnök egyébként pénteken a következő rendeletet írta alá:

— Az alkotmánytörvény vonatkozó szakasza értelmében Rydz-Smigly tábornagyot a köztársasági elnök utódjává jelölöm ki arra az esetre, ha a köztársasági elnök méltósága a béke megkötése előtt megüresedne.

Előzze meg a betegséget, fogyassza kitűnő, elismert

kávékeverékeinket

KONZUM

kávé- és teabevezető
Tulajdonos Csabai Dezső, Szubofica
Telefon 20

Moszicki elnök rendeletet adott ki, amely a parlamentet és a szenátust rendkívüli ülészakra hívja össze.

HITLER TAVIRATA MUSSOLINIHEZ

Berlinből jelentik: Hitler kancellár pénteken táviratot intézett Mussolini miniszterelnökhöz. A táviratban köszönetet mond az eddigi diplomáciai és politikai segítségért, majd így folytatja:

— Meggyőződésem, hogy Németország katonai erejével végrehajtom az elem kitűzött feladatot. Ezért azt hiszem, hogy ilyen körülmények között nincs szükségem

Olaszország katonai támogatására.

OLASZORSZÁG NEM TESZ KATONAI MŰVELETEKET

Rómából jelentik: Az olasz kormány Mussolini elnökletével péntek délután rendkívüli minisztertanácsot tartott, amelyen a nemzetközi helyzetet vitatták meg. A minisztertanács üléséről kiadott közlemény szerint az olasz kormány közli az olasz néppel, hogy Olaszország semmiféle katonai műveletet nem kezdeményez.

PARIS NYUGODTAN FOGADTA A MOZGÓSÍTÁS HIRÉT

Párisból jelenti az Avala: Az általános mozgósítás híre péntek déli félelgyör volt ismeretessé. A közönség a legnagyobb hidegvérrel és nyugalommal vette tudomásul a mozgósítási rendeletet.

Ez a térkép a Daily Expressben jelent meg és »a hatalmak felsorolásának néhány gócpontját« mutatja be. Az angol lap rövid magyarázatot fűz az egyes fontos momentumokhoz:

1. A francia Maginot-vonal, melyet fokozatosan építettek fel több éven át.
2. A német nyugati fal, vagy Siegfried-vonal, mely a múlt évben készült.
3. A volt Csehszlovákia.
4. A szlovák-lengyel határon összehívott német hadsereg.
5. A volt Ausztria, mely Olaszország határáig terjed.
6. A Brenner-szoros, a fő átjáró az Alpokon Olaszország felé.
7. A Mont Cenis-szoros, átjáró a Pó völgyébe és az északolaszországi iparvidékre.
8. A lengyel korridor, mely Kelet-Poroszországot és a Memel-vidéket elválasztja Németországtól.

9. Gdunia, Lengyelország egyetlen iliti kikötője, Danzig vetélytársa.
10. Német terület, — Memel — mely uralkodik Litvánián. Lehetséges bázis Lengyelországba való behatolásra észak felől.
11. Romániai olajmezők.
12. Rhodos, olasz haditengerészeti bázis.
13. A Szezei csatorna, a keletafrikai olasz gyarmatok életbevágó közlekedési útja.
14. Albánia.
15. Málta, Anglia nagy haditengerészeti bázisa.
16. Pantelleria, megerősített olasz sziget és tengeri bázis.
17. Bizerta, francia haditengerészeti bázis.
18. Franciaország is, Olaszország is megerősítette a határt Tunisz és Libia között.
19. A Beleárok, megerősített spanyol bázis.
20. Gibraltár.

ottó **Burghardt**

Speciális gyapju-
Jonál üzlet
Noviszád
Kralja Petra 1. 26
Telefon 31-94

NAGYBAN:

Nagybani fogyasztók, kötődék, kereskedők kérjenek ajánlatot, vagy kérjék utazónk látogatását.

KICSINYBEN:

raktáron tartok minden elképzelhető kézimunka fonalat, alapanyagot és kelléket.

Az Óceánokon levő jugoszláv hajóknak Amerikában kell maradniok

Jugoszlávia és a külföld között megszűnt a tengeri hajózás

Dubrovnikj jelentése szerint a jugoszláv tengerhajózási vállalatok beszüntették olaszországi hajójáratukat. Péntektől kezdve semmiféle hajóösszeköttetés nincsen Jugoszlávia és Olaszország között.

A hajótársaságok utasították az óceánon levő összes hajóikat, hogy maradjanak Amerikában.

Hirtelen meghalt a hüflén asszony,

amikor meghallotta, hogy a szeretője megölte a ferjét

Ingyijáról jelentik: Az Ingyija közelében lévő Novi Karlovcin megdöbbentő szerelmi tragédia történt.

Ragyánovics Nikola gazdálkodó felesége

hosszabb ideig szerelmi viszonyt folytatott Miloszavljevics Bózsa földművessel.

Néhány hónappal ezelőtt az asszony otthagya az urát és összeállt Miloszavljevicssel. Azonban barátjából csakhamar kiábrándult, mert naponta veszekedtek. Ezért az asszony visszazöködött férjéhez. Miloszavljevics bosszút esküdött ellene és

péntekre virradó éjszaka agyonverte vetélytársát, az asszony férjét.

Amikor a csapodár asszony tudomást szerzett a gyilkosságról, szívéhez kapott, majd holtan zuhant a földre.

Önként vallottak a hetini cigányok

A tömegmészárlással vádolt hetini cigányok bűnperének tegnapi tárgyalásán folytatták a tanúk kihallgatását. Szekula István hetini gazdálkodó, a cigányok rendőrségi kihallgatásánál egy pillanatra egyedül maradt Ferkovics Péterrel és megkérdezte:

— Hogy tehetél ilyet?
— Most már megtörtént, válaszolta a cigány.

Ezután Kocsics Ferenc hetini tüzoltóparancsnokot hallgatták ki, aki részt vett az egész nyomozásban. A gyilkosság után elsősegélyben részesítette Bukorné anyját, aki azonban nem tudott megszólalni és meghalt a kezei között. Kihallgatása során elmondotta, nem látta, hogy a cigányokat verték volna,

hanem valamennyien mind önként beszéltek.

Egyedül Sztojkov Bandi tagadott, mire kétszer kivezették és mikor visszatért, ő is beismerte a gyilkosságot. Kocsics kihallgatásával a tárgyalás véget ért.

Megrohanták a jegyespárok

az anyakönyvi hivatalokat és plébániákat Angliában

Londonból jelentik: Amióta az európai válság háborus bonyodalmakkal fenyeget, az angol anyakönyvi hivatalokat és plébániákat a szó szoros értelmében megrohanták.

A hadbábkészítők vagy azok, akiket már eddig mozgósítottak, mindenáron házasodni akarnak az utolsó pillanatban.

Az anyakönyvi hivatalokban és plébániákon külön telefonokat kellett felszerelni, hogy a kérdőközléseknek eleget tehesse.

— Mikor lehet házasságkötésre jelentkezni, mennyibe kerül s mik a formáságok? — rendszerint ezt kérdezik.

Egész nap, sőt éjszaka is szól a telefonok. A canterburyi érsekség a következő kis hirdetést tette közzé:

»Az érsekség különleges diszpenzációt bocsátott ki, ami 25 fontba kerül. Mindazok a házasodni készülő párok, amelyek ezt a diszpenzációt megszerzik, Anglia területén bárhol, bármikor azonnal házasságot köthetnek. Semilyen más előzetes engedély vagy formáság nem szükséges.«

25 font egy diszpenzációért — persze, ez meglehetősen drága mulatság, ezt akárki nem engedheti meg magának. Ugyáltszik, erre való tekintettel másfajta diszpenzációt is kibocsátottak. Ez csak 2 fontba, 15 shillingbe és 7 pennybe kerül. Csakhogy ennek alapján nem lehet azonnal házasságot kötni.

A bejelentés és a házasságkötés között legalább 24 órának kell eltelnie.

A kormány intézkedett, hogy az anyakönyvi hivatalok, amennyire csak lehetséges, könnyítsék meg a házasságkötést. Ha csak a törvény formális rendelkezéseibe nem ütközik a megkívánható formáság, akkor ahhoz ne ragaszkodjanak.

Antics Dimitrije célba lő...

A noviszádi törvényszéken tegnap délelőtt kezdtek tárgyalni Antics Dimitrije noviszádi vasutas gyilkossági kísérletének ügyét. A vádirat szerint Antics ez év február 12-én revolverével agyonakarta lőni Sztójánovics Vászja nevű ismerősét, akire már régebbi idő óta haragudott. Sztójánovics idejében észrevette Antics szándékát és az utolsó pillanatban sikerült elugrania a lövés elől. A golyó célt tévesztett. A tárgyaláson a vádlott ártatlanságát hangoztatta, kijelentette, hogy nem volt szándékában megölni Sztójánovicsot, csak célba akart lőni, a sértett véletlenül épp akkor haladt arra s ezért hitte, hogy rá célzott. A bíróság helyszíni vizsgálatot rendelt el s még tegnap délelőtt lefolytaták a helyszíni tárgyalást, amelynek eredményét hétfőn délelőtt hozzák nyilvánosságra.

Lényegesen olcsóbb lett a MAGGI-féle izesítő!

Azelőtt		Most	
Eredeti gyári töltés	Utántöltve	Eredeti gyári töltés	Utántöltve
Szám 0 D 12.-	D 6.50	D 11.-	D 6.50
• 1 • 18.75	• 13.-	• 18.-	• 12.-
• 2 • 31.50	• 22.-	• 28.-	• 19.50
• 3 • 60.-	• 44.-	• 54.-	• 35.-
• 4 • 120.-	—	• 108.-	—
• 6 • 225.-	—	• 200.-	—

A MAGGI-féle húsleveskocka is olcsóbb lett!

6 db. MAGGI-féle húsleveskocka csak D.5.-
(1 kocka D.1.-)

Jugoszlávia népe nyugodtan fogadja a nemzetközi eseményeket

Noviszádon nem változott az élet a német-lengyel háború híreire sem — A bankok és pénzüzetek öt napos ünnepe

Az elmúlt napok nemzetközi feszültsége Jugoszlávia népét ugyyszólván teljesen hidegen hagyta. A szerbeket, horvátokat és a szlovéneket sokkal közelebből érintette a Cvetkovics—Macsek-féle megegyezés, mint a Berlinből, Londonból, Párisból, Rómából és Varsóból érkező riasztó hírek, amelyek pedig sejtetni engedték, hogy Európa nagy részében sorsdöntő lépésre készülnek. Amennyire hidegen hagyta a közvéleményt a múlt napok sok izgalma, éppen annyira nem érte meglepetésként a vihar kitörése sem.

Általános vélemény szerint Jugoszláviát közvetlen közelről nem érdeklik az események

és ezért mintegy páholyból nézi a lengyel—német háború kitörését, de éppen olyan nyugalommal fogadja azokat a híreket is amelyek szerint a tüzet nem lehet a két országra korlátozni, hanem az átterjed a két nyugati nagyhatalomra is. Most látja csak be annak a külpolitikának a helyességét, minden értelmesen gondolkodó polgár, amelyet évek óta folytat a hivatalos Jugoszlávia. Az ország helyes érdekeit felismerve, minden szentimentális érzéstől mentesen olyan irányba terelték a hivatalos külpolitikát, amely Jugoszlávia és népei érdekeinek legjobban megfelel. Mindenki jól jár, mivel senkitől sem kíván semmit: ez volt az elv, amely eddig olyan jól bevált és amely a jövőben is feltétlenül jól be fog válni. Ez ma az általános vélemény és e tekintetben nincs különbség az államalkotó szerbek, horvátok és szlovének, de az itt élő kisebbség körében sem. A hivatalos külpolitika előnyeit most ismerték fel azok is, akik ed-

dig talán nem érzékelik, hanem érzelmi szempontok által vezéreltetve nem mindenben helyeselték.

Ma a beográdi külpolitika az ország lakosságának száz százalékos bizalmát bírja.

Ilyen körülmények között érthető, hogy Jugoszlávia lakossága nyugalommal fogadta a vihar kitörésének híreit és a mindennapi élet egyáltalán nem változott. Mindenki éppen úgy végzi dolgát, mintha világszeretve éppen olyan béke lenne, mint Jugoszláviában. Ez a hidegvér feltűnt azoknak a külföldieknek is, akik a háború kitörése előtt a fürdőhelyeken tartózkodtak és itt szerezhettek meggyőződést arról a nyugalomról és

tökéletes biztonság érzéséről, amely a délszlávok államának minden lakosát jellemezte.

Illetékes helyen azonban számoltak azzal az eshetőséggel is, ami szerencsére nem következett be, hogy a betéteseket esetleg pánik fogja el és megrohánják majd a bankokat. Ennek akarták elejét venni, amikor a kereskedelmi minisztérium rendeletet adott ki, amelynek értelmében

szeptember 2-án, 4-én és 5-én Jugoszlávia összes bankjaiban és pénzüzetekben ünnepet kell tartani. A pénzüzeteknek zárva kell tartaniuk, pénzt sem kiadni, sem elfogadniuk nem szabad.

A rendeletnek legjobban a banktisztviselők örültek meg, akik ily módon szombattól csütörtökig pihenni fognak, mivel a szerdai nap állami ünnep és így e napon is zárva kell tartani az összes bankokat és pénzüzeteket.

A bankok és pénzüzetek ünnepe vonatkozó rendeletet azért adták ki ilyen formában, mert ünnep lévén,

a lejárt váltók óvatolása is ugyanannyi nappal késik, ahány napig az ünnep tart.

Igy tehát azokat, akiknek váltója az ünnep alatt járt le, nem fenyegetheti veszély, hogy a bank a váltót óvatolja. Az öt nap alatt pedig elég idő áll a kormány rendelkezésére olyan intézkedések megtétele céljából, amelyek a gazdasági élet további zavartalan és nyugodt lefolyása érdekében szükségesek, vagy amelyeket a külföldi helyzet kialakulása kíván. Tény azonban, hogy a bankok öt napos kényszerünnepe csodálkozást keltett, de különben semmi más különösebb hatása nem volt. Ha történetesen nem szombatra esik, akkor egyáltalán fel sem tűnt volna. Így csak azok a vállalatok szereztek róla tudomást, amelyeknek a bankokban folyószámlán volt pénzüik és a szombati kifizetéshez nem kapták meg pénzüket. Az üzemekben azonban ez sem keltett nagyobb zavart, mert minden vállalat segített magán és így nem okozott ott sem nehézséget a bankok kényszerünnepe.

A piacon, kereskedelemben és általában az egész életben semmi jel sem mutatja, hogy Európa más részeiben milyen súlyos események zajlanak le. Jugoszlávia népe nyugodtan és zavartalanul él, mint élt egy héttel, vagy egy hónappal ezelőtt is.

THONET-székek

modern kivitelben, valamint bútor elsőrendű minőségben:

FILIP J. ADUT

BEOGRAD, Telef. 28-563
Vuka Karadžića ul. 7-a.

A „Centra” üzlet mellett, a „Palace” közelében

HIREK

TULNYOMÓRÉSZT DERÜLT IDŐ

Tegnap egész Jugoszláviában derült idő uralkodott. A legalacsonyabb hőmérséklet Debelilugon volt 7, a legmagasabb Demirkapiján 32 fok.

Várható időjárás: Tulnyomórész derült idő az egész országban. Nyugaton felhősödés lehetséges.

HÁLAADÓ ISTENTISZTELETEK NOVISZÁDON ÖFELSÉGE II. PETÁR KIRÁLY SZÜLETÉSNAPIJÁN

Szeptember 6-án, Öfelsége II. Petár király születésnapján Noviszád valamennyi templomában hálaadó istentisztelet tartanak, amelyek sorrendje a következő:

A belléri római katolikus templomban 8.45 órakor, a görögkeleti püspöki székesegyházban 9.15 órakor, a zsinagógában 10 órakor, az evangélikus templomban a szlovákok részére 9 órakor, a németek részére 10 órakor, a református templomban 10 órakor, a görögkatolikus templomban 9 órakor, a petrovaradini katolikus vártemplomban 9 órakor, a rókusvölgyi katolikus templomban 8 órakor, az ókatolikus templomban 9 órakor, a petrovaradini görögkeleti vártemplomban 9 órakor.

— Öfelsége II. Petár király születése napján a katonai felvonulást nem tartják meg. Noviszádon Öfelsége II. Petár király születésnapja alkalmából nagyszabású katonai felvonulást terveztek, amelyet azonban a katonai parancsnokság újabb rendelete értelmében nem tartanak meg. Ugyancsak elmarad a szeptember 6-ra tervezett tisztibál is.

— A noviszádi Vöröskereszt hírei. A noviszádi Vöröskereszt ezután is kéri a végzett önkéntes ápolókat és ápolónőket, hogy jelentkezzenek a Vöröskereszt irodájában, ahol megbeszéljük az Öfelsége II. Petár király születésnapján való részvételt. Jelentkezni lehet naponta 9—11 óra között. — Az új ápolóképző tanfolyamokat már megszervezték. Az első tanfolyam szeptember 4-én kezdődik, a második szeptember 7-én este 7 órakor.

— BEZDÁNI HIREK. A Katolikus Legényegyesület szeptember 10-én szüreti mulatságot rendez, amely alkalommal nagy szüreti felvonulást tartanak. — Szeptember 8-án Bezdánból nagy zarándokcsapat megy a dorozslói bucsura. — A hal ára az utóbbi időben emelkedett. A ponty ára 8 dinárról 12 dinárra, a harcsa pedig 10-ről 16 dinárra ugrott fel.

ISKOLAKÖNYVEK

gimnázium, polgári és elemi iskolák részére. Iskolai író és rajzszerkesztő versenyekben kaphatók „NATOŠEVIĆ” könyv és papírkereskedésében, Noviszád, Pašićeva ul. 26. 6147

— Két lopás Noviszádon. Mór Mihály bácskijaraki hordókészítő pénteken kerékpáron Noviszádra jött és bement a Habag-kávéházba. Brennabor gyártmányu kerékpárját a kávéház előtt hagyta és a gépet ismeretlen tettes ellopta. A kerékpár értéke 1300 dinár. — Szimidorszki Tódor noviszádi munkás a ribnyáki szőlőkben dolgozott és ott ismeretlen tettes ellopta egy öltözet ruháját, amelynek értéke 300 dinár volt.

— Áthelyezés. Alex, Gutman és Fuchs szállító cég áthelyezte irodáját Kr. Petra II. ulica 25 sz. I. emelet. (Posta ucca sarok.)

— Görögkatolikus első szentmise Noviszádon. Nyáradi Dénes krizsevci görögkatolikus püspök ma, vasárnap szenteli Kucurán görögkatolikus pappá Römer Béla noviszádi papnövéndéket. Römer Béla holnap hétfőn reggel 9 órakor tartja első szentmiséjét Noviszádon a zárda-kápolnában.

— Dr. Kiss Oszkár szülész-nőgyógyász szakorvos szabadságáról visszatért. Rendel: Noviszád, Katolicka porta 4 sz. I. emelet, d. e. 10—12, d. u. 3—5-ig.

BÜTOR N. és SOMOGYI I. tánckurzusa

A Lövöde tánctermében megkezdődött. Beiratkozni lehet továbbra is a tánciskolában. Tanítás kedd, csütörtök, péntek és vasárnap este 8—11 óráig. Ma és minden vasárnap **vendégest**

— Kilencvennapos fogházra ítélték egy noviszádi zsirszódás merénylőt. A noviszádi törvényszéken tegnap délelőtt tárgyalta Makszimovics Szevetisláv büntetőbíró hármastanácsa Rosulya Zora noviszádi munkásasszony zsirszódás merénylétének ügyét. A vádirat szerint Rosulya ez év februárjában az uccán összeszólalkozott vetélytársnőjével, Popovics Mariával, szóváltás támadt közöttük, majd összeverekedtek. A verekedés hevében Rosulya Zora a boltban vásárolt zsirszódáldatot ellenfele arcába öntötte. A maró folyadék Fopovics Mária jobb arcfelét érte, teljesen leforrázta, ezenkívül jobbszemének látóképességét 60 százalékgig korlátozta. A sértett több ezer dináros kártérítést követel. A bíróság kérdésére a vádlott kijelentette, hogy bűnösnek érzi magát, de erős felindultságával védekezett, valamint azzal, hogy Popovics Mária provokálta a verekedést. A bíróság a károsult és tanúk kihallgatása után ítéletében bűnösnek nyilvánította Rosulya Zorát és 90 napi fogházra ítélte. Cvejánov államügyész és a védelem képviselője 3 napon belül nyilatkozik.

— Azoknak, akik a szükséges testmozgás híján székrekedésben és emésztési zavarokban, valamint időnként étvágytalanságban szenvednek, a természetes »Ferenc József« keserűvízzel folytatott több heti ivókúra kitűnő szolgálatot tesz. A Ferenc József víz használata: naponta egy teli pohárral reggel éhgyomorral, vagy este lefekvés előtt. Reg. S. br. 30474/35.

— A SOKGYERMEKES CSALÁDOK ELNÖKE. A »Paris Soir« népszerűségi anketájában megszólalt Pierre Guy, »a grenoblei sokgyermekes családok egyesületének elnöke« is. Ilyen szövetség Franciaország több helyén működik. Pierre Guy, aki különben elnöke a grenoblei ügyvédi kamarának is, többek közt ezeket mondja: — Szeretném, ha nem mondogatnák már a franciáknak, hogy elérkezett a nagy bűnbánat ideje és a gyermektelen házasságok boldog korszaka után a sokgyermekes családok áldozatos életének kell következnie. A sokgyermekes családokat azoknak a kétségtelen örömöknek a légkörébe kell állítani, amelyeket kínál. Nem súlyos kötelességként kell bemutatni, hanem, mint az életnek természetes és igéretes célját.

— Kozmetikámat áthelyeztem Noviszád, Trg Oslobodjenja 3. I. (Bata felett) és kérem a t. hölgyközönség sz. további pártfogását. Goldmann Livia.

Noviszádi Külső Kat. Olvasókör A CIGÁNY

Ma, vasárnap este harmadszor Előadás után tánc

A pénztár délelőtt 10 órától nyitva

Szigittelt Ede örök szépségű népszimfája a legjobb műkedvelők közreműködésével SZABADIÉRI ELŐADÁS! Helytér: I. hely 15, II. 10, III. 8 állóhely 5 dinár

— Uj képek fényképkirakatunkban. Angol katonai tábor London közelében. — Figyelmeztető falragaszok Budapest uccáin. »Övakodjunk a kémektől.« — Lósorozás Franciaországban. — A magyar posta emlékbélyegeket adott ki a protestáns napokra. — Angol nehéz bombavető repülőgépek gyakorlatozása. — Verdier párisi bíborosérsek misét mond a békéért. — Tank-esapdák a Danzig felé vezető országúton. — Gázalarcot osztanak ki az angol lakosságnak.

NŐI ÉS FERFI RUHASZALON

»SLOGA« Hladni i Nikoleffé BEOGRAD, PoenRateova 1 I.

— Uj ügyvédi iroda Noviszádon. Dr. Dömötör Imre ügyvédi irodáját Noviszádon, Bulevar Kraljice Marije 15/I. alatt megnyitotta. Telefon 30—34.

— A NOVISZÁDI DALOSKÖR ÉNEKESEI ÉS VÁLASZTMÁNYI TAGJAI FIGYELMÉBE! A noviszádi egyesületek nagy felvonulást rendeznek Öfelsége II. Petár király születésnapjának előestéjén, szeptember 5-én, kedden este. A felvonuláson az összes noviszádi egyesületek résztvesznek és így a Daloskörnek is teljes számban meg kell jelennie. Ezért kérjük a Daloskör összes választmányi tagjait, összes énekeseit és a tagokat, hogy kedden este fél 7 órakor jelenjenek meg a Daloskör otthonában, ahonnan testületileg vonulunk az Emléktárhoz. Megjelenés sapkában. — Az elnökség.

— Schlieszer Imréné, okl. zongoratanárnő órákat ad kezdők és haladók részére. Noviszád, Zselyznicka 34. II.

— Gorenc Vida nem volt Katyanszki noviszádi táncosnő fogadott lánya. Az elmúlt héten megírtuk, hogy Gorenc Vida 18 éves noviszádi kaszírő öngyilkossági szándékkal megmérgezte magát. Ezzel kapcsolatban tévedésből azt írtuk, hogy Gorenc Vida Katyanszki Nikoia táncosnő fogadott lánya volt. Katyanszki Nikoia ezzel kapcsolatban annak közlését kéri, hogy Gorenc Vida nem volt fogadott lánya, csak hosszabb ideig ott lakott az ő lakásában.

Mafaraška-Banja

Felbecsülhetetlen értékű gyógyfürdő női betegségek, reuma, istász, köszvény, krónikus vesehajók ellen biztos gyógyulás

— Jurik János fodrász értesíti m. t. vendégeit, hogy külföldi tanulmányútról visszatért és továbbra is kéri t. vendégei szives pártfogását. Noviszád, Kralya Petra II. 32.

— Betörésért harminc napi fogház. Makszimovics Szevetisláv büntetőbíró tegnap tárgyalta a noviszádi törvényszéken Döme Béla sztáribecsei szabóság betöréslopásának ügyét. Döme, a vádirat szerint, a múlt év áprilisában Szabó Mihály sztáribecsei gazdálkodó lakását álkulccsal kinyitotta és elvitte Szabó ékszerait. A tárgyaláson a vádlott beismerésben volt. Büntetlen előlétele és több enyhítő körülmény figyelembevételével a bíróság jogerősen 30 napi fogházra ítélte Dömét.

— Tankönyvek elemi és középiskolára, akta- és iskolatáskák, rajz- és írószerek jutányos áron kaphatók Ábrahám János könyvkereskedésében, Kralya Petra ul. 30.

— Uj ügyvéd. Dr. Földes János ügyvédi irodáját Szuboticán, Krupceviceva (Rudics) ucca 1 szám alatt megnyitotta, (Földes ruhaüzlet épületében). Telefon: 561.

— Bánáti egyházi hírek. Dr. Ujcsics József érsek, apostoli kormányzó a bánáti lelkészi karban a következő változásokat fogantatosította: Lelkészekként küldettek Jung József Csókáról Ivanovóra, Appler Ernő Oporóvól Szokorenovára, Schwarz István vel. kindai káplán Oporóra, Steinkampf zsinati vizsgáztató Boczárra, Lehmann Mihály káplán kisegítő lelkészként Suplyalára. — Káplánok lettek: Greguss István Vrsacon s egyben tanulmányi felügyelő az otáni középiskolások konviktusában; Follmer Imre Novi Becsén, Haas Ipoly Petrovgrádon, Németh György eddigi novibecsei káplánt a csókai plébánia ideiglenes vezetésével bízták meg. Az ujművés Haupt József vel. kindai káplán lett. — Dr. Ujcsics József beográdi érsek, bánáti apostoli kormányzó tegnap délután Petrovgrádra érkezett.

KRIVACSI EMERICH

bor, pálinka és likőr lerakat Pancsevo

— Zarándoklat Máriagyűdre és kirándulás Pécsre. Az oszjeki Putnik ezután is értesíti az érdeklődőket, hogy ez az utazás biztosítva van. Tehnikai okokból az utazás rendje megváltozott olyképpen, hogy a zarándokok szeptember 7-én déli 1 órakor indulnak és szeptember 10-én déli 1 órakor indulnak vissza Pécsről. Bejelentéseket legkésőbb szeptember 5-ig fogad el az oszjeki Putnik.

SZÍNHÁZI ÉLET KAPHATÓ

1 dinárért darabonként 1937 és 1938-as évről teljes elővillamok vagy darabonként a pénz előre való beküldése ellenében: Društvo Fruška Goránál. Beograd, Zorza Klemanso 4

— Harmincöt évi mátkaság után — házasság. Hayes községben (Middlesex) nem mindennapi pár jelent meg az anyakönyvvezető előtt. A házasulandó férfi, Walter French, 78 éves volt, arája, Bridget McNamara kisasszony 70 éves. Mindketten helybeli lakosok és már 35 évvel ezelőtt gondoltak az egybekelésre. Mint-hogy szegények voltak, elhatározták, hogy mindaddig várnak a házassággal, amíg nem takarítottak meg elég pénzt. Pénznek ugyan ma sincsenek bővíben, de — mint mondták — már megunták a hosszú várakozást. Házasságuk vagyoni alapja elsősorban agkori nyugdíjuk, amelyet mindketten élveznek.

— Orvosi hír. Dr. Varga gyermekorvos Noviszád, szabadságáról visszatért és újból rendel.

— Elveszett egy aranynyaklanc Noviszádon. Csütörtök délelőtt Noviszádon a belvárosban elveszett egy arany női nyaklanc kerszettel. Megtalálójára illő jutalom ellenében juttassa el a Pavla Szimicsa ucca 6. számú házba.

— 1/4 liter forró víz és 1 Maggi husleves kockából azonnal egy tányér tiszta, erős, igen izletes marhasusleves lesz. Elkészítésénél az idő és fáradságmegtakarítás tiszta haszon, igen tisztelt háziasszony! Azért konyhájából sohase hiányozzanak a Maggi husleves kockák. A Maggi husleves kockák ára csökkent: 1 kocka ára máttól kezdve 1 dinár.

VÉGEADÁST RENDEZ A NÉPSZÖVETSÉG

E szép intézményt sorsa most elérte. Megperdül a dob: »ki ad többet érte? S míg mások lesik: ki s hogy veszi meg? En attól tartok: nem kell senkinek.

FANYAR TÓBIÁS

EGYSZER VEGYEN
és meg fog gyógyulni a „SUNCE” elemek tartósságáról és megbízhatóságáról Készítette: **J. Ivković** Zagreb Vodnikova ul. 4

Szfaramoravicai anyakönyvi hírek. Augusztus hónapban Moraviasán 11 leány és 7 fiugyermek született. Házasságot kötöttek: Doma Sándor és Pásztor Rozália, Bus János és Kósa Erzsébet, Matolcsi József és Nagy Mária, Lackó József és Mészáros Etel, Kapusi Ferenc és Varga Julianna, Kiss József és Farkas Zsófia. Elhaláloztak: özv. Antunovic Mária 75 éves, Mészáros Elvira 17 éves, Ogyenyovics Radivoj 9 hónapos, Molnár István 8 éves, Baják Mihály 75 és Gyenge Ilona 4 hónapos korában.

Tánciskola! NEMES
Hotel Szoboda
Az első őszi kuzusra ma és holnap hétfőn lehet jelentkezni
Vasárnap és szerdán **VENDEG EST** kitéző zenekar

Uj ügyvédi iroda. Dr. Lányi Alfréd ügyvéd, megnyitotta ügyvédi irodáját Kulán, Kralya Petra u. 58 szám alatt, a főtéren, az autobus megállóval szemben.

Petrovoszelői hírek. Hegedűs József 6 éves fiúcska 8 éves bátyjával meg akarta önvendéztetni apjukat, hogy mire a szántóföldről haza ér, a lovaknak már kész abraknak valót találjon. A kisebbik rakta be a gépbe, a nagyobbik hajította, de pár pillanat múlva óriási sikoltásra lett figyelmes a géphajtó — öccsének a kezefejét szétronsolta a szecskaavágó. Azonnal orvoshoz vittek, aki első segélynyújtás után bevitte a szerencsétlen kisfiút a kórházba. — Könnyen végzetessé válhat szerencsétlenség történt a napokban Simon József fodrásztermében is. Ondolálás közben felrobbant a góztartály s hogy nagyobb baj nem történt, az a mester ötletelességének köszönhető. Egyik alkalmazottjával azonnal felkapta székestől az ondolált nőt s áttette a férfi szalonba s úgy az ijedtségen kívül semmi baja sem történt. — Az iskolaigazgató figyelmezteti a szülőket, hogy szeptember elsejével megkezdődött a rendszeres tanítás, a hiányzókat feljelentik s megbüntetik. Ha elérkezik a kukoricaszedési szünet, egyszerre kikapja minden osztály a szünetet, hogy a szülők segítségére lehessenek, de amíg szünetet nem kapnak, kötelesek iskolába járni.

Adai hírek. Az adai pénzügyi kirendeltség szeptember 8-án a saját helyiségében nagyobb mennyiségű pálinkát ad el árverés útján. — Az adai Iparos Olvasó Egylet szeptember 8-án a Centrál kávéházban, a Gazdakör pedig az Otthon kávéházban táncmulatságot rendez. — Az adai elemi iskolában szeptember elsején megkezdődött a tanítás. — Az adai határban megkezdtek a kukorica törést. Az új csöves kukorica 50, a morzsolt száz dinárért kelt el az adai piacon.

ISKOLAKÖNYVEK
(használtak és újak) és iskolai felszerelések jutányos áron kaphatók könyvkereskedés, Szabolca, Aleksandrova 9 „Slavia”

NOVISZÁDI REFORMÁTUS OLVASÓKÖR SZINPADA
Szombaton, szeptember 9-én este 9 órai kezdettel
HARMADSZOR
Egy bolond százat csinál
3 felvonásos zenés bohózat. Jegyek elővételben 20, 15, 10 dináros árban Ábrahám könyvkereskedésében és a Ref. Kör felügyelőjénél kaphatók. —
ELŐADÁS UTÁN TÁNC! Telefon: 28-24.

A becsületesség isztanbuli tízparancsolata

Isztambul kormánykölesön után 15 éves tervet dolgozott ki a város megépítésére és már megkezdett építkezések befejezésére. Az egyik isztanbuli lap azt írja, hogy a 15 éves terv erkölcsi újjászülést is szükségessé tesz. A lap szerint szükség volna tíz olyan parancsolatra, amit már az iskolás gyermekek megtanulnának. A becsületesség tízparancsolata a következőképpen szólna:

1. Ne hagyd el a villamost, míg a jegyedet meg nem váltottad.
2. Ne adj el lóhust marhahus helyett és ne szolgálj ki üzletekben kecskehust gyöngé bárányhus elmen.
3. Régi, állott halakat ne akarj friss halakként eladni.
4. Friss és valódi vaj helyett ne akarj élvezhetetlen kenőcsöt rásózni a vevőre és a valódi tej helyett fehérre festett folyadékot.
5. Ne használd ki a vevő szórakozottságát, hogy a bemutatott szép barch helyett csomagolásnál rothadtat tegyél a kosarába.
6. Moziban és színházban ne próbálkozz meg harmadrangu ülőhelyre szóló jeggyel az első helyre csuszni.
7. Megszokott újságárusoddal ne köss szerződést, hogy amikor egy újságot megveszel, azalatt tízet kiolvasol és fizetetlenül visszaadsz.
8. Kerüld a vendéglőben, hogy a fizetést megtéveszd, de azt se törd el, hogy téged becsapjanak.
9. Ne küldj pénzt egyszerű levélben.
10. A külföldi megbízatásaidnak igyekezzél becsületesen eleget tenni, hogy a haza jóhírnevének ne árts.

Feketicsei hírek. A feketeci és a feketics-novoszelői állami elemi iskolákban szeptember 4-én, hétfőn, kezdődik a tanítás. — Bartha Gábor állami elemi iskolai igazgató-tenítő vezetésével a tantestület értekezletet tartott, amelyen elhatározták az 1939-40. tanév tanrendjét és a tanítókat beosztották a következő iskolai évre. Eszerint az államnyelvű I., II., III. és IV. osztályokat Szetter Ida, az V. osztályt Egriné Ivanovics Deszánka, a VI. osztályt Scerebabszki Hedvig, a magyar tagozaton az első osztályt Bányai Gyula, a II. osztályt Bartha Gábor, a III. osztályt Kozma László, a IV. osztályt Kucsera László, végül a németnyelvű tagozaton az I. és II. osztályt Pratscher Gyula, a III. és IV. osztályt Hoffmeister András, az V. és VI. osztályt Klein Richard tanítja, a novoszelői telepos iskola tanítója Mancsics Vladimir. Az óvónői teendőkkel Fehér Rózsa okleveles óvónő bizatott meg. Az iskola igazgatósága felszólítja a szülőket, akik gyermekeiket óvodába akarják járatni, hogy a délelőtti hivatalos órák folyamán jelentkezzenek az óvónőnél. — A lakosság körében nagy meglepedést keltett, hogy hosszú idők után meghallgatást talált a község lakosságának a kérése s ebben az évben a hiányzó tanévek helyére a felettes hatóságok pótlásról gondoskodtak s két évi szünet után ismét óvónő került a községbe.

Szaló Nettel noviszádi szücs-és szőrmeárkereskedés tisztelettel értesíti m. t. vevőit, hogy üzletét áthelyezte Noviszád, Kralya Petra II. 4 (Futaki ut) alá.

Családi vizálykodások elől a halálba. Sajkás Szveti Ivánon tegnap reggel 5 órakor megdöbbenő öngyilkosság történt. Kunst Barbara 68 éves jómódu asszony felakasztotta magát s mire tettét észrevették, már halott volt. A vizsgálat megállapította, hogy az idős asszony a családban minduntalan megisméltető vizálykodások elől menekült a halálba.

Női őszi-kabátok, kesztyűk, harisnyák, fűzők és melltartók szaküzlete: Fischer J. és Fia, Novi Sad, Trg Oslobođenja 2.

Női és férfi DIVATANYAGOK
Elsőrendű árú... mégis olcsó árák! Ezt keresd! Ezt nyújtsa Önnek **BARTH FERENC** új rózsás üzlete Noviszád, Kralya Petra I. 7 (Fő tér)

Adai anyakönyvi hírek. Augusztus hónapban Adán született 15 fiú és 8 leány. Házasságot kötöttek: Ürményi Dávid és Lehocki Ilonka, Miskovics Dusan és Tesecs Nada, Nagypál László és Boja Etelka, Vallai Pál és Vincze Ilona, Rusák Kálmán és Mészáros Viktória, Halász György és Apró Ilona, Juhász János és Fehér Viktória, Solymosi Simon és Lehoczki Mária, Pap Sándor és Báló Ilona, Pintér Mihály és Koospál Katalin, Juhász Kálmán és Lehoczki Piroksa, Kovacevics Jovan és Kovacevics Jelena, Dósa Sándor és Bali Erzsébet, Bajusz Lajos és Resocki Viktória, Nagy Zámbo Márton és Bakos Jusztina. Meghaltak: Birkás Anna 80 éves. Zapletán Károly 8 napos, Guzdi Gábor 64 éves, Jakovljevics Milica 80 éves, Madarász Gizella 7 hónapos, Apró Antal 80 éves, Nasztaszics Milán 64 éves, Varga Margit 5 hónapos, Surányi Magdolna 48 éves, Nagy István 14 napos. Szegedi Mária 71 éves, Mrekut István 8 napos és Preda Szemerédi Milica 48 éves korában.

Iskolakönyvek Iskolaszerek
Az összes iskolák részére legjobb és legolcsóbb **KARDOSNÁL** Kr. Petra II. 25

Úde lehelet, kellemes szájiz. A legolcsóbb és legjobb szájviz és garatöblítő 3 csepp Növényharmat egy pohár vízben. Údit, frissít, fertőtleníti s megóvja a fogakat a romlástól. Egy üveg ára 12 dinár s hónapokig elegendő. Eredeti zöld csomagolásban mindenütt kapható.

300 ÉVVEL EZELETT
titokzatos erőnek tulajdonították Rogaska Slatina gyógyforrásait

MA
már orvosilag bebizonyították természetadta gyógyhatását és erejét.

DE EGÉSZSÉGESEK RÉSZÉRE IS
felbecsülhetetlen értékkel bír a Rogaska Slatina-i ásványvíz.

Szervezete ellenállóbb lesz, ha más víz helyett is Rogaska Slatina-i vizet iszik.

Félfaru utazás Budapestre és Vissza az összes jugoszláv és magyar vasutakon Előzetes magyar vízum, remi szükségessége. A vízum Budapestre ingyenesen 2 P 50 f. kezelési díj ellenében adatik ki. Őszi Vásár (Lakberendezési Kiállítás) 1939 augusztus 31-től szeptember 11-ig. Kedvezményes beutazás: 1939 augusztus 21-től szeptember 11-ig. Az utazáshoz jugoszláv utlevél kell. Kedvezményes visszautazás 1939 augusztus 31-től szeptember 21-ig. A jugoszláv vasutakon az induló állomástól a magyar határig a teljes áru menetjegyet kell megváltani. Ezt meg kell őrizni, mert az ingyenes visszautazásra jogosít. A magyar vasutakon ugy a Budapestre való, mint pedig a visszautazás félfaru jeggyel eszközölhető. A vízum és vasuti igazolványokat Budapestre az Őszi Vásáron (Városligetben) le kell bélyegeztetni. A vízum és utazási igazolvány ára 60 dinár. Ily igazolványokat a Putnik, a Fruska Gora turisztikai egyesület, a Wagon Lits utazási irodák Jugoszláviában levő összes fiókjainál: Murska Subotán a Prekmurška Bankánál, Doljna Lendaván Balkányi könyvkereskedésben, Apatinban Apatinska Banka i Stedionicanál, nem különben a zágzebi magyar konzulátusnál, a beográdi magyar utlevélhivatalnál, a külkereskedelmi Hivatal kirendeltségénél (Njeguseva ulica 28-a) és a Magyar Kereskedelmi megbízottnál lehet beszerezni.

Freund Teréz és Freund Péter államilag képesített okleveles zene-tanárok elvállalnak zongora- és hegedűoktatást. Noviszád, Vojvodjanszka 25. I. em.

Négyhavi szigorított fogházra ítélték egy noviszádi betörőt. Makszimovics Szvetisláv noviszádi büntetőbíró hármastanácsa tegnap délelőtt tartott tárgyalást és hozott ítéletet Marinkovics Velimir noviszádi kömüves betöréseinek ügyében. A vádirat szerint Marinkovics ez év márciusában több ízben feltörte Koszirovics Lázár íróasztalát és az oda elzárt pénzből körülbelül 8000 dinárt ellopott. Marinkovicsot április 7-én Koszirovicsné tetten érte. A betörő a rendőri kihallgatás során beismerésben volt. A bíróság előtt mindössze csak azt ismerte be, hogy 150 dinárt lopott el az íróasztalából, nem törte fel több ízben, hanem csak akkor, amikor Koszirovicsné tetten érte. A károsultak és tanúk kihallgatása Marinkovics bűnösségét igazolta. A bíróság ezért a perbeszéd elhangzása után többrendbeli betöréses-lopás büntetésben nyilvánította bűnösnek Marinkovicsot és az enyhítő körülmények figyelembevételével négyhavi szigorított fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

Dr. Elfried Heinz Kirschner, a braunschweigi »Marienstift kórház« sebészeti osztályának eddigi főorvosa Noviszádon letelepedett és szeptember 7-től rendel Zselyeznicska 1. szám alatt délelőtt 10—12 és délután 3—4 óráig.

Mai sport-tükör

SZEPTEMBER
3
VASÁRNAP

NOVISZÁDI ALSZÜVETSÉG

Noviszád: A NAK-pályán délután félöt órakor NFK—beocsini Cement SK másodosztályú selejtező döntő. Előmérkőzés: NAK—NFK ifjúsági, barátságos.

★

JNSz-LIGA

Szubotica: ZsAK—sarajevói Szlávia.

★

HNSz-LIGA

Zagreb: Konkordia—Gragyanszki
Osizjek: Szlávia—Bácska
Szarajevo: SzASK—Szpliti SK
Szplít: Hajduk—varazsdini Szlávia.

★

SZUBOTICAI ALSZÜVETSÉG

Vidéki első osztály: Szentán Jugoszlóven—kulai JSK, Apatinban Apatini SK—Szentai AK, Topolán JAK—Dulcisz, Odzsacin OSC—sztaribecsei Gragyanszki, Sztáribecsen Szlávia—Bezdáni SE.

Vidéki B-osztályok: A tiszai csoportban Obilics—Szloga, Radnicski—BAK, Adai SK—Jedinstvo és Moli Szloga—adai Radnicski; a közép-bácskai csoportban VSC—Crvenkai SC, Hajduk—Csantaviri AK, Krivaja—Szrbobráni AK és Bela Zvezda—Sziváci SK; a dunai csoportban ZsAK—Szloga, Szprszkimileticsi SK—Szombori AK, Kudelyár—Bajmoki AK és Szvetozármileticsi SK—Csonoplyai SK.

★

PETROVGRÁDI ALSZÜVETSÉG

Első osztály: Petrovgrádon Obilics—Radnicski, Kikindán ZsAK—Borac Vrsacon Dusán Szilni—Szloga (Kikinda) és Pansevón Jedinstvo—jabukai Jugoszlávia.

Második osztály: A petrovgrádi csoportban jasatomicsi Gragyanszki—Schwaebische és Uzdini SK—Bánát, a kikindai csoportban dragutinóvi Vojvodina—Delija, a pansevói csoportban kraljevicsevói Rapid—PSK, Spárta Bánát és Kovacscai SK—Szlávia, a vrsaci csoportban Karlováci SK—Vojvodina és Belackvái AK—Viktória.

★

BARÁTSÁGOS MÉRKÖZÉSEK

Noviszád: délután félöt órakor a Karagyorgye-pályán Vojvodina—NAK.

Mitrovica: Gragyanszki—zemuni Vitéz.

Beograd: BSK—Temesvári MTC

★

MAGYAR NEMZETI BAJNOKSÁG

Szeged—Taxisok, Szolnoki MÁV—Ferencváros, Haladás—Nemzeti, Újpest—Törekvés, Gamma—Kassai AC Hungária—Bocskai és Kispeszt—Elektromos.

Ma Noviszádon NFK-Cement selejtező döntő

A noviszádi alszövetség hírei

A noviszádi alszövetség igazgatótanácsa pénteken este megtartott ülésén a következő fontosabb határozatokat hozta:

A Birótestület vezetőségének új tagjai: Jokszics Milan, Milnovics Mihajlo, Sztojanovics Branko, Tamás Lajos, Dotlics Luka.

A Futaki SK és a vojikai Szremac az alszövetség ideiglenes tagjaiként felvették.

A Szemberia óvását a tanács elutasította és 9:1 arányban igazolta a selejtező középdöntőt az NFK javára.

Az NFK—beocsini Cement SK selejtező döntőt az első osztályba jutásért ma délután félöt órai kezdettel rendezik meg a NAK-pályán.

A mérkőzésen az alszövetség megbízottja Dobanovacski lesz.

Az első és másodosztályú bajnoki mérkőzések szeptember 10-én kezdődnek, a sorsolást az intézőbizottság a jövő héten ejti meg.

Az első osztály résztvevői az 1930-40. évi bajnoki évben: NAK, Rádnicski, Isztra, Mácsva, ZsSK (Ingyija), Szloga (Palánka) és az NFK—Cement győztese. A Rádnicski tehát bentmarad az elsőosztályban annak ellenére, hogy kiesett, mert a Vojvodina a ligába jutott s így megüresedett a helye.

A másodosztályú egyesületek szeptember elsején megtartott konferenciája értelmében a második osztályt két részre osztják, úgy mint A) bácskai és B) szerémségi osztályra. A bácskai osztály ismét 4, a szerémségi 2 részből áll, a következő beosztásban:

A) Bácskai osztály:

1. csoport: Szlovácsi, Szlávia (Petrovác), Konkordia és Obilics (Pasicsevó), NFK (ha nem jut az első osztályba), Trgovacski (Noviszád) és Janosik (Pivnica).

2. csoport: Temerini SK csurugi Hajduk, Makkabi, Teksztíl, ZsSK és Karagyorgye (valamennyi Noviszád).

3. csoport: Tátra (Kiszács), Futaki SK, Szlávia, Rapid, Gvózsgyár és Livnicsár (Noviszád).

4. csoport: Bácska (Gyurgyevó), Jugoszlávia (Gospogyinci), Gragyanszki (Titel), Jugovics (Káty) és Borac (Zsabaya).

B) Szerémségi osztály:

1. csoport: Cement SK (ha nem jut be az első osztályba), Fruskogorac, Sztrazsilovo, Rádnicski és ISK (utóbbi kettő Ingyija), Jelasics és Zrinyszki (Petrovaradin), Stefanik és Szlávia (Pazova), Szremac (Vojka).

2. csoport: MSK—Rádnicski (Mitrovica), Trgovacski (Mitrovica), Zanatlia (Mitrovica), Latyaraki SK, Zvezda (Ruma), Zanatlia (Sabác), Rádnicski (Sabác), Rudar (Vrdnik) és Podrinje (Mala Mitrovica).

Minden vidéki csapat vidékre vagy Noviszádra a saját költségén utazik, viszont a noviszádi csapatok a vidéki mérkőzéseikre 13 hétfégi jegyet kapnak a rendező egyesülettől s ezenfelül a petrováci Szlovácskitól még az autobusz-viteldíjat is az állomástól a pályára.

A bácskai osztály 4 csoportbajnoka és a szerémségi osztály két csoportjának első és második helyezettjei kerülnek be év végén a selejtezőbe az elsőosztályba jutásért.

Az 1939/40 bajnoki évre megalakították a B) osztályt, amelynek beosztását a jövő héten közöljük.

Rövid sport hírek

Hivatalos NAK-közlemények. Az alábbi játékosok ma délután negyedkettőkor jelentkezzenek az állomás Siket csapatvezetőnél a pasicsevói utra: Noszek, Boros, Pázmány, Matheisz, Kazinczy, Fehér, Németh, Schneider, Tickmayer, Pavics, Kuruc és Bartha. — A Vojvodina elleni csapat tagjai: Lukács, Willner, Lerch, Haasz, Thurzó, Vinai, Frank, Lerch II., Bódy, Karaba és Kovács. Tartalékok: Kurunczy, Maták és Fábán. Jelentkezésüket kérjük délután 4 órára az öltözőben. — Az ifjúsági b. játékosok délután fél 3 órakor jelenjenek meg a NAK-pályán az NFK ifjúsági csapata elleni mérkőzésre. — A vezetőség.

A noviszádi HASK alább felsorolt játékosait kérjük, hogy ma délután negyedöt órára jelenjenek meg a pályán a Gvózsgyár elleni mérkőzésre: Georges, Windisch, Somogyi, Fodor, Sánta, Szőlősi, Balog, Herdi, Zóvics, Kozareff, Lidloff, Radosevics I és Bozsovcics II. Ugyanakkor kérjük Csabai, Waltner és Bischof intézők megjelenését. — A vezetőség.

A Bezdáni SE vezetősége kéri a mecslátogató közönséget, hogy megváltott jegyét ne dobja el, mert azt a féldőben — a visszaélések elkerülése végett — felülvizsgálják.

Jugoszlávia 2:0-ra vezet Zágreb-ban a jugoszláv—magyar női tenisz KK-mérkőzésen. Kovács Hella 6:4, 7:5 arányban győzött Somogyi Klári ellen és Flórián 3:6, 6:3, 6:3 arányban verte Körmöczy Zsuzsit.

A jugoszláv—magyar atlétikai viadalt a MASz lemondta, miután nem tudta megszerezni a válogatott atléták utazási engedélyét.

A noviszádi Fodrások alább felsorolt játékosait kérem, hogy holnap (hétfőn) délután 3 órakor vegyék át a felszerelésüket a Karagyorgye-pályán: Kreszánkov, Ipacs, Rápoti, Weber, Weisz, Majtány II., Franyo, Nécó, Jócó, Rado, Jaeger, Bogdán Zsárkó és Grieser. A Zenészek ellen játszunk a NAK-pályán. Az intéző.

A budapesti Hungária leszerződött Békty, a Phöbus volt válogatott jobbszélsőjét. Béky ma már játszik is a kék-fehérek csapatában.

NFK-hírek. Kérjük a következő játékosok megjelenését ma délután 3 órára a NAK-pályán: Oláh, Fűp, Toma, Zimmermann, Somogyi, Katatics, Gaál, Kovács, Augusztin II., Erdős II., Spánics, Szőnyi I. és II., Borovics. — Délután 4 órára: Báki, Buzgó, Sétáló, Balog, Burai, Horváth B., Zsejber, Erdős, Zahoray és Pörge. — A vezetőség.

Legnagyobb választék függönyökben

valamint kretonokban, vásznakban, selymekben paplanok készítésre is alkalmasak az újonnan megnyílt üzletben.

STORA

Djorić i Lazić BEOGRAD Čika Ljubina ulica 13

Kemény Tibor, a Ferencváros volt válogatott balszélsője, az újdonsült elsőosztályú Gamma FC színeiben rugja ösztől kezdve a labdát.

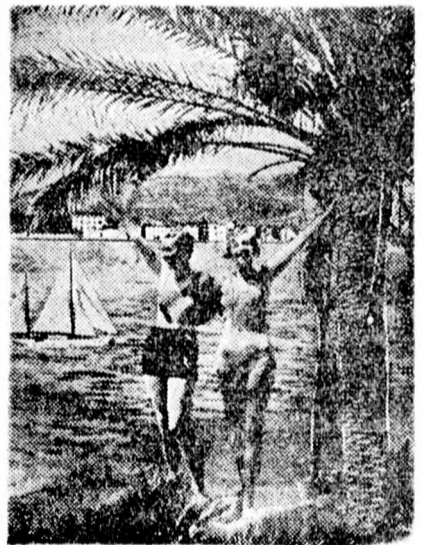
VOJVODINA—NAK BARÁTSÁGOS DERBI A KARAGYORGYE-PÁLYÁN

A Vojvodina az idén a ligában játszik, a NAK pedig az alszövetségi bajnokságban s így a noviszádi közönség az idén elesik a Vojvodina—NAK bajnoki derbiktől amelyek mindenkor a báni székvárosnak legnagyobb érdeklődéssel várt futball-eseményei voltak.

Barátságos derbikben azonban — úgy látszik — nem lesz hiány ezután sem s a két egyesület vezetősége máris lekötötte mára első csapatainak mérkőzését. Miután mindkét csapat jól fel akar készülni az őszi bajnokságra, ma mindegyikük a legjobb felállásban veszi fel a küzdelmet. A mérkőzés tehát szép sportot ígér és visszaidézi majd a régi nagy csaták emlékét.

A Vojvodina—NAK mérkőzés délután félöt órakor kezdődik a Karagyorgye-pályán.

Az Adria gyöngye Kasteli Riviéra

Grand Hotel-Pension „Danka” KASTELE STARI DALMACIA

Pompás fekvésű, gyönyörű vidék, csodálatos kilátással a kasteli (Solit, Trogir és Solin) öbölre, ahol szétől védve buján tenyészik a délszaki növényzet. A Grand Hotel-Pensio „DANKA” közvetlenül a tenger mellett fekszik, amelyet saját strandjával együtt tenyőpark övez. Az újonnan épült szálloda modern komforttal, fürdőszobákkal, vízvezetékkel és villanyvilágítással van ellátva. Garantált, elsőrangú konviva. Sajáttermésű borok. Vitorlázás, halászat, tánc, hangversenyek, zongora és radio szórakoztatja a vendégeket. Autogarázs. A tengeri fürdő díjtalan.

Kétágyas szoba, teljes ellátással személyenként 46—55 din. Egyágyas szoba, teljes ellátással 55—60 din. Személyenként 2 dinár illeték.

Csoportoknak hosszabb tartózkodás esetén nagyobb engedményt nyújtunk. Tíz éven aluli gyermekért fel árat számítunk.

Kastel Stari állomáson minden vonat megáll. Split, Trogir és Solin felé minden órában közlekedik vasút, autobusz, hajó vagy motorcsónak.

Közelebbi információkért szolgálat a „Putnik” utazási iroda és a szálloda igazgatósága.

Tulajdonos: KOVACSEV MARIN

Színház-Film

MA ESTE A CIGÁNY HARMADIK ELŐADÁSA NOVISZÁDON

A noviszádi külső Katolikus Olvasókör ma, vasárnap este 9 órai kezdettel ismét előadja Szigligeti Ede »Cigány« című népszínművét. Az előadást tekintettel a gyönyörű időre, szabadtéri színpadon tartják meg. A szereplők ismét több próbát tartottak, úgyhogy a harmadik előadás az első kettőnél is jobbnak ígérkezik. Az előadás iránt a közönség körében általános érdeklődés nyilvánul meg.

Az Egy bolond százat csinál noviszádi szereplőit kérem, hogy kedden este fél 9 órai kezdettel jelenjenek meg a Református Olvasókörben tartandó próbán. — Rendező.

34 Chaplin-film közül 29 egy angol muzeum birtokeában

A londoni National Film Library igyekszik összegyűjteni a világ legkiválóbb filmalkotásait. Legutóbbi jelentésében megemlíti, hogy a 34 Chaplin-film közül, amelyben a világ első moziszinésze szerepel, 29-et már sikerült összegyűjteni. Most szerezték meg Chaplinnek huszonöt csztendővel ezelőtt készült néma filmjeit a muzeum számára.

A hollywoodi filmgyáraktól a filmmuzeum a múlt héten 33 egész másort betöltő filmet kapott ajándékba, köztük a legutóbbi esztendő népszerű alkotásait.

AKÁCLOMBOS FALUTOKAT...

ifj. MUSZAR GYULA verse ALPÁR GÉZA zenéje

Hallgató.

5 kérdés:

1. Ki volt a német köztársaság első elnöke?
2. Mi az Achilles-sarok?
3. Ki volt az az olasz, akinek nagy befolyása volt Szapolyai János király udvarában és akijt végül legyilkoltak?
4. Kiről nevezték el a Hykoscigarettát?
5. Meddig tartott a Bach-korszak?

Válasz

regnapi kérdéseinkre

Kérdés: Miért volt két arca Janusnak?

Felelet: Az idő istene; egyik arcával a múltba, a másikkal a jövőbe néz.

Kérdés: Hol született Homéros?

Felelet: Hét város verseng érte: Smyrna, Kios, Khyme, Kolophon, Philos, Argos, Athenae.

Kérdés: Kik voltak eredetileg az idióták?

Felelet: Azok a görögök, akiknek nem volt politikai joguk.

Kérdés: Ki írta a Mirakelt?

Felelet: Karl Vollmöller.

Kérdés: Hogyan nevezik a németek Ildikót, Attila feleségét?

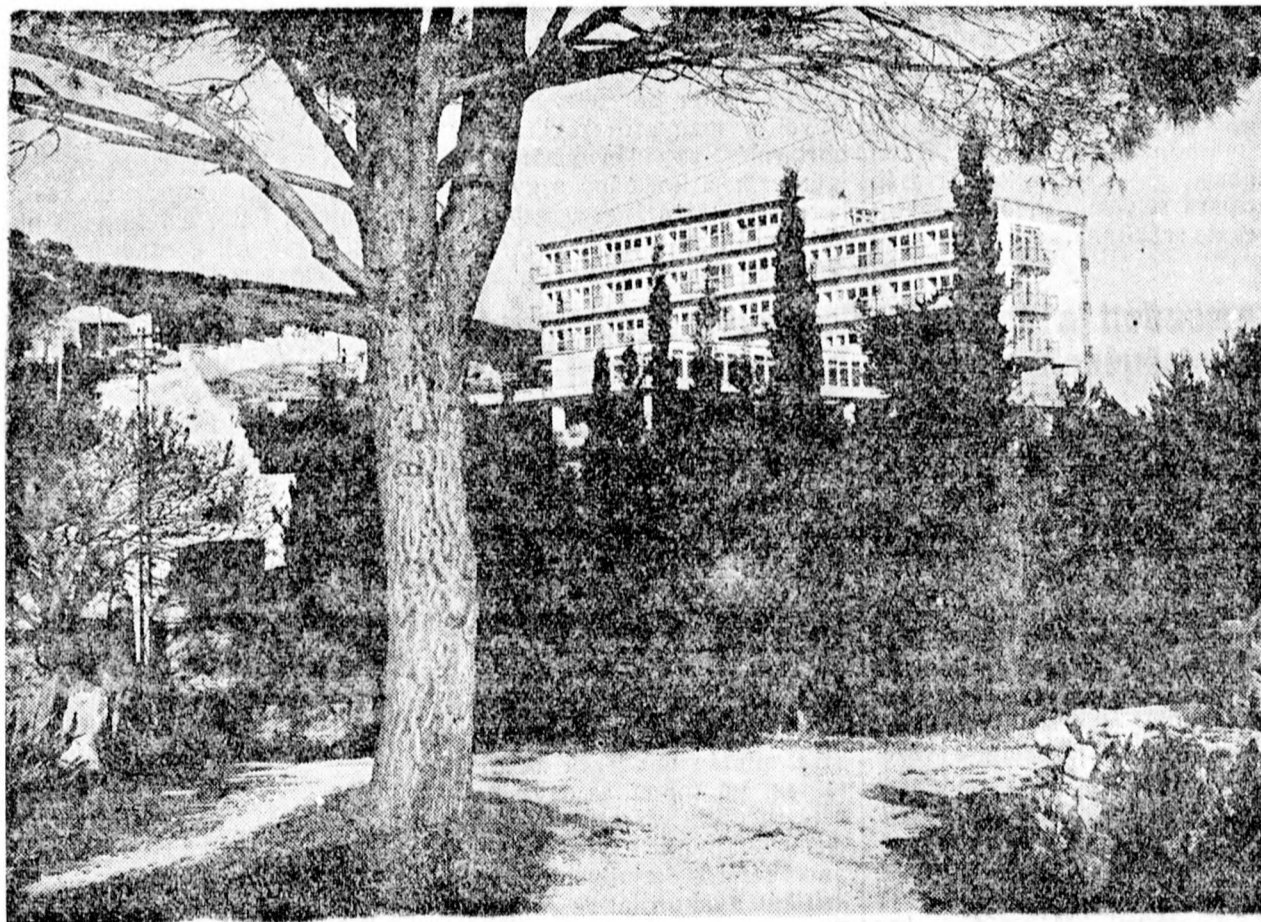
Felelet: Kriemhild.

««(IIII)»»

FÉLREÉRTETTE...

— Olvasom, hogy Newyorkban, minden husz percben elgázol az autó egy embert.

— Borzasztó! Hát hogy bírja ki a szegény ember azt a sok gázolást?

Látogassa a „KO-OP” szállodákat

Nagyon kellemes, szép és érdekes légkörben, a gyönyörű, páratlanul szép ulcinji tengerpart mellett, a tengerre néző szobákkal, számtalan terrasszal és erkéllyel, mint valami varázskastély emelkedik a »KO-OP« ujonnan megnyitott szállodája Ulcinjban. Külalakjával, belső berendezésével, kényelmével a legkényesebb igényeket is kielégítheti. Napi teljes pensió ára tartózkodási illetékkel és a személyzeti százalékkal együtt 75—85 dinárig terjed, a depandansokban pedig 45—60 dinárig.

Látogassa a „KO-OP” szállodákat.

A „KO-OP” szálloda Ulcinjban

AZ ÖSSZES »KO-OP« SZÁLLODÁK GYÖNYÖRŰ FEKVÉSŰKKEL, TELJES KÉNYELMŰKKEL, GONDOS KONYHÁJUKKAL ES MINDE-NEKFELETT MÉRSÉKELT ÁRAIKKAL TŰNNEK KI.

Az utóidényben 25% engedmény!

Rendkívül mérsékelt árak!

Az utóidényben 25% engedmény!

Felvilágosításokat és prospektust küld: Hotelsko A. D. »KO-OP« Beograd, Poenkareova 21. Telefon 28-814 és az egyes KO-OP szállodák igazgatósága

★ »Ilyen barát kell nekünk, ilyen barát pompás...«, idézhetnénk némi változtatással az ismert magyar bordalból, vonatkoztatva arra a Burghardt cégre, mely, mint kereskedelmi vállalat, valóban pompás és a vásárló közönségnek valóban barátja. A Burghardt cégről már máskor is irtunk és hogy most újból megemlékezzünk róla, az ad alkalmat, hogy a cég szimpatikus ifjú főnöke, Burghardt Ottó, saját neve alatt speciális üzletet nyitott gyapjú és egyéb textilfonalak kicsinybeni és nagyban árusítására. A Burghardt cég már eddig is nagy raktárt tartott mindezekből a cikkek közül divatru-üzletének keretében, ebből nőtte ki magát az új üzlet, míg a főüzlet a Burghardt Dániel cég ezt a cikket megszüntette és férfi divatáru osztályát bővítette ki, a legmodernebb és legkitűnőbb minőségű áruval. Bizonyos, hogy az új üzlet ugy gyapjúkötődék, mint a szmirna, perzsa, gobelin és egyéb kézimunkát kedvelő hölgyek körében régen érzett hiányt pótol és hamarosan közkedvelté válik. Burghardt Ottó új üzlete ugyancsak a Kr. Petra I. 26 szám alatti Burghardt-ház jobboldali szárnyán nyert elhelyezést.

□ Noviszádon bizottság alakult kereskedelmi akadémia építésére. A noviszádi kereskedelmi és iparkamara keretében mozgalmi bizottság alakult azzal a céllal, hogy elősegítse a noviszádi kereskedelmi akadémia épületének felépítését. Az akadémia épületére — mint emlékeztetés — az idei báni költségvetés kétmillió dinárt irányzott elő. A mozgalmi bizottság lépéseket tesz, hogy az építkezéseket minél előbb megkezdjék.

□ Értekezlet a vendéglősegedé-lyek kiadásának korlátozása ügyében. A noviszádi kereskedelmi kamara az érdekelt vendéglősegyesületekkel együtt már régebben kérte a minisztériumot, hogy korlátozzák a vendéglősegedélyek kiadását, mert az utóbbi időben a szükségesnél sokkal több vendéglő és kis italkimérés nyílt. A kereskedelmi minisztérium most értesítette a kamarát, hogy októberben ebben az ügyben széleskörű értekezletet tartanak, amelyre meghívják az érdekelteket is.

□ A noviszádi kamara a legjobb paprika termelői között 10.000 dinárt oszt szét. A noviszádi kereskedelmi és iparkamara határozatot hozott, hogy minden évben 10.000 dinárt oszt ki a legjobb paprika termelői között, hogy ily módon is fokozza a paprika termelőknek jobb minőségű paprika termelésére irányuló fáradozásait. Elhatározták még, hogy a horgosi paprika vizsgáló laboratóriumot kibővítik és külön műszereket szereznek be a paprika nedvesség fokának megállapítására. A jövő évben, a bővítési munkálatok befejezése után, a horgosi paprikavizsgáló állomás Középeurópa ilyen irányú legmodernebb intézetei közé fog tartozni.

Új kalapszalón!
Értesitem a m. t. hölgyközönséget, hogy szeptember 1-én új kalapszalónt nyitottam Noviszádon.
Kra ya Alekszandra u. 12.
alatt az udvarban. Szíves pártfogást kér
Lisa Ravelhofer

KÖZGAZDASÁG

Husz év óta nem tapasztalt élénkség a magyarországi fapiacra

Svájc és a magyar buza — Kárpátalja nagy szőlőtermése

— Magyarországi gazdasági levél. —

(Budapest, szeptember 2). A közelmúltban létrejött színajai egyezmény, a Felső-Tiszán lebonyolítandó szabad tutajozást biztosította. Ennek eredményeképpen Kárpátalján most gőzerővel megindult az erdei kitermelési és faipari munka. 350.000 köbméter döntött fűrészgömbfakészletet kell még a tél beállta előtt letutajozni. Ennek felét a magyarországi faipar még ez évben fel is dolgozza.

Százezer köbméter puhafa fűrészeltanyagot kap a magyar piac Kárpátaljáról,

ami a meglévő készletekkel együtt, az ország deszka és épületfeszültségletét hosszú időkre biztosítja és a külföldről jövő behozatalt lényegesen csökkenti. A Hazai Gőzfűrészszövetkezetbe tömörült tiszamenti magyar fűrésztelepek gömbfával így teljesen elvanak látva és ezzel a magyarországi fapiac belső forgalma husz év óta nem tapasztalt lendületet kapott.

Svájci gazdasági érdekeltek részéről az az őszinte óhaj hangzott el, hogy az eddigi magyar-svájci kereskedelmi forgalmat,

legalább háromszorosára növeljék.

Svájc elsősorban a magyar bor, cukor és malátatermékek iránt érdeklődik, de átvenne kemény fát is Kárpátaljáról, így elsősorban tölgyfűrészeltanyagot, különböző furnirokat, stb., sőt olyan ipari termékeket is, amelyeket Svájc eddig máshonnan szerzett be. Ezzel szemben a helvét köztársaság gyáripara selyemárut, órákat, textilepeket szállítana, s így a köl-

csönösség egészséges alapon megszervezhető is lenne. A magyarországi gazdasági élet örömmel üdvözli Svájc jó szándékait, de agrárkörökben az utóbbi időben, egyre sürűbben panaszoknak a svájci malmok ellen, amelyek az olcsó kanadai és laplatai búzákra térve át,

a magyar buza őrlésével fokozatosan fellagynak.

Ha Svájc a magyar buza számára megfelelő kontingenst biztosítana, akkor magyar részről a svájciakkal való árucserét a maximális lehetőségekig fejlesztenék.

A magyar asztali szőlő már piacon van és kivitelére a gyümölcskereskedők felkészültek. A korai szőlő a múltban elsősorban a cseh piacokra és Bécsbe ment, az idén azonban

Lengyelország vette át az első kárpátaljai csemegeszőlő

küldeményeket és már egy hete, naponta körülbelül 3—4 vagon csemegeszőlő megy Lembergbe, Lodzba és Varsóba. Természetesen, ez a forgalom meglehetősen kevés, ezért a kárpátaljai csemegeszőlő számára külön németországi kontingenst próbálnak ki-éleszköztetni, ami előreláthatólag sikerrel is jár. Kárpátalján különben az idén nyolcezer holdon termeltek szőlőt és a várható eredmény

harmincezer mázsa csemegeszőlő és negyedmillió hektoliter bor lesz.

Mivel a magyarországi szőlő és borterme az idén elsőrendűnek ígérkezik, a kormány a gyümölcskereskedőket a legmesszebbmenően támogatja.

Lemondott a szombori Gazdasági Szövetkezetek Szövetségének alelnöke, két igazgatósági és egy felügyelőbizottsági tagja

Szomborból jelentik: A Szomborban székelő Gazdasági Szövetkezetek Szövetségének legutóbbi közgyűlésén olyan izgalmas hangulat támadt, hogy a közgyűlést félbe kellett szakítani. Előre látható volt, hogy az ügynek fejleményei lesznek. Mint már jelentettük az egyesület vezetősége közvetlen a gyűlés után elbocsátotta néhány tisztviselőjét, most pedig a vezetőség, illetve az igazgatótanács négy tagja jelentette be, hogy tisztségéről lemond.

Dr. Reök Andor alelnök, igazgatósági tag, Lebach István, dr. Falcione Árpád igazgatósági tagok és dr. Fernbach Péter felügyelő bizottsági tag az alábbi levelet intézte Rasics Gavróhoz, az egyesület elnökéhez:

Nagyságos
Rasics Gavro urnak
a Szavez Privrednih Zadruga elnökének
Szombor
Amidőn Ön a Merkl Péter elleni

folyamatban levő vizsgálatot megszüntette és lezárta, — indokoltan tartottuk álláspontunkat június 13-án kelt Önhöz intézett levelünkben leszögezni. Ezen levelünk többek között a következőket tartalmazza:

„Alulírottak fenti kérdésekben nem tartjuk magunkat illetékeseknek bármilyen álláspont elfoglalására, miután mindezek akkor történtek, amikor mi az egyesület vezetésében aktív részt nem vettünk. Nem óhajtunk a régi vezetőség működéséről semilyen formában kritikát gyakorolni és a végrehajtóbizottság, illetve igazgatóság kívánságának megfelelően egyszerűen ténymegállapításokra szorítokunk.

Az egyesület és kapcsolt intézetei jövődjének sikeres működése érdekében a következő álláspontunkat szegyezzük le:

1. Szükségesnek tartjuk, hogy újból és a tényleges valóságot legjobban megközelítő vagyonállapot

kimutatása fektetessék le.

2. Tekintve, hogy a jelenlegi könyvvitel túlságosan komplikált és így tévedésekre alkalmas nyújtó, szükséges, hogy gyakorlatiasabb, egyszerűbb és áttekinthetőbb könyvviteli rendszer fektessék le.

3. Minden félreértés elkerülése végett teljesen pontos és precíz ügyvitelt óhajtunk, ami csakis a teljes ellenőrzés szubordináció elve alapján nyugodhat. Szükséges, hogy a tisztviselők működése az igazgatóságnak, illetve végrehajtóbizottságnak teljesen alárendeltesek. Szükséges, hogy üzletek kötése, uti számlák és minden egyéb kiutalás kizárólag az igazgatóság illetve a végrehajtóbizottság előzetes tudtával és ellenjegyzésével intézhető legyenek. Szükséges a végrehajtó bizottságnak, illetve igazgatóságnak mindenben történő aktív működése.

Meggyőződésünk az, hogy Elnök Ur nagybecsült személye garancia az egyesület érdekében fenti irányelvek keresztülvitelére és kérjük, legyen meggyőződve, hogy bennünk készséges és kitartó áldozatkész munkatársakra talál.

Miután fenti kívánságaink meghallgatásra egyáltalán nem találtak, továbbá miután az ügyviteltől teljesen elzártunk, munkára részünkre egyáltalán sem alkalom, sem lehetőség nem nyílt, szükségesnek tartjuk leszögezni, hogy az ügyvitellel elégedetlenek vagyunk és érte felelősséget nem vállalunk.

Határozott és pártatlan állásfoglalásunk következményeként úgy az igazgatóság, mint a tisztviselők részéről animozitással találkozzunk, amely tényállás kizárja a jövőbeni együttes eredményes munka lehetőségét.

Fenti okok kellően indokolják elhatározásunkat, hogy alulírott dr. Reök Andor a Szavez Privrednih Zadruga alelnökségéről és igazgatósági tagságáról, Lebach István és dr. Falcione Árpád az igazgatósági tagságról és dr. Fernbach Péter a felügyelő bizottsági tagságról ezennel lemondunk, mely elhatározásunknak szíves tudomásul vételét kérjük, valamint ezen levelünk becsatolását a legutóbbi igazgatósági ülésről felvett jegyzőkönyvhöz.

Kiváló tisztelettel

**Dr. Reök Andor,
Lebach István,
Dr. Falcione Árpád
Dr. Fernbach Péter**

Dr. Reök Andor egyidejűleg lemondott a Bácskai Gazdasági Egyesületben viselt ügyvezető elnöki tisztségéről és igazgatósági tagságáról, Lebach István és dr. Falcione Árpád pedig az igazgatósági tagsági tisztségről.

A négy kiváló vezetőségi tag lemondása vajdasági gazdasági körökben általános meglepetést keltett.

Ingoszláv Répes Katalógus 1700 Réppel csak 2-- dinár. HAJDÚV, Beograd postaf. 877.

„MERKUR” Kereskedelmi Iskola
BEOGRAD
Brace Nedicsa 31.
Egyéves kereskedelmi, bankári és legegyszerűbb tanfolyamok, jóváhagyva a kereskedelmi és iparügyi minisztérium által — Kérjen prospektust!

ZEISS
PUNKTAL
Iso Mandić
BEOGRAD, Pašićeva 8.

**Félárú utazás
Budapestre**

és vissza

az összes Jugoszláv és magyar vasutakon!
ELŐZETES MAGYAR VIZUM NEM SZÜKSÉGES

A vizum Budapesten ingyenesen 2 P. 50 f. kezelési díj ellenében adatik ki

Őszi Vásár (Lakberendezési Kiállítás) 1939 augusztus 31-től szeptember 11-ig.

Kedvezményes beutazás: 1939 augusztus 21-től szeptember 11-ig. Az utazáshoz jugoszláv utlevél kell.

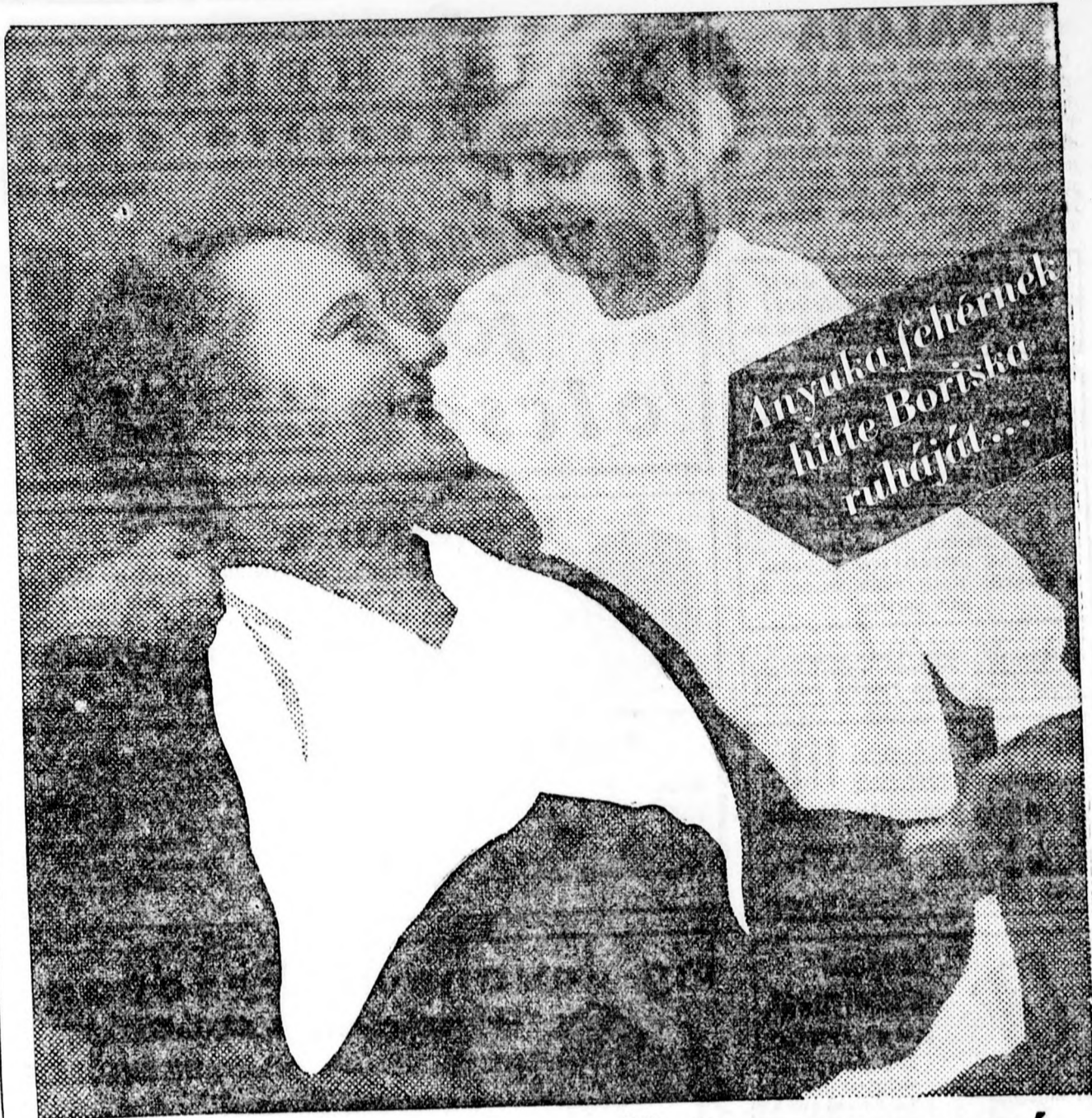
Kedvezményes visszautazás 1939 aug. 31-től szeptember 21-ig.

A jugoszláv vasutakon az induló állomástól a magyar határig a teljes áru menetjegyet kell megváltani. Ezt meg kell őrizni, mert az ingveres visszautazásra jogosít. A magyar vasutakon úgy a Budapestre való, mint pedig a visszautazás féláru jeggyel eszközölhető.

A vizum és vasúti igazolványokat Budapesten az Őszi Vásáron (Városligetben) le kell bélyegeztetni.

A vizum és utazási igazolvány ára 60 dinár.

Ily igazolványokat a Putnik, a Fruška Gora Turisztikai Egyesület, a Wagon Lits utazási irodák Jugoszláviában levő összes fiókjainál Murška Subotán a Prekmurska Bankánál, Dolina Lendaván Balkányi könyvkereskedésben, Apatinban a Apatinska Banka i Stedionicanál, nemkülönbén a zágrebi magyar konzulátusnál, a beográdi magyar utlevélhivatalnál, a Külkereskedelmi Hivatal kirendeltségénél (Njegusova ulica 23/a) és a Magyar Kereskedelmi megbízottnál lehet beszerezni. 5201

...míg nem látta mellette nagyanyó radionfehér ruháit!

Nagyanyónak vannak mégiscsak a legrégebb tapasztalatai! Ő jól tudja, hogy a közönséges mosással a szennyet csak a szövetek felületéről távolíthatjuk el, -- belül a szenny benmarad és a ruha szürkés színű. Radion azonban kívül-belül egyformán mos. A kifőzésnél számtalan apró oxigénbuborék hajtja át a nagy mosóerejű oldatot a ruhán keresztül. A szennyet óvatosan oldja és az utolsó maradékáig eltávolítja. Ezért a tökéletes fehérségnek megjelölése a Radion-fehér elnevezés.

Schicht
RADION

Nincsen tisztább fehér mint a radionfehér

MÓD ÉS ILM?
A jó nevével ismert „Paszti” női divatszalon átteleköltött. Készíti mérték szerint a legszebb őszi újdonságokat, párisi eredeti modellek szerint. Nagyon olcsó! Szíves partitogást kér.
PASZTI Beograd, Pašićeva 4-III.

HOTEL VILSON BEOGRAD
Karadjordjeva ul. 87. a vasutállomással szemben. Renoválva és teljesen átrendezve. 30 berendezett szoba. Példás tisztaság, mérsékelt árak. Elsőrendű hazai ellátás, rostonsütek és kitűnő italok. Kereskedelmi utazóknak különleges kedvezmény.

Villa Bléd, Vrnyacskabanya
Pansió, rendszer, szigorúan diétás konyha, szolid árak. Tiszta és jó kiszolgálás. Tulajdonos **Pancsevics**.

PALOTA

Uj palota azonnal eladó a kereskedelmi központban nagy termekkel és nagy helyiségekkel. — Garantált jövedelem 840.000.— dinár. Ara csak 6.000.000 — dinár, amelynek fele jelzáloghitel és levonásba jön. — A palota nettó 15%-ot jövedelmez. — Eladja kizárólag »NEIMAR«, Beograd, Kralja Milana 20. Telefon 27-796.

**Egészség — hosszú élet!
Fogyassz tejes ételeket!**
Mlečna Restoracija „Mirjana“ Noviszád, Tanurdzsics-palota.

UTAZÓ URAK!
Ujonnán megnyílt modern szálló
Hotel „UNION-PALAS“
Beograd, Kosovska 11. Tel. 28-849
Lakosztályok, szobák fürdőszobával és telefonnal. — Mérsékelt árak!
Az éttermet Sreier vezeti.
IGNYAT PETROVICs szállodás, a Szarpszki Kraji szálló éveken át volt portása.

Váltatók épület és butor munkákat, megbízható, legjobb kivitelben
Sinagl Jozsef, asztalos, Noviszád, Petlova 4

**Megnyílt az Amerikai !!!
csoda-türdő !!!**
Narodno kupatilo, Ku'án
Biztos gyógyulás: reuma, csusz, kőszvény, női betegségeknél, gyomor és béibajoknál, idegesség és magas vérnyomásnál.
Olcsó árak Egész éven át nyitva

Fényező pisztolyokat, kompresszorokat
és önműködő szivattyúkat házi vízvezeték részére készít
N I A
ZAGREB
Paromlinca ul. 86.
Telefon 60-05

Jövedelmező házak
kereskedelmi és lakóházak Zátreb-ban már 100.000 dinártól 12.000.000 dinárig kaphatók. Mindennemű információt teljesen díjmentesen ad
„ZAGREB“ ingatlanforgalmi iroda, Zagreb, Jurisicseva 26 l. 4650

Pansion Radonić
Vrnjačka-Banja
Diétás konyha, forróvíz
Szolid árak

ISKOLA könyvszerfáska
JUTANYOS ARON
VIG
könyvkereskedésben
SZUBOTICA
TELEON 57
Használt könyvek FÉLÁRON

WEISS HERMINA

vegyszerítő gyár

Telefon 21-24 Miletičeva 51

gyorsan jól és olcsón tisztít végül!

Készítünk
sirokra lámpákat és díszeket minden alakban nagyságban és menységben. — Kívánatra díjmentesen küldük katalógusunkat árjegyzékkel
„LIMORAB“ — Josip Ciglenečai
ZAGREB, Ilica 19. — Telefon 96-90

KÖLCSÖNT — készpénzt

80 000 — dinárig hosszulejáratot kapnak az összes kereskedők iparosok földbirtokosok, valamint az állami léni, városi, községi és magántisztviselők és alkalmazottak, nyugdíjasok, tanítók, tisztviselők, alisztek, vasutasok, csendőrök, finanszok stb. Felvilágosítással szolgál: **DUSAN CVETNAR**, felhatalmazott képviselő, Noviszád, Gunduličeva 20. — Vidékiek mellékeljenek válaszbélyeget 4000

Ing. Jovanović Predrag
többszörösen kitüntetett
HARANG ÖNTŐDÉJE

NOVI SZÁD — DJURE JAKŠIĆA 16 — TELEFON 29-30

Paloták Házak Telkek

10—16% jövedelműek, Beograd központjában és minden részében

100.000—3.000.000 dinárig
nagy választékban: 5841

„**IMOVINA**“ **INGATLANFORGALMI IRODA**
Živko M. Stojković, BEOGRAD, Poenkareova ul. 15

A REGGELI UJSÁG A LEGJOBB HIRDETÉSI ORGÁNUM

CILI FRANJO

ZAGREB, Ilica 101. Tel. 24-995

Mindennemű
sirbótlámpák
és díszitmények

Arjegyzékkel kívánatra ingyen küldők

Varrógépet 10 évi

garanciával, hosszú részletfizetésre lego csóbban Dudás Pál varró-ép-szacs-üzle'tében. Sajat érdekében kérjen ajánlatot Régi varró-épét le ma'asabb áron becserelem. Javításokat szakszerűen és olcsón végzek **DUDÁS PÁL**
mehanikus, SZUBOTICA, Jelacsicseva 9

Az Állami osztálysorsjáték legrégibb bizományi sorsjegyarudaja **M. I. ANAF, Zemun**, keres az ul. 39. fordulóhoz sorsjegyarusokat. Kisebb biztosíték szükséges. Mind az öt osztály jutalekát előre fizetjük. Kérjen prospektust.

Arúhitelt

Noviszádon minden hitelképesnek ad Narodna Sredionica, Beograd. Felvilágosítást ad szivességéből

KREDIT-BIRD

Noviszád, Kr. Petra II. 29

Sajátkészítményű **ERNYŐ** nagy választékban. Ernyő kárlítása és u'ra borlítása a legre-cízebben. Ugyanott **horlócsapok** kaphatók és azok javítását végzik. **Öz. Gerőz Jaktabné**
Szubotica, B. Szudareviceva 32. 377

N. S. U., D. K. W., PUCH

motorok, márkás kerék-párok rendkívül olcsón

Kollárnál Bajmofon
(STEYER-autó képviselő)

Ritka vásárlási alkalom

Csak 180,- dinárba kerül egy teljes öl elsőrendű gyer.ván áz-fa 2 m. hosszú

„LIGNUM“

falelep. Noviszád, Strand ul

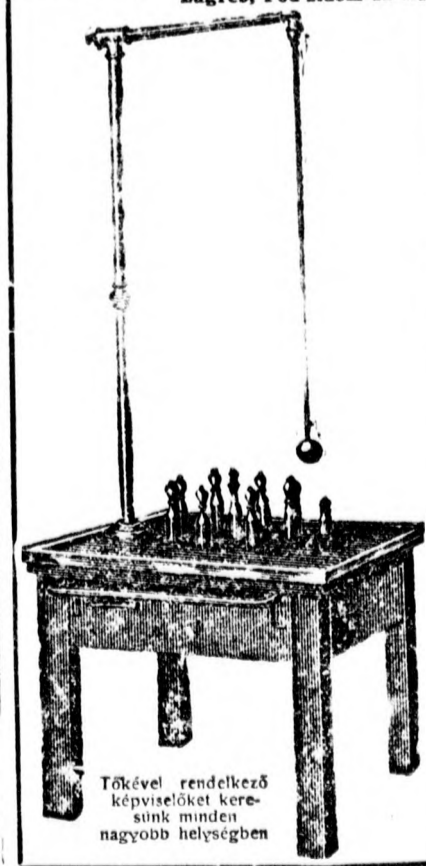
Beogradban - Zemunban

házat, felket, földet legjutányosabban álltam vesz. Befektetett pénz 12-15% jövedelmez

ILIĆ LAZAR ügynök, ZEMUN
Pašičev trg 6.

UJ ATTRAKCIO!

Önműködő tekepálya kávéházak, klubok, ét-termek, vendéglők és maganszaionok részére. Hor-dozható egyik szobából a másikba. Kérjen prospektust „**HELIO**“
Zagreb, Pod zidom 12-111

Tökével rendelkező képviselőket keresünk minden nagyobb helységben

Tudatjuk mindazokkal, akiket rokonság vagy jóbarátság jogán illet, hogy

dr. Inotay Győző
ügyvéd

hosszas bejegeskedés után 34 éves korában visszatért terem őjéhez.

Felejthetetlen halottunkat szombat délután helyezték örök nyugalomra.

Szombor, 1939. szept. 3.

A gyászoló család

„Orthopäd“ cipőket

minden fájós lábra, a leújabb módszerek szerint garanciával készít

Gál István, Szubotica Zrinjski tér 2

A folt szezon miatt az összes bútorkok mélyen tisztított áron szerzhető be Beogradban!

Hálószobák, konyhabútorok, ebédlők és minden más bútorkok. — Használja ki a ritka alkalmat a Kealjica Marja 10. sz. a. asztalosüzemben. 2. számú villamos. 5337

ASZTALOSOK ES ACSOK

Récejtől új szerzők árjegyzékűk

RADAN speciális vasbereshedés ZAGREB, Masarikova 15

1000- dinárt kereshet

havonta házimunkával. Anyagot adok, kész árút átveszek. Kérjen prospektust, mellékeljen választékos bélyeget. **„HEMIPA“ BEOGRAD, Harivigova utca 60**

Évente két osztályból

vizsgálják biztos eredménnyel mindenki, aki a noviszádi

VIDOVICS iskolát látogatja

A Vidovics iskola a közoktatásügyi minisztérium C. N. 7166/29 számú végzésével jóváhagyva 1919-től kezdve megszakítás nélkül áll fenn. Az iskolában képzett tanárok tanítanak.

Délutáni tanfolyamok a gimnázium minden osztályából.

Délutáni tanfolyamok a gimnázium minden osztályából.

Esti tanfolyamok a gimnázium minden osztályából.

Korrepetálások a rendes tanulók részére.

Vidovics levelező gimnáziuma nyomtatott füzetekkel az önmaguktól tanulók részére és a Vidovics iskola internátusa, amely rendes és magántanulókat vesz fel, Beogradban, Knez Mihajlova 19. sz. alatt van. Beiratás azonnal.

CIM: VIDOVIČEVA ŠKOLA, NOVISZAD, VILSONOV TRG BR. 5.

Látogassa meg

a beográdi őszi vásárt!

1939. szeptember 7-17-ig!

A Balkán legnagyobb nemzetközi vására!
A mezőgazdasági kelet találkozása az ipari nyugattal!
A bel- és külföldi vasutakon 25-50% kedvezmény!

Felvilágosítással szolgál!

UPRAVA BEOGRADSKOG SAJMA — BEOGRAD
SAJMIŠTE, Postafiók 538 — Telefonszám: 28-526 és 28-832

Egész éven át MUSTOT valamint más gyümölcsnedvet

állandóan készíthet szőlőből minden készültk nélkül szaktudás nélkül idősvesztés nélkül a

NIPAKOMBIN A. II. segítségével.

A mai tudomány elsőrendű találmánya! - Egyszerű! - Olesó! Higiénikus! A földművelésügyi minisztérium által engedélyezett. Felvilágosításokat és árajánlatot ingyen küld!

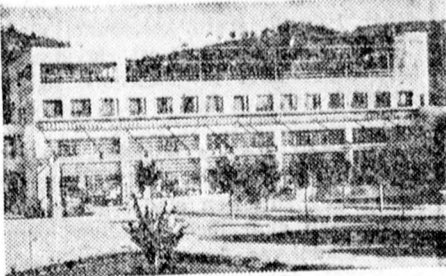
RADIOSAN ZAGREB, Duhljaninova 1

Diákok — diáklányok részére fontos a **karóra**

Szombor és környéki szülők vásároljanak a kezdődő iskolaév alkalmából **karóráit**

KUNTSCHER EMERICH órák és ékszerész **SZOMBOR - Fő-utca**

Mataruska Banja

Hotel „Zsicsa“

Mataruska Banja

tulajdonos **Chovan Dezső**

30 teljesen higiénikusan berendezett napos szoba, minden szobában vízvezeték és villamos világítás. Elsőrendű hazai, magyar és külföldi konyha. Májusban, júniusban és szeptemberben napi 50-60 dináros penzió — Indikációk: krónikus ízületi és reuma, csontfájdalmak, anyaméhgyulladás, magtalanság, krónikus felfolyás és más női bajok, isiász és más idegbajok, csont- és izomsérülés, érgyulladás, magas vérnyomás, krónikus csont és csonttárgygyulladás, gicht, krónikus vesegyulladás. — Strand, regényes környezet, naponta tánc és különféle szórakozások!

Füredőigazgató **Dr. BOZSICS MILOS**

HIRDETÉSEKET A MÁSNAPI LAPRA DÉLUTÁN 3 ÓRAIG, SZOMBATON DELI 12 ÓRAIG VESZÜNK FEL. A HIRDETÉSI ADÓ A HIRDETŐT TERHELI.

Apróhirdetések

UGY HÉTKÖZNAP, MINT VASÁRNAP EGY SZÓ 1.- DINÁR. VASTAG BETŰS 2.- DINÁR. A LEGKISEBB APRÓHIRDETÉS ÁRA 12.- DINÁR.

Uránia Mozi - Noviszdád

Ma, vasárnap 3 és 5 órákor

Az örök álarc

Főszereplők: Péter Pétersen, Olga Csehova és Matias Biemann

Ma, vasárnap 7'15 és 9'15 órákor

Vojtech atya

Főszerepben: Rolf Wanka, Hrina Stepićkova

Messzi erdők, mezők, hegyek-völgyek harmatos, balzsamos vadvirágaiból készül a törvényileg védett

>Növényharmat<

ez az ezerjő új háziszser, amely bedörzsölésre használva, de cukron véve is utólrérhetetlen hatású! Egy üveg ára 12 dinár és csak zöld üvegben és zöld csomagolásban való! Minden patikában és valamennyi jobb üzletben kapható! Főlerakat a 100 esztendő Gebauer-patika, Bač. 190

Idegrekre hat a sok szellemi munka. Nem kell más csak egy pár üdítő csepp Penta.

Kapható gyógyszertárakban és kereskedésekben

„D” gyógynövény extract ára livegenként 12 Dinár.

ALLAST KERES

SOFÖR, józan, szolid állást keres. Cim a kiadóban. 6161

ELADÓ

ELADÓ szép családi ház 2 lakással. Cirila i Metoda 41/a. Bővebbet: Njegoseva 15, Noviszdád. 5732

TRANSMISSIO-TENGELY 10 cm. vastag, 7 m. hosszú lágerokkal eladó. Cim a kiadóban. 5863

JUTÁNYOSAN eladó egy balkaros cipész-varrógép (Singer), egy tisztító-gép dinomóval, állványok és egyéb műhelyfelszerelés. Sztárvirbász, Kralyice Marije u. 34. 6151

Kézi CENTRIFUGA, 40 cm-es átmérővel, 25 cm. magas és 85 literes kis gőzkazán, engedélyvel eladó. Cim: Schmolka hirdetőben. 6196

51.000 DINÁR évi jövedelmű, új emeletes bérház kedvezően átvehető adóssággal, 550.000 din.-ért eladó. Ingatlanforgalmi iroda, Noviszdád, Zselyeznicska 1. Tel. 21-51. 6193

3 LAKÁSOS új bérház, 2 emeletes, 400.000 din.-ért eladó. Ingatlanforgalmi Iroda, Noviszdád, Zselyeznicska 1. Tel. 21-51. 6194

30.000 DINÁR jövedelmű bérház a belvárosban 260.000 dinárért eladó. Ingatlanforgalmi Iroda, Noviszdád, Zselyeznicska 1. 6195

JÁRGÁNY 4 rudas eladó. Nagy Gáspár, Bácskatopola. 6173

SZERSZÁMOK, vízvezeték szereléshez eladók. Nagy Gáspár, Bácskatopola. 6174

Kifogástalan HOFHERR SF cséplőgarnitúra 1921-beli, komplett, sürgősen igen jutányosan eladó. Nova Orošević, Bačinci, z. p. Kukujević, Srem. 5971

VARRÓGÉP, keveset használt eladó. Érdeklődni: Noviszdád, Groblyanszka u. 19. 6198

ELADÓ egy pedálos cimbalom és egy hegedű. Megtekinthető délelőtt. Noviszdád, Nemaszka 4. 6153

ELADÓ egy jókarban levő cserépkályha. Érdeklődni: Szavez grafickih radnika, Noviszdád, Arsze Teodorovicseva 15.

KISEBB új családi ház eladó. Noviszdád, Veternicska 8. 6207

30-32HP. HOFHERR traktor, kifogástalan állapotban eladó Heisler i Sin, Sztara Pazova. 6210

VARRÓ ÉS IRÓGÉPEK, rádiókészülékek, kerékpárok, zongorák, gramofonok, pénzszekrények. Különböző márkák. Nagy választék iróasztalok, redőnyös szekrények, kombinált szekrények szobaberendezések, antik stílusú torok, luszterek, művészi képek, ékszerek, ezüstök és egyéb dolgok mint megváltott zálogok olcsón eladók, garancia mellett. Beograd, Decsanzska 22. 6166

SAROKHÁZ a város központjában 3 lakással és üzlethelyiséggel 200.000 dinárért.

SZÖLÖK a tranzsamenten a legszebb helyen kedvező áron.

CSALÁDI HÁZAK és házhelyek eladók »IMOBILIA« ingatlan közvetítő iroda utján, Noviszdád, Katolicska porta. 6215

ÜZLETBERENDEZÉS jókarban, trafiknak alkalmas, eladó. Cim: Schmolka hirdetőben. 6213

JÖLBEVEZETETT kocsma eladó. Bővebbet: Noviszdád, Gyorgya Magarasevicsa 1., a tulajdonosnál. 6223

EGY PARCELLA házhely a noviszdádi strandon sürgősen eladó. Agencija Mirkov, Noviszdád, Kralya Petra I. ul. 3. 6226

JÉGSZEKRÉNY, közép nagyságú, kétajtós Goldner gyártmányu eladó. Dániel, Noviszdád, Szuboticska 73. 6102

ELADÓ 2 HP. motor, egy 5-ös és egy 6-os Liszter morzsoló és favágóval együtt. Tubicsák Antal, Mól. 6227

CSALÁDI HÁZ a Nagyllánan eladó jelzálog kölcsönrel. Érdeklődni: Noviszdád, G. Polzovicsa u. 10. 6229

HÁZ egyemeletes új 2850.- dinár havi jövedelemmel 340.000.- dinárért eladó.

BÉRHÁZ 1600.- dinár havi jövedelemmel 140.000.- dinárért eladó.

HÁZ új, adómentes egyemeletes, 4 lakással, 10% tiszta jövedelemmel, 180.000.- dinár készpénzért és 80.000 dinár hosszulejáratu kölcsönrel eladó.

HÁZ, kétemeletes új, adómentes, 5300 dinár havi jövedelemmel 600.000 dinárért eladó. A ház a város szívében van.

CSALÁDI HÁZ a püspöki palotától 3 percnnyire: 4 szoba, teljes komfort, nagy kert, sürgősen eladó. Aki olcsón és gyorsan akar most ingatlant venni vagy eladni, az forduljon bizalommal a »BIRO« ingatlanforgalmi irodához, Noviszdád, Ilije Ognyanovicsa 18. A Tanurdzsics-palota mögött. 6216

KÜLÖNBÖZŐ butor, tiszta, jó állapotban eladó. Noviszdád, Kralya Petra II. 74. I. em. Megtekinthető délután 2-4 óráig. 6232

KIADÓ

KIADÓ összkomfortos háromszobás hallos modern lakás központi fűtéssel első emeleten a noviszdádi Rádnicskateccában garázzsal. Pontos cím megtekinthető a Reggeli Ujság kiadóhivatalában. 5516

KRALYA PETRA II. 46. szám alatt Noviszdádon kiadó 3. egy nagyobb és két kisebb irodának alkalmas helyiség. Érdeklődni a házmesternél. 5984

A »CROATIA« biztosító szövetkezet szeptember 15-re kiad a saját épületében, Bulevard Kralyice Marije 14. sz. alatt, a Banovina közvetlen közelében irodának megfelelő több helyiséget. 6143

UCCAI parkettás különbejáratu szoba szeptember 15-re kiadó. Noviszdád Kamenszkoj Trg 4. 6144

NAGY ÜZLETHELYISÉG és világos irodahelyiség (5 szoba) forgalmas utcában kiadó egyben vagy külön. — Mihajlovics trafik, Noviszdád, Kralya Petra II. 62. Telefon: 22-49. 6167

UCCAI LAKÁS: szoba, konyha, speiz szeptember 15-re kiadó. Noviszdád, Generala Petra Bige 11. 6202

KORCSMA Mól községen keresztül vezető köves uccán eladó vagy kiadó nagy porta és léctekepályával. Mérszáros Fábán, Mól. 6205

MODERN kétszobás lakás fürdőszobával kiadó. Bischof, Noviszdád, Nikola Tesla u. 25. 6217

UDVARI LAKÁS: 2 szoba, konyha október 1-re kiadó. Noviszdád, Bracska Ribnikara 13. 6220

KÜLÖNLLŐ ÚJ HÁZ a Telepen. Dj. Magarasevicsa 23. kiadó: 2 nagy szoba, előszoba, konyha, terasz, melléképületek, nagy kerttel. Bővebbet: Özv. Winkle Mária, Noviszdád, Barona Bajicsa u. (a törvényszék mögött). 5473

KERESLET

ÓCSKAVASAT, gépeket, fémet, minden mennyiségben veszek. Weiss Béla, Noviszdád, Turgenyova 13. 5540

KÉT DIÁKOT vagy diáklányt teljes ellátásra felveszek. Noviszdád, Jovana Szuboticsa 18. 5983

FIATAL aranyműves segédet keresek azonnali belépésre. Stebler A. Szombor. 6007

Városi Mozi - Szubotica

Csütörtöktől - vasárnapig

BENJAMINO GIGLI
a leghíresebb tenorista nagy zenésfilmje

Bábszínház

Főszerepben még: Theo Lingen, Lucie Englišč, Paul Kemp

ITALIA-FILM

MOSÁST VÁLLALOK lakásomon. Elsőrendű munkáért kezeskedem. Munka Ilona, Aleksza Santicsa 40. 6149

MASAMÖDNŐ jómunkás azonnali felvételre. Modes Anny, Noviszdád, Kralya Petra II. 11. 6170

KERESÜNK két szabóságéret elsőrendű munkára azonnali belépésre. Brača Boldocki, krojačka radnja, Bački Petrovac. 6171

KERESEK gyakorlattal bíró jó üzletasszonyt fűszerüzlet és trafik részére, Noviszdádra, azonnali belépésre. Esetleg betársulnék. Cim a kiadóban. 6176

IDŐSEBB, középkorú öregbérés ispán, irni-számolni tudó, lehetőleg gyermektelen kerestetik. Jelentkezni: Forgács-szállás, Noviszdád. 6183

JOBHÁZBÓL való fiut tanorcnak finom mechanikai szakmára felvez Biró István, Noviszdád, Kr. Petra II. 63. Középkiskolával rendelkezők előnyben.

VÁLYOGVERŐ kerestetik. Noviszdád, Sztanoje Glavasa 69, Telep. 6192

GYERMEKTELEN HÁZASPÁR kerestetik: az ember szobainasnak, az asszony szakácsnőnek. Cim a kiadóban. 6189

KIFUTÓT saját kerékpárral felvez »Moda«, Noviszdád, Kralya Petra II. 2. 6190

JÓMUNKÁS fodrásznőt felvez, szeptember 15-re, Ivanitza-szalón, Noviszdád. 6187

KERESEK teljesen egészséges idősebb szolid cselédet kislányomhoz. — Noviszdád, Kralya Alekszandra 3/I. 6172

BÉRBEVENNÉK, lehetőleg a belváros közelében két nagyobb szobából és melléképületekből álló földszintes udvari lakást. Szives ajánlatokat kér: Noviszdád, Bulevard Kralyice Marije 2 sz. alatti trafik. 6175

JÓHÁZBÓL való fiut pékinasnak felvez Greiling Miklós, Budiszava. 6157

KÖMÉNYMAGOT VESZÜNK. Kérünk mintázott ajánlatot. Reich i Friedmann, Novi Vrbas. 6150

HEGESZTŐ készüléket teljes felszereléssel keresek megvételre. Csordás Lajos, kovácsmester, Szrbobrán. 5974

GYERMEKTELEN házmestert keresek, Noviszdád, Zselyeznicska 40, I. em. 6204

KATOLIKUS UTAZÓ pénzeszedőt keres azonnali egy ipartelepekkel rendelkező uradalom. Legkevesebb 5000 dinár óvadék megkivántatik. Hafizetés, utiköltség és inkasszóprovió. Ajánlatokat: »Nagyközség« jeligére még ma kérünk a kiadóhivatalba. 6203

Téglaágyár

Stári Banovcin, komplett, 3.000.000 téglá készítésére szántóval, 50 vagon kukoricára elvezésére a Dunapart mellett

eladó

KERAMIKA A. D.

BEOGRAD, Karađorđeva 15. Tel. 22-336

"SOLDATOVIĆ" DIVAT-CIPŐZLET,
Noviszád, Kralja Petra II. (Futoska u.) 94 alatt vállalja elsörendü női és férfi cipők mérték utáni készítését. *Váljal javítást is.* Nagy választék kész cipőkben. Versenyképes árak.

Hotel „Astoria“ Restoran,
Beograd az állomással szemben.
Utómán átalakítva közel 100 kényelmes tiszta szoba. Elsörendü konyha, kellemes tartózkodási hely Beogradba utazóknak. Szolid árak.

FÉNYKÉPÉSZ segédnöt, aki a szakmában teljesen jártas, keres noviszádi műterem. Érdeklödni a kiadóhivatalban. 6208

KIFUTÓT, aki biciklizni tud és egy idősebb asszonyt házmesternek keres Herkules, Noviszád, Fruskogorszki put 6/a. Jelentkezni hétfön reggel. 6299

IRODISTANÖT szerb és német nyelvtudással felveszek. Egyben értesitem a m. t. közönséget, hogy szeptember 1-től egész napon át dolgozunk. Malcsics szabó, Noviszád, Maszarikova 12. 6233

KERESEK BÉREST a szállásomra. Bővebbet: Andricsek, Noviszád, Turgenyeva 12. 6218

KÖTÖNÖKET és fehérmemü varrónötöket állandóan foglalkoztatok. »Moda«, Noviszád, Kralja Petra II. 2. 6222

MINDENESLANY konyhába felvétetik. Jelentkezni: Cara Lazara 3, Noviszád. 6219

KAUCIÓKÉPES mészáros fióküzlet vezetésére kerestetik. Ugyanott egy jó munkás műhelyi segéd is. Dániel, Noviszád, Szuboticska 73. 6101

KERESEK gyermektelen házaspárt házmesternek. Az asszonynak takarítani kell, az embernek egy autót rendben tartani, fizetés ellenében. Dr. Bauer József, Noviszád, Kralja Petra II. 71. 6228

MINDENESLANYT vagy asszonyt keresek, aki a háztartási munkákat önállóan végzi. Jelentkezni: Noviszád, Zselyeznicska u. 85. 6230

MAGÁNYOS idősebb hölgy keres csendes házban egyszoba-előszobás lakást mellékhelyiségekkel. Cim a kiadóban. 6221

KÜLÖNFÉLE

SULYOK fest, tisztít. Százaz és vegyi tisztítás. Bőrkabátok, bőrbutorok festése minden színben. Olcsó árak. Noviszád, Postanszka 14. 7045

»NAGYFEJŐ« előnyomda, aszurdí plüssé, gombáthuzás. Eksle Ida, Bulvár 2. 3633

PAPLANOKAT készítek pehelyből, gyapjuból és vattából. Ugy ujak, mint régiek átdolgozását vállalom. Kivánságra házhoz is megyek. Bulyovcsics Beláné, Noviszád, Luja Bartua u. 53. 6155

MINDEN nyelvű használt könyvet, egész könyvtárakat vásárol J. Papp antikváriuma, Noviszád. 6158

SZEPLOT, pattanást, hámlást, orrvörösödést és más arctisztatlanságot pár tégely használatát után biztosan eltüntethet DARUVARI krém minden szaküzletben kapható. Háromsarkos nagy doboz 15.—, kis doboz 7.50 dinár. Postán küldi: BLUM gyógyszerár, Szubotica.

EBERHARDT »Vaddisznó« eke, PRACNER vetőgép kapható SZENES vasüzletben.

VILAGHIRU Molnár Moser kölnivizek különféle illatokban és nagyságu originál üvegekben kaphatók. Jugoszláviai főlerakat »Jugo Diana« Szubotica Karadzityeva ul. 12. Bárányszálló mellett. Minden szaküzletben kapható.

HA MÉRLEGKÉPES KÖNYVELÖVÉ AKARJA MAGÁT KIKÉPEZTETNI,

HA KÖNYVSZAKÉRTÖRE LESZ SZÜKSÉGE,

HA PRAKTIKUS KÖNYVVEZETÉST óhajt bevezettetni, úgy írjon Borbély Lajos könyvszakértőnek, Noviszád, Postfah 75. Lakás: Kralj Petra II. ulica 162. számú ház melletti uccában. 5999

25-7000 literi új és használt **hordók** kaphatók
KRIX LAJOS kádármesternél Szubotica
V. Mažuranićeva u. 19. Blasko keresztmél

A SZERENCSE KERESI ÖNT! Az állami osztálysorsjáték egynegyedes sorsjegyével már 500.000 dinárt nyerhet. Rendeljen egyet levelezőlapmal. »Aeroplan«, Zemun, Postafiók 71. 6211

CSERÉLNÉK elsörangú prizmaszövegcsövet egy jókarban levő írógépért. Cim: Schmolka hirdetőben. 6214

HÁZBONTÁSBÓL származó törmelék és föld ingyen elhordható. Noviszád, Groblyanszka 10. 6224

5000.— DINÁROS kölcsön jó garancia mellett rövid időre kapható. Cim a kiadóban. 6225

SZENZÁCIÓ! 100%-os biztonsággal szigetek minden nedves, még vízben álló falat is. A szigetelést kivánságra telepemen bemutatom. Ovári János, Szentá. 5737

Poszto kongórn selymek vásznak delének zefek szövetek gyapjuszövetek

Legujabb mintákban
Legnagyobb választékban
Legjobb minőségben
Es legalacsonyabb árban
Legnagyobb hazai áruház Jugoszláviában! **CELJE 65** **MINTÁK ÉS ÁRJEGYZÉK INGYEN**

CSAK Sternbecki

Utazó urak!
Beogradban az állomás közelében megnyitit
Grand Hotel Beograd
szálloda. Az összes minisztériumok közelében, a Balkanska és Nemanjina uccák sarkán — A szállodabebérendezés a legmodernebb, fűrdőszoba. Szenzációs olcsó árak! Elsörendü étterem, kávéház.
5072 Tulajdonos: *Majić Filip*

Szüksége van Önnek
KLISÉKRE akkor forduljon azonnal a most megnyitit új
Fotocinkográfia
IDEAL NOVISAD-Sokolska 3.

RILKE
hírneves THERMOS hordozható tartóség kályhák noviszádi lerakata:
LUZ ADÁN
Masarikova ul. 11 sz.
vállal minden e szakmába vög munkát, alakítást, samotirozást stb.
Vidéki érdeklöőknek prospektust, költségvetést ad a k szítö:
RILKE KARL
NOVIVRBÁSZ, Geteova ulica 98 sz.

Dr. Filipon creme a legjobb és legkedveltebb nappali krém. Ara helyben és vidéken 14.— dinár. Apo-teka Kuchler, Vrsac. 2474

Utazótáskát
női kiegészítőket, mintatáskákat aktatáskát öveket, stb. elsörendü kivételben raktáron tart vagy rendelésre készit, javit Tóth bördös, Noviszád. Kr. Petra II. 42. 4628

FESTEKER, lekok, padlóviasz, benzín olaj. Vezet: Ivan Rogulja. Trifkovics trg 2 Kr. Petra II 5 4904

RAKIC PINCE, illatos, zamatos, nemes borok és pálinkák legolcsóbb forrása Luja Bartua — Carinszka sarok 4929

ASZTALOSOK
minden munkájukhoz használjanak: »Aceta« fényezőfolyadékot, »Aceta« hidegnyvet, »Furnit« enyvótlót »Atol« keményfacsapoláshoz, plasztikus fát kitteléshez. Mintázt ajánlatot szivesen küld »Aceta« vegyszeti gyár, Ing Burghardt Dániel, Noviszád, Szuvoborszka 20. Tel. 31-94 5393

VETÖMAG ELÖJEGYZÉS. Bánkuti 1201-buza hatvani 445-öszi árpa és öszi zab selectálva, előjegyezhető. Pusztá Zobnatica! gazdaságnál Bácska Topola, postafiók 17. 5401

BÖRCSÖK JÁNOS
javít: szivattyukat, gépeket, végez minden lakatsemunkát. Kr. Alekszandra ul. 7., udvar. 5687

BORBÉLYOK! Gyógykezeléséből visszatértem és ismét a N. E. üzletfeleim rendelkezésére állok. Gubányi Sándor műköszörüs, Szubotica, Krupcevicseva ul. 4. Ugyanott 5 kapa szölv eladó. 383

»MUZIKA«
Noviszád, Kralja Petra II. 47.
Hegedük, gitárok, Hohner, Rauner stb. harmonikák. Javitások. Hangolása az összes hangszereknek. — Olcsó árak Pontos kiszolgálás. 5883

GYERMEKÉT Szubotican a német tanárnö leánynevelö intézetben helyezze el. Tanulmányi felügyelet, tárgyalás német világnyelven. Ágoston Anna, Szubotica, Dunavska Artil pu-ka 3. 375

NAGYRABECSTILT megrendelöm, miután többé nem vagyok alkalmazott, önállóan pontosan, szolid alapon dolgozom, mint azelőtt a legkényesebb igényeket kielégitem. Mirovics Konstantin cipész, Szubotica, Szkozusz Viatora 3. Postával szemben. 379

A ROSSZ SZINDARAB
— Nos, hogy tetszett az előadás?
— Sehogy. Ez ösdi, rossz darab. Az első és a második felvonnás között három hónap telik el és a primadonnának — még mindig ugyanaz a hajszine van.

Partiárdit
veszek készpénzért. Házhoz is megyek azonnal. Ajánlatok kér:
Simić Petar, Beograd, Sarajevska 31
Telefon 21-542

Havi 3000 dinár kereset
Keresünk minden helységben képviselőket abszolút mindenki által szükséges újdonság eladására. Irjon, mellékeljen 3 dinár bélyeg mintára. »IZVOR« Beograd, Palmoticeva ul. 13.

Automata és Kazambol BILLIÁRD ASZTALOK DÁKOK-GOLYÓK
Csörendü munka! Szolid épület! Olcsó árak!
GOMBÁR TEMERIN

Utazó urak! **Figyelem!**
Nova Higijenska Menza
Beograd, Terazija 8. Elsörendü bácska! és báni konyha. Ebéd étlap szerint 6 fogás 10 dinár vacsora 4 fogás 8 din. Havi előfizetés 400 dinár

Automobilisták, nyegiem!
javítóműhely minden nagyságu autogumik javítására és kikopott gumik betöltésére. Leggyorsabb kiszolgálás, szolid árak, a javításért felelősséget vállalok.
I. SEMO
vulkanizator, BEOGRAD, Kr. Alekszandra 10. Telef. 26-473

Szeptember...

Kezddik az iskolaév,
hűvösebb napok jönnek

... de mi már gondoskodtunk őszi és téli divatanyagokról! Kabát- és kosztüm-szövetekben, duflinokban, flanello'ban stb. dus választékokat tartunk. — Gyapjúfonál és kézimunka osztályunk a legmesszebbmenően áll a kedves hö gyöközönség szolgálatára, új anyagokkal mint mintakkal és betanítással.

"MODA"

Noviszád, Kr. Petra II. 2.

"ALAT" gép- és szerszám- készítő vállalat

BE O G R A D, VLAJKOVIĆEVA 4

Allandó nagy raktár villamos gépekben szövetek vagasához és szabásához. Készít mindennemű pléh-nyomó szer. zámot stb. 5085

Palota

1,100.000 dinár

Új modern palota a beográdi Moszkva szállodánál, kilenc 2, 3 és 4 szobás összkomfortos, enyvező lakással eladó. Kézpénzben 700.000 dinár fizetendő a többi jelzálogkölcsönben átvehető. Jövedelme 110%.

Ház

150.000 dinár kézpénzért és 60.000 dináros jelzálogkölcsönrel eladó, két 2-3 szobás, fürdőszobás, összkomfortos lakással.

Prvi Beogradski Zavod

Beograd, Svetosavska ul. 17.

KÉRJEN INGYENES TANULSÁGOS ARJEGYZÉKET

VILÁGHÍRŐ HANGSZEREIRŐL

LEGNAGYOBB HAZAI HANGSZERCÉGŐTŐL

SCHNEIDER

KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ

ZAGREB

NIKOLIĆEVA 10

Zsák

ponyvva, zsinór

legelőcsöbban

AVRAM SCHIFF

zsák- és ponyvakölosinjzónél

Afrik, lószőr és lólakarók

Hevederek, tömlők stb

NOVISAD

TELEFON 24 03
Telegr. Jutešii
Kralja Petra II. 2.
Kérjen árajánlatot!

A TUNDELORSZAG NYEREMENYEI:

Arse Teodorovicsa 22. — Kat. Porta

Egy előfeszített gobelint ad

"GOBELIN"

kézimunka üzlet

NOVISZÁD, KRALYA PETRA II. 20

Veszünk Eladunk Cserélünk

Minden, a közoktatástügyi minisztérium által 1939. 40 tanévre jóváhagyott

középiszkolai tankönyvet

Eladási árunk fele az eredeti árnak. A tankönyvek teljesen jó árban vannak és fertőtleníve minden tisztálanságtól.

Rendeléseket vidékre is eszközölünk utánvétellel és a postaköltségek felszámításával.

Ugyancsak Veszünk Eladunk Cserélünk

Mindennyelvű és mindennemű más könyvet is, főként könyvtárakat. Levélhívásra házhoz megyünk

J. PAPO

anfikváriauma
Noviszád, Kr. Alekszandra 13

FIAT D.K.W. - WANDERER, AUDI-HORCH

gépkocsi képviselő

AUGUST KUTALEK

NOVISZAD, KRALJA PETRA II UCCA 64 - TELEFON 31-06

"GERMISAN"

kítűnő általános szer magvak száraz úton való fertőtlenítésére különösen

kemény vagy büzös üszög ellen

100 kg. buzára elegendő 150 gramm, mert nagy hatóereje van és könnyen keveredik a buzával és mivel kítűnően tapad a magvakra, hatása nagyszerű

"GERMISAN" biztosan semmisíti meg a kemény üszköt!

Előállítja. FAHLBERG-LIST r. t. kémiai vegyszergyár Magdeburg.

Vezérképviselő:

IVAN KILLER

kémiai i farmaceutski proizvodi i preparati

ZAGREB 15

Mažuranićev trg br. 5

Postaiórk 5
Telefon 52-44

DOBRIČSICS

INGATLANFORGALMI IRODA
házkészítés és felügyelet eladja a következő okassiókat:

Ház

a központban, a Nemzeti Színház közvetlen közelében, 450.000 dinárért kézpénzben és nagyon kedvező 6 1/2 százalékos jelzálogkölcsön átvételével, jövedelem 123.000 dinár évente, sürgős és halaszthatatlan eladás.

Ház

380.000 dinárért kézpénzben, nagyon kedvező jelzálogkölcsön átvételével, jövedelem 68.000 dinár. A vevő részére külön épületben 4 szobás lakással, szép kerttel, Beograd legszebb helyén, a Nyugati Vracaron (Zapadni Vracar).

Ház

Földszint és két emelet, új, villaszerű épület, 6 lakás 1-2 és 3 szobával, parket, cserépkályhák, egyszóval a legmodernebb komforttal. Két kocsirészére garázs, betonkerítés, reneszánsz homlokzat.

Villa

Voždovacon, földszint és emelet, 2 háromszobás lakással, parket, cserépkályhák, a konyha és fürdőszoba kis kockakövekkel kirakva. Ára 240.000 dinár, amelyből 80.000 dinár adósság levonásba jön. Sürgős eladás Beogradból való áthelyezés miatt.

A fenti ingatlanokat eladja:

"DOBRIČSICS"

Beograd, Kralja Alberta 6/I. Knezsev Szpomenik.

Mindennemű fa-esztergályos munkát legjobban és legolcsóbban készít

Schrenk Johann

fa-esztergályos mester
Noviszád, Cirii Metoda 8

Értesítjük a n. é. közönséret, hogy a mai nehéz viszonyokra való tekintettel mélyen leszállított áron rendezünk olcsó polgári temetéseket

"GOLGOTA"

temetkezési vállalat

Lenkey Imre és fia

Noviszád, Uspenszka u. 12
Telefon 26-90

Reggeli Ujsag

Uredništvo i administracija
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50
Telefon: 21-37, éjjel 20-58
Felelős kiadó: Andrée Dezső

A kiadóhivatal elnöke vezeti: Blazsek Ferenc

Pretpilata — Előfizetés:

Egy óra 28— dinár
(kihordó útján 30 din.)

Három óra 80— dinár
(kihordó útján 86 din.)

Félévre 160— dinár
(kihordó útján 172 din.)

zlati svakoJnevno - Meje entk napon a
Pošt. čekovni račun — Postacsekiszámítás
Zagreb, 46.692

A kékköves gyűrű

Írta: Égry Antal

Kora nyár van, de még mindig nehéz tavaszi szagokat hoz Buda felől a szél. Kint ülünk a Zöldkorsó terraszán. Tíz óra is elmúlt már, de a terrasz csak nem ürül. A lámpák körül bogarak rajzanak. Fürödnek a langyos levegőben és a fénytől megbabonázottan enyelegnek egymással. Egy karcsu, zöld röpülő csöppség könnyedén az asztalunk felé evez. A magasból villámgyors bukórepüléssel, egy másik — jóval izmosabb — utána zuhan. A kis karcsu lengén, mintha a szél vinné, elsiklik alatta és éles fordulással fölibe emelkedik. Potrohcskája zöld, szárnyai átlátszó, mint a tüll, apró teste meg-megvonaglik a sötét és a söröspoharak fölött. A másik nem tágit. Nagy ivben huz utána. Rengeteg fényt ihatott odafent a magasban, egészen részeg. A távolságot elnézi: egyszer az asztalnak zuhan, másszor a pohárba veri a fejét. De föl se veszi. A hajsz fokozódik. A kis karcsu egyre szűkebb körben kering, kacéran lassít a terítő fehér kikötője fölött, majd könnyedén, behuzott szárnyal átvág a söröspoharam füle alatt. A második is rákapcsol. Nagy ivben kerül meg a poharat, aztán lecsap. De megint elvétette a távolságot és ezuttal végérvényesen: a sörbe zuhan. A hab körülöleli. Megrándul még egyszer, aztán kitérít szárnyait. A hab eltemeti, mint fáradt vándort a hófúvás.

— Na, ez is megjárta a növel — mondám.

— Meg! — viszonzza Babanovics, a nagyevő és a kis zöld után néz. A zöldike már újból a lámpa felé tart. Szárnyai csillognak és könnyedén röpül.

Mindenkit érhet baleset — állítja Gál —, de azért ezt a kis besttiát szívesen eltaposnám.

Hallgatunk. Kiss cigarettát sodor. Babanovics iszik. Járay titokban a nadrágzsebében a pénzt olvassa, de tul pénzen, cigarettán és sörön, tovább hullámszik a lelkünkben a mondat, hogy bizony mindannyiunkat érhet baleset. Én Etelre gondolok.

Mellettünk vidám társaság ül. Urak, lányok, fiatalasszonyok vegyest. Nagy a hangulat. Fölcsap a kacagás a sörtől nedvesen csillogó ajkakon és a lányok szeme ragyog. Néha felénk is néznek, csak úgy futólag, kicsit elcsodálkozva nagy magányosságunkon, ezen a ragyogó júniusi estén. Mert úgy ülünk itt, mint akik besavanyítottak. Pedig fiatalok vagyunk, úgy harminc körül... Fialatok és szegények: még a magunk sörét is alig győzzük pénzzel. Női vendégről szó sem lehet.

— Gyerekek — közelebb húzódok az asztalhoz —, egyszer én majdnem így jártam — a sörből kihalszott kis halottra mutatok.

Először rám se figyelnek. De ez nem zavar. Etel emléke fölszállt a lelkemből, mint a sóhaj és ki kell, hogy sóhajtsam.

— Tudjátok, a haja szőke volt, mint ez a sör és az arca hamvas. Igazán mondom, szép lány volt Etel, mert így hívták.

— Etel? — vág közbe Gál. — Etelről sosem meséltél. Újabb ügy? Legyintek:

— Nagyon régi, lassan tíz éves, de most eszembe jutott. Karcsu volt, mint az a kis zöld pille...

— És elszállt, — szól közbe Kiss, a kotnyeles.

— El! — állapítom meg magamban. Nagyot huzok a sörből. Az ital meglocsolja a régi sebet. Már nem vérzik, de most, mégis újból érzem a helyét. Akkor is június volt. Ilyen tavaszszagu, forró június.

— Már komoly terveket forgattunk a fejünkben, — kezdem. — Földelutánokat átszámoltunk, hogy-mint lehetne az én nagyon szerény jövedelmemből kijönni. Etel állította, hogy hazulról is kapnánk havonta valamit, legalább is az elején. Egy olcsó kis lakásról álmodoztunk, valahol kint a kültelken. Szoroztunk, osztottunk és papíron már ment is a dolog.

A pincér sört hoz. A fiuk lélekben hozzám melegednek, már látom, hogy a történet őket is érdekli. Hát folytatom:

— Pontosan fillérre kiszámoltunk minden kiadást. A tételeket erősen megnyirbáltuk, mert Etel minden hónapban félre akart tenni husz pengőt. Nem találnátok el, mire?! Motorbiciklit szeretett volna venni. Etel mai lány volt, imáda a rohanást és ha — mint mondta — autóra már nem telik, veszünk egy motorbiciklit. A végén én is beleltem magam. Gondolatban már a Balaton felé nyargaltam Etellel a motoron. Cigaretta gyujtok és sűrű füstöt eregetek. A füst száll, kavarog, mint az ut pora a rohanó motor után. Etel robog rajta. A por eltakarja, már nem is látom.

— Június elején — mesélem to-

vább — Etel kissé megváltozott. Jó szemem van, tudjátok, azonnal észrevettem a változást. Szórakozottá vált. Ha rászóltam, összereszt és a kérdést ilyenkor meg kellett ismételnem. Szénaláz, gondoltam. Etel gyöngé és az erős tavaszi levegő megfekszi az idegeit. Majd elmulik!... Egy délelőtt felhívott telefonon. Mondta, hogy ma nem találkozhatunk, mert kimegy az anyjával Gödöllőre, a néjéhez, aki beteg... Csak azon az estén láttam, hogy milyen nagyon szeretem: a város üres volt nélküle. Mászáltam az utcákon és a tereken át késő estig és mindenütt arrafelé, ahol már jártam vele. Így aztán mégsem voltam olyan nagyon egyedül. A lelkem benépesedett az emlékekkel, amelyeket itt, a régi közös helyeken élesztgettem újra azon az estén. Szép este volt nagyon. Meleg és csillagos. A Dunaparton leültem az alsó lépcsőre. Kezem a vízbe lóbálta. A langyos hullámok átomlottak az ujjaim között, selymesen és úgy éreztem, hogy Etel haját simogatom... Később betértem ide. Ott ni, annál az asztalnál kaptam helyet — mutatott —, akkor jártam itt először.

— És mingyárt az első este hitelt kértél a Józsitól! — éretlenkedik közbe Kiss.

Rá se hederitek.

— Tizenegy óra felé jön egy barátom. Régi cimborá. Hozzám ült. Elmondtam, hogy völégény vagyok. O meg csak nagyot sóhajtott. »Veled meg mi van?« — kérdeztem. Azt mondja, hogy nagyon buta helyzetbe került egy lánnyal. Egy héttel ezelőtt a nagybátyja kocsiával ment az utcán. Zuhogott az eső. Az autóbuzsmegállónál egy lány állt. Már bőrig ázott szegény. Odagurult mellé és felkínálta a kocsi. A lány elfogadta. Szép lány volt, erősen a zsánere. Festetlen arcú, karcsu és szelid. Találkozót kért tőle. Először nem mutatott hajlandóságot, de később mégis megígérte, hogy másnap lejön ugyanoda az autóbuzsmegállóhoz. Le is jött. Elvitte kocsiázní. Aztán még egy találkozót beszéltek meg. Arra az estére, mikor engem itt talált a Korszóban. Amint mondta, kora délutántól együtt voltak. Esztergomig kocsiztak. Visszafelé jövet a lány bevallotta, hogy menyasszony és csak az autó szédítette meg. Ne haragudjék rá és felejtse el. A barátom kérte, hogy még egyszer találkozzanak. A lány ingadozott: »Nem tehetem... Nincs értelme...«

— Akkor — mesélte a barátom — már kilépett a kocsi. Szép volt és szomorú és ez a szomorúság még érdekesebbé tette az arcát. Megfogtam a kezét. Forró volt a keze és remegett. Egy gyors mozdulattal az ujjára huztam az apámól örökölt pecsétgyűrűmet. Kék a köve és két galambot ábrázol a vésett címer. Lassan megindítottam a kocsi. »Holnap délután ötkor várom itt...« — mondtam már úgy menekülőben — a gyűrűt zálogul hagyom.

— Na és eljön, vajjon, — kérdeztem a barátomat — vagy a gyűrűdet is megtartja?

A barátom majd hogy megvert.

Szereti az anekdótát?

Jóka! Mór életéből

Amikor Jókait kinevezték a szerzői jog sérelmeiben ítélkező törvényszék elnökének, az öreg ur félig komolyan, félig tréfásan fogta föl tisztét az akkori elég szeszélyes sajtóvilágban. Egyszer ugymond »első próbára lett téve igazságszító hajlandóságom. Egy cukrász meg egy korcsmáros volt a peres fél. A cukrász irt egy szakácskönyvet s a korcsmáros azt szépen utána nyomatta. A cukrász pert akasztott a korcsmáros nyakába. S ez a per került a mi törvényszékünk elé, szakértői eldöntést végett. A cukrász mondhatom, hogy fogas prokátort választott magának.

Az alperes azt hozta fel a maga védelmére, hogy a szakácskönyv nem irodalmi mű, nem tartozik azon tárgyak sorába, melyeknek szerzői joga védelemben részesülhet.

»Micsoda! hogy a szakácskönyv nem irodalmi mű? Hogy a szakácsmesterség nem művészet? Hát van a világirodalomnak olyan remeke, aminő egy szarvasgombás libamáj-pástétom? Tud-e a kerek föld minden zeneszerzője olyan kompozíciót csinálni, amilyen egy olasz saláta a la napolitén? S ha valamennyi fővárosi szobrász mind összesíti a tudományát, tud-e produkálni egy tál sült malacot? Sőt ellenkezőleg, a szakácskönyv az a könyv, amelyet az asszonyoknak sokkal inkább üdvösséges volna a kezükben forgatni, mint holmi hiába való regényeket!«

Ipsissima verba!

S nekem — kérem »nekem« ki kellett mondanom az ítéletet, hogy a prokátor ugyan goromba fráter, hanem azért igaza van. A bíró csak egyféle becsületet ismer. A szakácskönyv írójának az írói becsülete csak olyan, mint a regényíróé. Alperes bűnössége kimondatik. Szakácskönyvet sem szabad lopni.

Ilyen brutusi szigorral mondá ki egykor Foscari velencei doge saját fiára a kemény ítéletet.

Gyulai Pál egy napon fölrobogott a »Hon« szerkesztőségébe és ott szidta Jókait legujabb regényét. Jóka mosolyogva hallgatta a szigorú kritikát; végre nagy keszdesen csak ennyit válaszolt: »Hát az Isten áldjon meg; ha olyan rossz: minek olvasod? Nézd: én roppant jóknak hallom a te kritikádat és mégsem olvasom.«

Évekig tagja volt Jóka! Budapest főváros képviselőtestületének. Új választás következett és a jelölteknek valami formulát kellett kitölteniük a személyükre vonatkozó adatokkal. Jóka! ezt úgy látta, nem tette meg, kimaradt a listából, nem jutott be a képviselőtestületbe s amikor okát kérdezték, így állította be a dolgot: »Nem voltam választható, mert nem tudtam igazolni, hogy tudok írni és olvasni.«

Egy ízben egy íróember állít be Révaiék könyvesboltjába és látja Jóka!t írótolal a kezében. »Mit csinálsz, Móric bácsi?« »Pénzt.« »Taníts meg erre engem is, Móric bácsi.« »No azt ne igen tanuld meg tőlem — és mosolyogva mutatott rá az előtte fekvő váltókra.

*) Eötvös Károlyról mondják, hogy amikor ezt meghallotta, eszébe jutott, hogy fiskus korában kihallgattak egy esernyőst. Meghallgatván nacionálisa felől, azt is kérdezték, mi a foglalkozása. »Művész« — felelt. »Hogy, hiszen úgy tudom — szól rá a bíró — hogy kend esernyős, hát az is művészet?« »Nem művészet? — felelt az esernyős, hát próbáljon a tekintetes ur esernyőt csinálni, majd meglátja, nem művészet-e?«

— Mit képzelsz?! Az egy igazi urilány!

Még egy sört rendelék. A fiuk figyelnek. Koccintunk Gál poharából kiloccsan az ital.

— Pardon! — mondom előzőkenyen, de már folytatom is a mesét:

— Másnap Etel még nyugtalanabb volt. A néne komolyan beteg, mesélte és az állapota nem javul. Innen visznek le egy orvost Gödöllőre. Most megy érte. Ötíg rendel csak, sietni kell. De félnyolckor vártam meg a Muzeum-kertnél... Kezet adott és én ráhajoltam, hogy megcsókoljam. De féluton megálltam. A gyűrűsujján kékköves pecsétgyűrűt viselt! A szívverésem elállt. Etel észrevette, hogy a gyűrűt nézem.

— Tudod, a sógoromé. Tegnap maradt rajtam, véletlenül. De ma odaadom anyának, ő ugyanis visszamegy az orvossal Irénhez, — majd könnyedén fűzte hozzá — látod, régi családi gyűrű, két galambot ábrázol a cimer.

Beszédültem egy trafikba. Ott irtam meg a levelet Etelnek. Nénjének gyógyulást kívántam és megemlítettem, hogy este nem érek rá, mert egy rég barátommal találkozom, aki tegnap egy lánynak adta a gyűrűjét. Kíváncsi vagyok, vajjon visszakapta-e?

Cigaretta gyújtok. A fiuk egyes érzelmeikkel néznek maguk elé.

— Azóta nem láttam Etelt, — fejeztem be tompa hangon — de a barátom se látta. Ugyanis az este újból betértem ide a Korsóba. A barátom már itt ült. A gyűrűt visszakapta és a lány, mint mesélte, újabb találkozót nem adott... Attól az estétől mindennapos vagyok itt és a gyűrűs barátommal is gyakran találkozom, de eddig nem árultam el, hogy az a lány, akit az autóbuss megállónál felszedett, az én menyasszonyom volt.

— Mert mi értelme lenne? — kértem csak úgy a levegőbe lehelve a kérdést és nyugodtan Gálra nézek. Gál sápadt. Zavartan mosolyog és ideges kis mozdulattal megcsavarja az ujján a pecsétgyűrűjét úgy, hogy a kék kőbe vésett cimer most eltűnik a kíváncsi szemek elől.

A szél erősödik. Intek Józsinak a számláért, aztán hosszan a kis, sörbe fult bogárra nézek.

Vajjon a karcsu zöldike merre jár? — kértem önmagam. Szomorú vagyok és álmos...

Egy fiatal tudós angol leány

a primitív benszülöttek között

Beatrice Blackwood, angol antropológusnő egy teljes évet töltött Uj-Guineában, ahonnan nemrégiben tért vissza hazájába. A fiatal nő több mint félévig tartózkodott a kukukutörzs tagjai között. »Kukuku« a primitív törzs nyelvén annyit jelent mint »hegyek között lakó nép«. Beatrice Blackwood megállapította, hogy a törzs ugyanolyan kulturális szinten áll, mint a kőkorszakbeli ember élt. Alig néhány évvel ezelőtt ismerkedett meg a vassal és még ma is csak csekély mértékben használják. A tudós angol lány repülőgépen érkezett a törzs hazájába és a primitív benszülöttek istenként imádták, mert felsőbbrendű lénynek tartották, aki az égből szállt le hozzájuk.

Látogatás Robinson szigetén

ahol 250 év óta semmi sem változott

Valparaiso, augusztus 28.

Dr. Waldo Schmitt, a Schmithsonian-intézet kurátora csendestengeri utjáról most érkezett vissza Valparaisoba. Utjának célja az Aleuta-szigetektől a legdélibb szigetekig jellegzetes éjjeli tengerfoszforeszkálást megfigyelni és begyűjteni azokat az apró világító halacszkákat, amelyek ezt a csodálatos természeti tüneeményt előidézik. Utazása során

hosszu ideig tartózkodott a Juan Fernandez-szigeteken

és a valparaisoi »El Dia« című lapban igen érdekesen számolt be Robinson szigetének mai viszonyairól:

— Valparaisótól nyolcnapi járásra értük el Robinson történelmi nevezetességű szigetét, mely sötétkeken bontakozott ki a reggeli ködből. Crusoe sem lehetett boldogabb, mint mi, amikor partra léptünk. Fenséges ez a sziget. Háromezer lábnyira a tenger szintje felett haragoszöld lomboktól fedett csucok nyújtogatták nyakukat az ezüstös ködön át. És ahogy a szárazföldre léptünk, úgy oszlott el a köd, mintha egy óriási színház függönyét húzták volna fel.

— Csodálatos színpompát tártak elébünk a természet által fedett kullisszák. Ott, ahol Crusoe vadászgatott a parton egy csomó chilei halászcsonag remegett a vizen s fölöttük raktárházak, a sziget egyetlen iparának, a rákfogó iparnak vaskamrái húzódtak. A világ inyenceinek kedvelt étele az itteni rák; ezek a szigetlakók egy csónakkal adnak belőle cserébe egy kis doboz északamerikai lazackonzervért.

ROBINSON EMLÉKTÁBLÁJA

— Ez a sziget, amelyen Selkirk Sándor élt, a Mas-a-Tierra. Közel van hozzá a Santa sziget, vagy ahogy mi mondjuk: Goat-island, nyugatra pedig száz mérföldre a Mas-a-Fuerra, avagy Futher Out Island. Ez a három sziget a Juan Fernandez szigetcsoport. Egy spanyol kutatóról nevezték el, aki 1563-ban akadt rá. Jogilag

Chile szuverenitása alá tartozik,

de jogot formál hozzá a világ minden kisdíákja. A Mas-a-Tierra egyik dombján érc tábla hirdeti angol nyelven:

Selkirk Sándor matróz emlékére. Született Largóban, Fife megyében, Skótszágban és ezen a szigeten teljes egyedüllétben négy évet és négy hónapot élt. A Cingue Porte nevű 96 tonnás és 16 ágyus naszádról tették őt ki 1704-ben. Meghalt öfélésege Welmouth nevű hajóján, mint hadnagy, 1723-ban, 47 éves korában. Ezt a táblát, közel figyelőhelyéhez helyezte el Powell tengeri nagy és öfélésege hajójának, a »Topaze«-nak tisztikara, 1868-ban.

Crusoe szigete ma a rákhalászat központja; sokkal többet beszélnek ott a rákokról, mint Robinson Crusoeól. A kicsit könnyelmű és spanyolul beszélő szigetek lakói el vannak zárva a világtól és nem is sejtik, milyen ismert az ő szigetük.

287 ember él rajta

a rákhalászatból. Évente mintegy százezer rákot fognak, nem is beszélve a kis példányokról, melyeket visszadobnak a tengerbe. Volt idő, amikor a rákok csapatostól lepték el a partokat, ha a halászok egy kis húst elszórtak s a »halászat« abban állt, hogy egy bottal hátukra fordították a rákokat. Olyan nagy export keletkezett, hogy a chilei kormány a sziget tavaiban való rákfogást be is tiltotta, mert az értékes állatfajta teljes pusztulásától félt.

— Sokszor voltam a rákászok között; feketézés közben beszélgettünk, de nem figyelhettem meg mást, mint hogy ezek az emberek valami hallatlan undort éreznek ettől a becses húsajtától. Ha már megvan a rák, egy vödör tengeri vízzel leöntik, hogy élve maradjon és viaszos vássonal fődik le a napsugarak ellen. A rák nem sokáig él sós víz nélkül. Rendszerint 24 órán belül ki is viszik azokba a mesterséges tengeri tavakba, ahol szállításig fogva tartják. Rendszeresített hajójárat havi kétszer hozza-viszi a rákokat, postát és utasokat. A rákok között igen fejlett példányok is vannak, olyik két és fél lábnyi és 10—12 fontnyi súlyu.

HOL A KINCS?

— Ha ezt a szigetet kötéllal Los Angelesbe lehetne huzni, milyen pardsicsoma lenne ez a vasárnapi vadászoknak. Crusoe jóvoltából! Milyen páratlan izgalmat jelentene a köszáli zerge vadászata. Mennyi szenzációt rejtegetne maga a halászat is! Erről a szigetről terjesztették el azt a hírt, hogy a »buccaneer«-ek, tengeri rablók, akik csónakkal támadtak a hajókra és alul megfúrták a hajók fenekét, hordták ide rablott zsákmányukat. Az igaz, hogy

Juan Fernandez szigete 350 éven át tengeri rablók, földrengések, bálnavadászok, bünkölőniák, harcok és politikai viharok hadszíntere volt.

A Cumberland-öböl egyik oldalán még most is léteznek a római katalombákhöz hasonló kis cellák, mivel Chile a szigetet büntető-telepnek használta. A kikötő előtt a német páncélos cirkálónak, a »Dresden«-nek roncsa mered ki a vízből. Valamikor sok rozmar lepte el a szigetet. Egy Anson nevű híres tengeri kalóz azt írta egyszer haza, hogy a rozmarok feltartóztatták a hajóról partraküldött csónakokat.

— A tengeri kalmárok olajfőzésre vadászták ezeket az állatokat. Egyszer aztán csak kipusztultak, mert a szigeten széterszett kóbor kutyák felkeresték és megfojtották a rozmar-kölyköket. Ma csak ritkán tévednek ide. A holland és angol kalmárok a vadkacsaállományban is nagy pusztítást végeztek, mert hosszú utjukon itt frissítették fel hús-készleteiket. Azelőtt a spanyol kormányzók verebeket tétettek a szigetre a kecskék kipusztítása végett, de ezeknek csak alig sikerült megritkítani soraikat, mert a meredek sziklafalakon nem tudták nyomon követni őket.

— A szigetlakókat főleg afelől faggatták, hogy hol lehetne megtalálni

a szigeten elásott kincseket. Az egyik határozottan tudta, hogy a kincsek a French-öböl környékén vannak, mivel feleségének álmában ezt a nagy titkot sugta egy tengeri sellő. Lehetséges, hogy valamelyik tengeri rabló itt ásta el kincseit? Ki tudná ma már megmondani? De nagy kincset hagytak hátra Anson és a többi tengeri kalandorok, mikor növényeket és gyümölcsfákat ültettek a szigetre és disznókat, teheneket, lovakat hajóztak ki. A Csendes-óceán vidékén iratlan törvény volt, hogy minden hajó, akár kereskedelmi, akár »buccaneer«, a közjólét érdekében köteles állatokat, növényeket kitelepíteni az érintett szigetre.

— Valóban, a hasznos növényeknek páratlan gazdasága található a szigeten. Háziállatokban, tehenekben, sertésekben ugyancsak nagy a bőség. Mikor Crusoe barlangjánál jártam, fiatal fiuk vad lovakat hajszoltak a parton, ahol Robinson és Péntek vadkecskékre vadásztak. Egy francia hajótörött kis konyhakertjében egy csomó egzotikus növényt és fát láttam.

— És Crusoe szigetének madarai! Az erdő csak úgy zeng az éneküktől. Két speciális madárfajta él a szigeten, ugyan az egyik kipusztulóban van. Humming-bird a madárfajta neve. A szigetlakók műfészkeket készítenek és imitált tojásokat helyeznek beléjük, hogy így fogjanak madarat. Eredeti fészkekre alig akadni. A tengerészek mesélték nekem, hogy ezt a madárfajtát látták átrepülni a Juan Fernandez-szigetek és Valparaiso között, ami igaz lehet, mert Chilében is előfordulnak. A tenger állatvilága ép oly érdekes és tarka, mint a levegőé.

ROBINSON UTÓDAI

— A Juan Fernandez-szigeteknek vannak jó partjai is, de leginkább vizalatti szirtek övezik. Sok hajónak okoztak már vesztét. Nagyon sok mohalepte, elfelejtett hajóroncsot láttam a sziget körül. Sok évvel ezelőtt Shelwocke kapitánynak »Spedwell« nevű hajóját furták meg a sziklák. Ebben az időben a sziget macskákkal volt tele. Valószínűleg ezekről a hajókról szabadultak el. A »Spedwell« hajótöröttjei kezdetben macskahuson éltek, nem lett tőle semmi bajuk.

— A szigeten kerek jármű nincs. Nem is láttam utakat, csak keskeny gyalogösvényeket. Van egy iskola és egy ritkán használt templom is. Mulaszóhely, üzlet egy se. Már a spanyolok be akarták a szigetet népesíteni, nőket is küldtek, mint az angolok Virginiába. A fejlődés csak átcsúszott a szigetek fölött s a legtöbb völgye még ma is lakatlan. A mai lakók régi hajótöröttek és mindenbe belefáradt menekülők ivadékai, kik másutt már mindenbe belefáradtak és akiknek semmi sem sikerült.

Évente egyszer jön a pap a szárazföldről

és megszenteli a már megtörtént házasságokat és megkereszteli az új-szülötteket. Hogy Defoe alakjai Robinson és Péntek csakugyan Selkirk és barátja volt, én nem tudom. De ha így van,

Crusoe és Péntek bátran visszajöhet, kevés változást fog találni a szigeten.

Máskülönben minden természeti jobban és szépen gazdag és épp olyan romantikus, mint Defoe klasszikus írásában.

„Eljöttem én most este, most este Mihály köszöntésére...”

Támasszuk fel ősi, névnap-i szokásainkat!

...Mégis beesteledett. A nyári Nap messzi iveléssel kerülte meg az égboltot, hogy a serény, nagyföldi földművesnek elég ideje juthasson gabonája betakarítására. Végre is mást mit tehetett: dolga végeztével lepihent a láthatár szélén.

Még sokáig nyikorogtak aztán a gabonás szekerek. Majd még egy-egy üres kocsi vágtatott végig a fehérházú uccákon, hogy még az esti pirkadatban hazaérhessen.

Végül aztán mégis leszállt az éj. A csillagok siettek fűgén kibujni, hisz olyan rövid ilyenkor az uralmuk: korán »kisüti a szemüket« a nyár igazi ura: a lángoló Nap.

A Csend fátyola is lehullt aztán a fáradt falura. De e fátyol meg-megrezzen a csillagos éjszakában: nem lehet nyugalma. Mert még most is ott lobog a levegőben az elvégzett munka izgalmá, sőt már ott vibrálnak az eljövendő kötelességek nehézségei is.

De egyszer nagyot rezzen a Csend: harsány, vig zeneszó csörren a faluszélről az éjszakába.

— Édösapám! — hangzik emitt egyik ház folyosójának lócájáról.

— No, mi a? —

— Mi' muzsikának a fölső soron? — Szen' Mihál lösz hónap, oszt most Mihált köszöntenek.

— Mejik Mihált? —

— Hát a Nagy Mihált. De má' elég vót a beszédü'. Aludj! —

...Igen: az alföldi magyarlakta, messzi falvak nádfödelei alatt még él ősi, névnap-i szokásaink maradványa, ama szokásoké, amelyek színpompás szépségükkel messze hallatják magukat, de amelyek teljes fényükben, sajnos, ma már csak itt-ott virágoznak.

A mi népünk, ugyanis, lehet gondterhes, szegény, de nemes, urilke ünnepre vágyik. Így bármily alacsonyra is szabta a sors gunyhójának nádfödélét, ő bár egyszer az esztendőben: névnapján, ur akar lenni!

Tudja ezt az élelmes cigányzenészbanda is, így már a névnap előestéjén ablaka alá lopózik és ősi magyar szokás szerint felköszönti az ünnepet. Ilyenkor mindig akad ott már pár jóbarát; vacsorailat is száll be a konyhából; bor is kerül valahonnan az asztalra.

— No hát gyertek be, ha má' elgyüttetek! — szól ki a már biborosodó arcú és lelkü gazda.

Beóvakodik a banda, de csak a konyha szögletéig. Ott cincognak el nagy szerényen valami új, finom, ur nótát.

— No gyertek má' közelebb, a fene a fajtátokat, oszt azt muzsikáljátok most el neköm, hogy aszongya, hogy aszongya:

»Nem akar az ökörcsorda legelni...«

Egyszerre kezdi a nótát a gazda és a zenészek, az egész ünneplő társaság, de még a sürgölődő gazdaszszony is kint a konyhában! Elkésződik a névnap, hogy így tartson ki-világos-kivirradatig, — vagy talán másnap estéig. De mindig így: egy szívvel, egy lélekkel, egy vígsággal, egy táncos tombolással, hogy még az ég is mosolyogva néz le rájuk...

Hiszen ily mulatságot, ahogyan a mi népünk tud mulatni, keveset lát a földkerekségen...

A ZALAMERNYEI KÖSZÜNTŐ

Mégis hiányos, így tökéletlen a névnapnak ilymódu megünneplése Amint, ugyanis, tudjuk, népünknek pogány őskorában, sőt kereszténységének is több évszázadán át, nem mulhatott el középszerű ünnepsége sem regösök szereplése nélkül.

A regösök, épügy, mint ma a cigányzenészek, illedelmesen bekérdkedtek az ünneplő házba és ott akár rögtönzött, akár már előre is elkészített rigmusaikkal felköszöntötték az ünnepet. Rigmusaikat természetesen kézi zeneszerszámokkal kísérték, vagy esetleg csak a verssor végén csaptak bele citerájukba, hegedüjükbe.

Multak a századok, s ezer vészük, viharuk annyi sok értékünkkel egyetemben elsöpörte a regösök hadát is. Több magyarlakta helyütt azonban mégis megmaradt ez ősi névnap-i regölésnek bár rövidített alakja. Így a zalamegyei Zalamerne községben még ma is minden revesebb névnapon gyereksereg járja sorba a névnapos házakat és felköszönti az ünnepeket. E felköszöntés Volly István adatai alapján így történik:

Ünneplő ruhába öltözik néhány fiugyerek és tréfás zeneszerszámokkal a névnapos ház ablaka alá áll. Igen érdekesek e zeneszkozók:

»tölcsök« dióhéjból, »csattogtató« fából, »brugattyu« faszindelyből, bugócsiga, nádsip, furulya, különböző nagyságu ke-replők és ami a legérdekesebb: az »orgona«, azaz 5—6 különböző nagyságu, hasított végü szárnytollból alakított sipsor. Kötegre fonva, vagy kis deszkára erősítve szájharmonikáznak vele, vagy a nagyobb lárma kedvéért egyszerre fujják. Ha még ezekhez a konyhából és istállóból kölcsönzött »hangszerek« is hozzájárulnak, mint amilyenek az összevert tepszik, csikócsengetyü, vezérüti-kolomp és hasonlók, akkor az összhatás valóban »döbbenetes« lesz!

Szóval ily hangszerekkel alaposan felfegyverkezve, nagy csörömpöléssel megálltak az ünneplő ház előtt. Tiszteletteljes engedelemkérés után aztán bevonulnak a házba és azonnal rákezdenek az ősi névnap-i felköszöntő énekre:

Eljöttem én most este, most este
Mihály köszöntésére.
Mihály légy reménységben
Köszöntlek egészségben.

Fotograférolás

A hódmezővásárhelyiek beszélnek, az ő lelkükön szárad. Már mint, hogy az öreg Köteles Rác Pétör, aki Katalin-napkor lépett be nyolcvanötödik esztendejébe, sehogyan sem akarta magát megörököttetni. Pedig a fia, a János, aki az Isten, no meg a Zsófi asszony segédelmével nyolc unokával és négy dédunokával virágozta be az elagott szüle immár zuzmarás éveit, nem egyszer mondta, hogy:

— Hej, minő szép vóna itt a falon a kigyelmed ábrázata!

— Bizony! — hagyta rá ilyenkor valamelyik unokája. — Mér nem mögy már egyszer a városba lefotograféroltatni magát?

— Gyeröknek való az, nem neköm! — szabadkozott mindég az öreg Köteles...

De szó szót követett, közbeártotta magát a Zsófi asszony is, s végül az öreg Köteles Rác Pétör beadta a derekát. Egy reggel nagy káromkodások között, de annál simábbra megeretváltkozott, bajuszát tühegyesre fente, belebujt az ünneplőbe, amely a láda fenekén már évek óta érintetlenül hízta a molyokat, nyakába kanyarította az irhás subát, amit még ama híres Bagár Imre kecskeméti ruhakészítő mestertől alku-dott ki kerek nyolc pengőért a szö-

gedi soron, aztán felült a kocsi farába és odaszólt a Zsiga gyereknek, hogy

— No, möhetünk!

A tanya udvaráról a kocsi kicsörömpölt az utra és kár lenne tovább szaporítani a szót, mert a kocsi estére, mielőtt még az ölmos szemhátáron felásított volna az éjszaka, Zsiga gyerekkel, az öreg Köteles Rác Pétörrel, lovakkal, löccsel, az utolsó tengelyszög minden alkalmosságával együtt szerencsésen visszaérkezett. Ami nagy szó a tanyakon, mert ilyen feneketlen sárban a város bizony messze van.

A kocsi megáll az udvaron, az öreg lecihelődik, bemegy a házba. Ledobja a lócára a subát, leül.

— No? — kérdezi Zsófi.

— Mögvót — bólint az öreg.

— Mög?

— Mög.

Zsófi asszony kimegy, a kemencéből előkeríti a melegre tett bablevest, meg a turócsuszát, bejön, leteszi az edelt az asztalra, az öreg Köteles elé. De mielőtt még hozná a kanalat, megkérdezi:

— Hát osztán mégis: mi vót?

Az öreg köteles megrántja a vállát:

— Nem érztem én sömmít a világon... Szilárd János

Hogy megérted napodat, napodat
Szent pátrónusodat,
Aldjad a Jézusodat,
Meváltó Krisztusodat!

Jere, Mihály, menjünk el menjünk el,
Menyországot nyerjünk el.
Ha elnyerjük, éljünk benn
Az örök dicsőségben.

Holtod után felvitess menyégre
Ott ültessél szent székbe.
Angyalok seregébe,
Az örök dicsőségbe.

Pálma szülte pálmáját, pálmáját,
Pálmája meg az ágát,
Ága meg a bimbóját,
Bimbója a virágját.

Virágja meg szent Annát, szent Annát,
Szent Anna szüz Máriát,
Szüz Mária szent Fiát,
A világ Meváltóját!

(Azután csak szavalva folytatják)

Szent Mihály áldása
Szálljon erre a házra.
A bennevalókat
Indítsa vigságra.

Bor, buza, gabona
Itten bőven legyen;
A kised Jézus
Itten jelen legyen,
Legyen, legyen, legyen,
Itten jelen legyen!

A bandavezér most vigan elkurjantja magát:

Sáros a lábam bokáig,
Éljen a Mihály sokáig!

Ezután mindnyájan egyszerre köszönnek:

— Dicsértessék a Jézus Krisztus!
Az ünneplő házbellek ekkor természetesen legalább kaláccsal megvendégelik az ifju regösöket. Aztán pár pénzdarabot markukba nyomva, utnak bocsátják őket, hogy regöljék meg sorba a többi névnaposokat is...

HOGYAN »KÁNTÁLNAK« A LEGÉNYEK DEBRECENBEN?

Ne higyük azonban, hogy a névnapnak ilyeténi ősi megünneplése, ma már mindenütt csak gyerekek lelkesedésére apadt. Több magyarlakta tájon a felnőtt ifjuság is folytatja regös őseinek mesterségét és buzgón köszönteti rigmusaival a névnapot ünneplőket.

Igy Debrecenben 14—18 éves legények alkotják a névnapköszöntő csapatot. Ott őket »kántálóknak« hívják. Sőtét, ünneplő ruhában, hatalmas botokkal kezükben jelenik meg e kántáló legénység az ünneplő háza előtt. E debreceni kántáló csapatnak külön érdekessége van:

a »vezér« óriási »kántáló lámpát« tart kezében. E lámpa 60—100 centiméter magas, vékony, könnyü deszkából eszkábált faláda.

Első oldalát kétornyu templom díszíti. A hátsó oldalát pedig... igen, szintén keresztés ábra... Népünknek oly drága régi kincse, em-

léke... Ez ábrákat először a faládára rajzolják, aztán kivágják, színes papírral fedik, belülről így ki-világítják. Debrecenben tehát Ecse-dy—Volly adatai szerint így folyik le a legények névnapjához készítése:

A vezér lámpájával a ház ablaka alatt a középre áll, jobbra-balra a többiek. A vezér nagy hangon meg-kérdi:

— Elmondjuk?

Erre az első legény rákezdi:

Amikor felsütött a Napnak su-gára,
Aranyos palástot vett Februs
Csakugyan felmegyek Pármátus
hegyére,
magára.

¶ötök egy bokrétát szent Mi-hály fejére.

Az én bokrétámnak zöldleveles ága,
Melyet íróttollam futásával jára.
E kegyes háznépnek tiszteletet tettem,
Ha kegyelmeiteknek terhire nem lettem.

Amennyi szál fű van a széles mezőben,
Annyi áldás szálljon a Mihály fejére.
Jó kívánságomnak itt vagyon a vége!

A második legény megcsörgeti a perselyt és folytatja:

Poltra-e vagy garas, de nagyot csördüle!
Talán a szolgáló a moslékba düle?
Gyere pajtás, hamar huzzuk ki belőle.
Egypár garast mi is megérdemlünk érte!
Ha egy garast adnak, el nem fogjuk venni;
Ha két garast adnak, meg fogjuk köszönni!

A harmadik legény nagy hangon »mérge-sen«, közbemordul:

— Nem állok sokáig, mert fázik a lábam!

A negyedik legény aztán így folytatja:

Piros hajnal feltetszése,
Gyenge muzsám éneklése;
Mondjunk hajnali nótákat
És ékes melódiákat.
Mihályt az Isten éltesse,
Mennyben velünk részeltesse!
Az égen hány csillag ragyog,
Annyi áldás szálljon rájok,
Szívemből kívánom!

Ekkor tetszés szerint legtöbbször valami vig nótát — legtöbbször csárdást, dalolnak. Végül evvel fejezik be:

A királyi pálcá
Hajlik három gra.
Az Isten áldása
Szálljon erre a házra!

Ekkor az üneplő házigazda behivja és asztalához ülteti őket.

... Valamikor egy-egy nevesebb névnap előestéjén egész Debrecen megmozdult: a kántálóknak vig csapatai csak úgy rajzottak Debrecen uccáin. Diszes lámpáik messze csillogtak az éjszakában; kántálásuk meg nem akart szünni éjfél után sem. Sőt még azt is feljegyezte róluk a szemfüles krónikás, hogy a szem-lő jövő, korántsem „szomjas“ csapa-tok, — nem akarván egymás elől ki-térni, — nem egyszer egy Isten iga-zából egymásnak neki is rugaszko-ltak és sokszor bizony ha nem is ke-

A takarékoskosságnak művészete

Brüsszel, augusztus.

A »takarékoskosságnak szót az utó-bi időben ismét gyakran használ-ják, de rendszerint igazi értelme nélkül. A szó ugyanis a valóság-ban egészen mást mond, mint amit feltételeztünk róla. Kellemetlen kispolgári érénynek ismerik és ál-talában lenézik, vagy teljesen fél-reértik. A takarékoskosságnak azt jelenti, hogy bizonyos jövedel-met tökéletes arányban osztanak be és ez az arány jelzi azt a mű-vészetet, amiért a férjek és a csa-lád titokban hálás szokott lenni.

A takarékoskosságnak ott kezdődik, hogy ismerni kell a bevásárlás mű-vészetét. Mindannyian tudjuk, hogy vannak háziasszonyok, akik piacra vagy csarnokba járnak, pa-rákért verednek és kis szaty-rakkal boldogan ülnek fel a hosz-szútávu villamos, vagy autobusz-ra, hogy a nehezen lealkudott pa-rákért egyetlen hanyag mozdul-lattal elszórják. Mindannyian ismerünk hölgyeket, akik ritkán vá-sárolnak, jóformán alig vesznek új ruhát és mikor meg kell jelenniök, mindig csinosak, gondozottak és mégcsak nem is keltik a divatja-mult dáma kellemetlen jelenségét. Ismerünk családokat, akik szépen és finoman élnek abból az összeg-ből, amiből egy egyedülálló férfi csak nagynehezen jön ki és amel-lett kevesebb jutott neki a kénye-lemből. Sokan vigyáznak közülük minden villanyfelszavarára, tönk-reteszik a család életét azzal, hogy egyetlen szobában kuporognak parák megtakarítása miatt és ugyanakkor délután drága mozi-ban ellensúlyozzák azt a néhány kétesen megtakarított parát. Gyakran hallani télen, hogy az em-berek a kávéházba melegedni jár-nak, holott egy egész család nyu-godtan elfűthet egész nap a kávé árán.

Idegen népekre a legjellemzőbb éppen az, ahogy és amire költenek és bármilyen furcsán hangzik is éppen a »könnyelműnek« hi-resztelt francia áll a legközelebb az igazi takarékoskossághoz. Figyel-ni kell a kifizetésű francia csalá-dot. Amíg az ember közelebből nem ismeri őket, aligha hinné, hogy abból a kevés kis pénzből hogyan tudnak okosan költeni és ameleltt minden körülmények közt félretenni. Egy időben, a francia

frank meredek zuhanásakor figyel-tem azokat a kispolgári francia családokat, akik époly nyugodtan és magától értődően tették félre a maguk havi száz vagy ötven frankját, mikor körülöttünk csak úgy röpködtek a százasok és az idegenek szinte szemérmetlenül szórták az ő szemükben mindig egyformán értékes pénzt, azt a pénzt, amiért a családfőnek épugy meg kellett izzadnia, mint sokkal később, midőn a frank stabilizá-lódott. A francia hitt a pénzében és félrelakott egy olyan időben, mikor körülötte felvásárolták a fél Lafayette-áruházat. A francia nő akkor is hétfrankos kalapfor-mát vásárolt és néhány virággal, fátyollal modellkalapot varázsolt belőle. Bármelyik munkáslány csi-nosan és frissen jelenik meg mun-kaahelyén, mert büszke és nem sze-reti, ha érzik szegénységét. Koszt-ra is költ, persze kevesebbet, mint nálunk, valahogy beosztással eszik és ha délben makarónit főzött ki, a maradékokból este újabb anya-gok hozzáadásával kitűnő előételt készít.

A francia családban soha nem hiányzik semmi sem »égetően« és nagy általánosságban ismeretlen az adósság fogalma. A francia bármilyen keveset keres, mindig arányosan költ. Valami ősrégi arányérzékkel jön a világra, s anélkül, hogy valahol tanulta volna, vagy előre számolna, olyan ügyesen osztja be kerestetét a la-kás, élelem, ruházkodás, szórako-zás és nyári vakációra, hogy min-denből jut valami, nem éri sem-minek a hiányát, ami a legfonto-sabb. Mert hisz ugy takarékoskod-ni, hogy valami állandóan hiányoz-zék, az már nem fedi a szó igazi értelmét, az már vagy fukarság, vagy ügyetlenség. Ettől eltekintve maga az egyén is szenved miatta, s később gyakran felsőhajt: mi-lyen kár, hogy két olcsó ruhát vettem, mennyivel jobban jártam volna egyetlen szép selyemmel, ha ügyesen megvarrják.

Általában az vásárol takaréko-san, aki a vásárlás előtt alaposan körülnéz. Üzletek, áruházak hol-mijai közt mindig akad néhány dinár különbség ugyanolyan minő-ségű áru mellett. Takarékos az, aki megfelelő minőséget választ és megfizeti az árát. Semmisen olyan

nyértörésre, de lámpatörésre is ke-rült a sor...

★

Az egyén, nemkülönben egész faj remes mivoltának egyik bizonyíté-ka: az erő. Vagyis az a tehetség, amellyel a lélek minden testi nyom-or fölé és felül tud kerekedni, hogy onnan a tiszta magasságból csak úgy lenézzen minden szenved-ésre, s magasba vágva kristályos szemét, nevetve, dalolva élvezze azt a nemes, eszmei magasságot, ahova őt a Mindenható kitüntető jókedve helyezte.

Hétköznapi életünk sivatagjában névnapjaink — saját, rokonaink és ismerőseink névnapjai — is legye-nek ily üdítő oázisaink. Népünk min-dig híres volt égetverő vigasága, ha-tártalan vendégszerető, lakomás, nó-tás, táncos névnapjairól. Alul a meg-

felelő anyag lehetőség is megvan, támadjanak fel újra ama régi név-napoknak összes, nemes hagyomá-nyai! Gyermek és felnőtt ifjuságunk tanulja meg újra e fentadott, ősi felköszöntőinket! (»Mihály« névre szólnak, de e név helyett bármely más férfi és női név tehető, így bár-mely névnapon alkalmazható.)

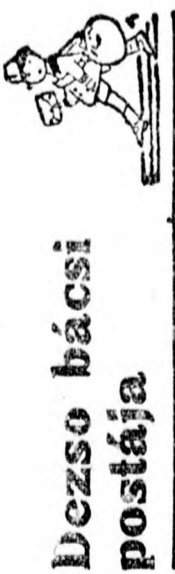
Amikor aztán ránköszönt névna-punk előestje, járják ismét uccáinkat a regösök, kántálók, lámpás vig csa-patai! Zörgessenek meg minden ün-neplő ablakot; csendüljenek fel gyö-nyörű ősi verseik és nótáik, hogy bár egy pár percre elfeledjük a min-dennapi élet gondporolta szükségét és régmúlt őseink gondtalan, bol-dog vigassága aranyozza be »csak azért is« magasba kívánczó, szép-séges lelkeinket!...

Bodrogy Szabolcs.

drága mint az »olcsóság«. Termé-szetesen bizonyos szezoncikkek, primőrök mindig drágák, de az ügyes vásárló mindig megtalálja az időt, amikor érdemes ezt vagy azt bevásárolni. Külön megfizet-ni valamit csak azért, mert primőr, nem érdemes olyannak, aki ezt a luxust kénytelen mástól megvonni. Egy bizonyos, sehol sem lehet any-nyit takarékoskodni, mint éppen az evésnél, ami nem jelenti azt, hogy valaki helytelenül táplálkoz-zék, de mivel az élelmezés a leg-rosszabb napi költsékezés, bizo-nyos, hogy itt lehet aránylag leg-jobban védekezni az aránytalanság ellen. Ismerünk családokat, ahol elsején minden uszik és a hó végén paprikás krumplira kerül a sor, szinte egész héten. Holott ha elsején vigyáznának és megfele-lően költenének, egész hónapra kereszttől gazdaságosan és szépen élhetnének.

Nagyobb beruházások előtt he-lyesebb, ha hónapokig takarékos-kodunk s azután, midőn a pénzünk együtt van, döntünk, hogy mit ve-szünk. Arról van szó, hogy az ei-ső hat hónapot fel kell áldozni, míg az összeg együtt van és per-sze ajánlatos római jellemmel ör-ködni a már összegyűjtött pénz-en, nehogy közben elkölsük va-tami másra. Mielőtt ezt az arányt tökéletesen megismerjük, többny-re magunk fizetjük le a leckedi-ját és általában a magunk kárán tanuljuk meg, hogyan kell arányo-san gazdálkodni. Vannak, akik ez-zel az érzékkel jönnek a világra, másokat az ugynevezett »élet« ta-nit meg, míg többen egészen egy-szerűen tanulmányozzák a büdse-jüket és addig tanulnak, míg rá-jönnek a helyes arányra. Ugyan-azon fizetésű családok életmódján át látni legjobban, mennyi függ a háziasszonytól. Ha összehasonli-tanák egyszer, mondjuk statisztikai szempontból, száz család élet-módját, ahol mindössze egy-egy gyermek van a családban és a csa-ládfő mind a száz esetben három-ezer dinárt keres havonta, akkor derül ki, mennyi sokféle élet-mód lehetséges egyazon életkörü-lményen belül és akkor válnék vilá-gossá, milyen is a gyakorlatban ez az arányérzék. Egészen bizonyo-san akadnának e családok közt olyanok, ahol a hó végén már köl-csönből élnek, míg mások ötszáz dinárt félretettek, olyanok, ahol kényelemben és kellemesen költöt-ték el, mások, akik állandóan vá-sároltak butort vagy egyebet és biztosítást is fizettek. Közülük több háziasszony csinosan és diva-tosan öltözködik, másoknak ala-mizsnát szeretne adni. Emberek, akik ebben az életben mindent ösz-tanultak már, csak egyet nem: ho-gyan kell kevésből jól és ará-nyosan élni, helyesen ten-nék, ha körülnéznének s figyelnék a többieket. Kár, hogy iskolákban külön nem tanítják a beosztás mű-vészetét a férfiaknak is. A nők általában jobban értenek hozzá. »Női művészet, — mondogatják a férfiak maguk közt — hogyan le-het kevésből szépen kijönni.« Bár be kell vallani, a nők közül is csak kevesen értenek hozzá. Pedig egy ország egész gazdasági képe vál-toznék meg, ha mindannyian ismernék a tökéletes arányt. Éppen itt különbözik minden ország né-pe, ki mire költ. Tessék csak meg-figyelni!

Jean Louis

GYEREKEK

Kéthónapon át boldogan olvastátok a Dezso bácsi postájában, hogy: — »Végre itt a nagy vakáció«. Olyan sokáig üzengettünk róla, hogy közben el is mult és lassacskán megkezdődik az iskolaév. No de nem baj ez a világ rendje. Nem lehet örökké szünidő, mert akkor nem tudnánk örülni neki. Meg azután tanulni is kell valamit. Diák korunkban ugyan nem igen izlik a tudomány, de ha nagynehezen megemésztettük, mégis büszkélkedünk vele. Lám már is mindannyian büszkébben jártok-keltek, mert egy osztállyal okosabbak lettetek.

A szünidőben nagyon sokan küldtek levelet a Tündérrországnak. A legtöbben azt írták meg, miképpen mulnak napjaitok. Örömmel olvagattam a leveleteket, mert majdnem mindenkinek számolt be, hogy vigan játszadozott, fogócskázott, fürdött, bujdoskázott a Tündérrországi tábora a nagy szünidőben. A legtöbben természetesen azonnal választ kértetek, sőt sokan azt kívánták, hogy közöljék a Tündérrországnak a levelük tartalmát.

Minden levélre külön-külön nem válaszolhatok. Hiszen a szünidő elmúlt, talán csak a szívünkét fájdtamánk, ha felidézni a nyári hónapok sok szép emlékét. A leveleket éppen ezért nem közölhetjük, azonban egyiket érdekes történetet igen. Mégpedig úgy, hogy írjátok meg melyik volt a nagy szünidő legérdekesebb napja. Merre jártatok ezen a napon, mit csináltatok stb. ... Ha igazán érdekes akad a beküldött leírásokban, úgy közöljük a Tündérrországnak. Sőt jutalmat is osztunk ki azok között, akik igazán érdekes leírást küldenek. A leírás ne legyen hosszabb egy irkalapnál.

A szünidő beküldött levelek közül többre természetesen válaszolok, az elkövetkező vasárnapokon.

Most pedig mindannyitoknak kívánom, hogy pihenjen, újult erővel kezdjétek meg a tanévet abban a reményben, hogy talán éppen olyan gyorsan elmúlik majd, mint amilyen gyorsan elröpült a szünidő.

Dezso bácsi.
Berg Rozsi, Herkl Kató, Varga Lacika és Mikike, Sándor Rózi és Irénke, Marschall Károly, Bollik Imre, Tóth Mariska, Esztiike és Irénke, Sári Stefike, Molnár Úcsike, Szabó Valéria.

Szeretettel üdvözöllek benneteket a Tündérrországi táborában. Aki közölte eddig elmulasztotta, írja meg pontos címét és hogy hány esztendő.

KERSZTREJTVÉNY
Kézli: Lázár Jolán

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28

Vizsintes sorok: 1. Névelővel iskolai alkalmazott, 8. Nőnév tárgyesetben, 10. 000, 12. Fejünkás, 13. Kettős mássalhangzó, 14. Mienk államnnyelven, 16. JAE, 17. Éhség államnnyelven, 18. Vissza: nem okos államnnyelven, 19. OAL, 21. Férfinév. ékezet felesleges, 22. Répa mássalhangzó, 23. TSE, 25. Személyes névmás, 26. Nem páratlan, 28. Hítves.

Függőleges sorok: 2. Személyes névmás, 3. ARJ 4. Római császár volt, 5. Ökör lesz belőle, első betű hiányzik, 6. Két egyforma mássalhangzó, 7. Hangszer, 9. Gazdag ellentéte, 11. Fejrevaló, 13. Két szó: 1. Nyakraváló, 2. Betű ahogy kimondjuk, 15. A 13. első szava, 16. IUE, 20. Allati eledel, 23. Edény, 24. Nem sótalan, 26. PE, 27. Vissza: kötőszó.

MEGFEJTÉS

Betűrejtés:
1. 2.
3. 4.

Oszloprejtvény
Néjgyrejtvény
Rács rejtvény: Vizsintes 1.
Függőleges: 1. 2. 3. 4.
5. 6. 7.

Fogyorejtvény: 1. 2.
3. 4. 5.

Kockarejtvény: 1. 2. 3. 4.
Hibakereső:

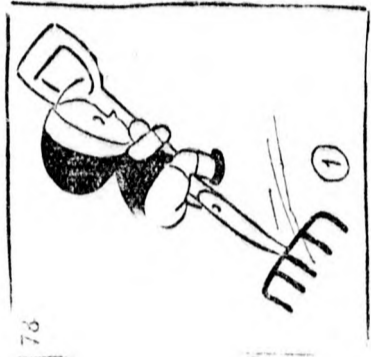
A beküldő neve és címe:

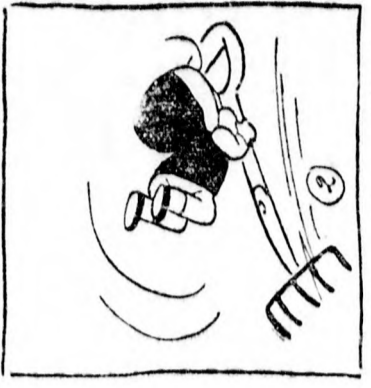
A REGGELI UJSÁG VASÁRNAPI INGYEN MELLEKLETE. — Szerkesztő: DEZSO EACSI

Furosa Julicsa kalandjai
Írja: Dezso bácsi

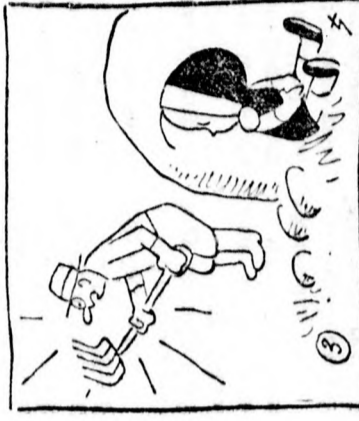
JULICSA ÉS BOSZORKÁNY

Ejnye, de szépen áll
Itt a villa nyele,
Boszorkány-játékot
Rendezek majd vele

Repülök... jaj... mi lesz!...
— Szörnyen megijedtem —
Julicsa vagyok-e még,
Vagy boszorkány lettem?

Kertész bácsi morog:
— Hát ílyet ki hallott?
A szörnyű melegben
A villa meghajlott

Fessétek ki a képet az alábbi szöveg alapján a Tündérrországi szerkesztőségbe.

A beküldő neve és címe

A festmény és rejtvényt megjelölés beküldés közölt több jutalmat sorolunk ki.

RÜSTIG ZSIGMOND A BRÉMAI KORMÁNYOS

UJ ROBINSON
A magyar ifjúság számára átdolgozta
Dr. Kárpáti Károly

Amint partaszállottak, Vilmos a konyhába vitte a rákot. Juno rögtön vizet tett a tűzhöz, hogy megfőzze, pedig az ebéd már készen volt. A kiváncsi Toni is beszaladt Karolinával a konyhába, hogy lássa azt a különös állatot. Eleinte tisztességes távolból nézegette, később nekibátorodott s mind közelebb és közelebb jött és piszkálni, ingerelni kezdte a rákot úgy, mint annak idején Kap-ban az orosziant. Először a szemét szurkálta pálcikával, majd a farkát szeretle volna kiegészíteni, de nem lehetett, mert a rák felkandozott. Vegre arra a bolond gondolatra jött, hogy a pálcikát a rák szájaiba dugja. De ez nem volt rest, megkapta ollójával kéztövén s úgy megcsipette, hogy feliskoltott a kis hams. Nosza rázza, rázza ahogy csak bírta, közbe táncolt, ugrott vele s torcaszakadtából kiáltozott, de mindhiába! A kis tengeri szörny nem bocsátotta el. Szerencséje, hogy a rák akkor már nem volt teljes erejénél, mert sokáig volt a szárazon és meg is volt nagyon sebezve, különben Toni urfi megkeresülte volna ollóját. A jó Rüstig mindjárt segítségére sietett, leszedte róla a rákot, mire Toni ijedtében egy puska lövésnyire szaladt el tőle, amin azután majdnem halálra nevettek a többiek. Toni bosszankodott, hogy kinevetik, duzzogva ült le a földre s megsemm mozdult onnan, akárhogy hitták. Csak mikor az ebéd ideje elérkezett, tartotta tanácsosnak, akkor is durcás képpel, elősompolyogni.

— Nos, drágalátos fiam, csak nem akarsz a rákból enni, — szólt atyjára.
— De igen, apám! Miért akart ő engem megenni?
— Talán éppen az ollójára fáj a fogad?
— Eppen arra; az ollóját kérem, megesszem bosszúból, hogy megcsipett vele.
— Látom, fiam, téged a rák nem bántott volna, ha nem piszkálsz. Ő bosszulta meg magát rajtad, amiért bántottad. Te vagy a hibás. Azért nem tudom, adjak-e belőle. Mit gondolsz, Toni?
— Hálát kell adnunk mindazért, amit az Ur számunkra rendelt.
Igazad van, fiam; de én úgy látom, te inkább bosszuvágyó vagy, mint hálás, emélfogva azt tartom, legjobb lesz, ha felkopik az állad tőle.
— Bánom is én, nem sokat törődöm vele, úgy is jobban szeretem a füstölt sertéshúst.
— No, ha meg nem is szeretted, fiam, akkor éppenséggel nem kényseritünk rá, hogy egyél belőle. Majd elosztjuk mi a te részedet is magunk közt.
Ez a határozat szerfőlött zokon esett Toninak, mert nyálánkab, pákoszosabb senki sem

volt önála. Szóltan, mogorva volt egész ebéd alatt, de minél durcásabb képett vágott, annál jobban nevettek rajta. Még az öreg Rüstig is inselkedett vele, mondván: »Már minek is ennék belőle, Tónika, mikor ő már úgy is kikapta belőle a maga jól megérdemelt részét«.

HARMINCNEGYEDIK FEJEZET

Ebéd után hozzáálltak a munkához. Walter és Juno a csónakba rakták a sátrat s a felállításához szükséges póznákat és karókat. Eppen a csónakba akartak lépni, mikor megszólt Vilmos: »Eszembe jutott valami. Nem lenne jó, ha mindjárt a baltákat is magunkkal vittük, akkor meg ma este felülhetünk egy sátra, ahol meghalhatunk, mert visszatérni úgy is késő lesz már. Holnap reggel felülhetünk aztán a másikat s ezzel befejezzük munkánk nagyobb részét«.

— Jó lesz biz a, Vilmos urfi, erre nem is gondoltam. Kérdezze meg csak Junót, adhat-e valami harapnivalót, amit magunkkal vihetünk. Minél korábban költözhetünk át, annál jobb.
Gyorsan kirakták a holmit, láncra kötötték a csónakot és elindultak helyet keresni, ahol a sátrat felülhetik. Holmijukat megelőzőleg egy guajava-bokor alá rejtették s innen indultak a hely kipuhatólására.
Hol üssük fel a sátrat, Vilmos urfi? A kúszerdő közelében persze a lezszebb helyünk lenne e célra, de ez nagyon távol fekszik a víztől.
— Talán amoda, arra a magaslata, Rüstig? Oda a banána-csoport alá. E facsoport és a kenyérfák között víz is van.
— Magam is azt hiszem, ott jó helyünk lesz. Menjünk csak arra s nézzünk körül!
Kiszedték a csónakból a sok holmit, odacipelték a helyszínére és munkához láttak. Alkonyatkor csakugyan készen állt az egyik sátor az ágyakkal együtt.
— Ugy-e, elfáradt, Vilmos urfi, biz ez nehéz munka volt, elég is lesz mára?
— Igaz, fáradt vagyok, de azért korán lesz még lefeküdni.
Akkor fogjuk az ásót és vájjunk gödört, hogy lássuk, iható lesz-e a víz vagy sem?
— Nem bánom, Rüstig, annál jobban fog izleni a vacsora s azután a jóízű alvás, mert »munka után édes a nyugalom«, — tartja a közmondás.
Fogták az ásót se a kenyérfa-csoport melletti mocsaras helyre mentek, ahol körülbelül három lábnyit mély gödört ástak. A víz csakhamar szivárogni kezdett belé s mire felhagytak az ásással, már az bokkáig ért.
— Víz van itt elég, csak aztán iható is legyen, — mondá Vilmos.
(Folytatjuk.)

kára szőlő utalványt a szerkesztőségben vegye át. Knezi Bela (Njegoseva 36) a prva jug. ke-micska fabrika ajándékára szőlő utalványt a szerkesztőségben vegye át. Sarlai Ilonka (Laze Koszticsa 6) az Albus szappan ajándékára szőlő utalványt a szerkesztőségben vegye át. Sziló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Misics geti Bözsike (Mil Dimitrijevic 32) a szerkesztőségben vegye át. Fodor Bözsike és Gizlike (Ruzmarinszka 18) a Klippel Bácsai ajándékára szőlő utalványt a szerkesztőségben vegyék át. Kéki Kató (Petra Zrinszkog 48) a Goblein kézimunka üzlet ajándékára szőlő utalványt a szerkesztőségben vegye át. Jenei Sanyika (Szubokertőségben vegye át. Perreg Margit (Safarikova 29) a Párisi árnyház ajándékára szőlő utalványt a szerkesztőségben vegye át. Garay Ilonka (Njegoseva 1) a Zora parfümeria ajándékára szőlő utalványt a szerkesztőségben vegye át. Kopasz Janika (St. Glavasa 24) a Trupel Bácsai ajándékára szőlő utalványt a szerkesztőségben vegye át. Bogdanov Duci (Ustlavszka 15) a Volk cég ajándékára szőlő utalványt a szerkesztőségben vegye át.

Gyerekek ügyeljenek, hogy a nyereményeszelvényt legkésőbb péntek estig vigyék el, mert különben érvényét veszti.

BETÜREJTVÉNYEK

1. Berenyi Rozka és Terike
Sz **ő**
2. Antal Eszter
 as **i**
3. Kerekas Bandi
Pájdalom cs nyít
4. Fehér Kató
 REM **Y**
RACSREJTVÉNY
Közli: Zolhis Feri

1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							

A vízszintes 1: Egy ország neve.
Függőleges: 1. Szülő, 2. Leánynev, 3. Vársarlásnál van, 4. Nehéz fém, 5. Énekes madár, 6. Francia író, 7. Fiu becenév.

NEVEJEGREJTVÉNY:
Közli: Danyí Maris és Inci
LAKSA JOLI

A névjegyben benne van a kuttyájának a neve
FOGYOREJTVÉNY
Közli: Horák Misi és Joska

Sivár vidék ilyen
Írásbaval nehéz fém
Kellemeden valami
Kis szerszám
5. Massalhangzó

KOCKAREJTVÉNY
Közli: Tikmajer testvérek

1. Erre építenek
2. Szn
3. Gyümölcs
4. Szülő keverve

OSZLOPREJTVÉNY
Közli: Bakator Évi és Ilus

Folyó
Ritka férfinév
Leány becenév
Hamis állat
Nehéz fém
Kovács szerszám
Nem kőcsi
Imniváló
Rokonféle

A vastagon rajzolt sor jügoszláv fűrdőhely

Keresztjejtény. Vizszintes 1. Káposzta, 8. Olasz, 10. Tóni Anni, 11. LMC, 12. Pá, 13. Sip, 14. PU, 15. Nie, 16. Aman, 18. Vanila, 20. Kroá Függlőleges 1. Koflenik, 2. Alom, 3. Pancse-vó, 4. OSI, 5. Szappan, 6. Tót, 7. Alibunár, 14. Pali, 17. Mís, 19. Aa.

A HIBAKERESŐ PALYAZAT MEGFEJTÉSE

A Tündérország meseiben több száz készsakarva fordítva nyomonk, s a gyermekek feladata, hogy kikéssék a fordítva nyomtatott szavakat. A meg talált hibákat azután beírják a „Megfejtés” szalványába, a szelvényt aláírva beküldik Dezső bácsinak postán, vagy beadják a Tündérország postaszekrényébe a szerkesztőség folyóóján szerkesztésig, legkésőbb csütörtök reggelig. A hibakereső pályázat megfjtői, továbbá a rejtvényt és festményt beküldők között jutalmakat sorsolunk ki.

A multheti Tündérországban a következő hibák fordultak elő: gyóh, men, za, si, kacs, nav, ah, kacs, gyi, men, gyoh. A hibakeresőpályázat nyertese Hegedűs Margit, könyvjutalmát postán küldjük el Odzsáira.

A REJTVEJTEK EGÉSZBEN. VAGY RÉSZBEN MEGFEJTETÉK, SZEP FESTMÉNYT KÜLDTEK BE:

Nagy Boriska, Nagy Sanyi, Madaacki Elek, Gójnics Mira, Dezső Janika, Gubi Ilonka, Vadász Laci, Moskovics Iván, Drenyák Erzsike, Mókus testvérek, Rápoti István, Ács Jani, Drenyák Erzsike, Fehér Kató, Kranitz Béla, Molnár István, Vranó Janika, Kaszás Zsófia és Öcsike, Krizsán Janika, Sárközi Magdika, Pásztor Rózsika, Fülöp Gizike és Ilonka, Glazer Gréta, Glazer Elza, Molnár Katica, Bogdanov Babus és Dusi, Fridrik Gizella, Munka Mancsi, Schadé Mariska, Munka Oszkár, Fodor József, Bacsa Laci és Bözsike, Bacsa Bözsike és Tibike, Berg Bözsike és Ibike, Lackó Mihály, Sseh Józsi és Irénke, Grieser Péterke, Milic Katica, Papp Bözsike, Vágó Gizike és Bözsike, Jenei Sanyika, Danyi Mariska és Inci, Szőke Vera és Illés, Herki Kató, Kaurics Magda és Irén, Kéki Kató, Rác Gizi, Varnyu Irénke, Vécsey Ottó és Laci, Krizsán Incike, Bakator Évi és Ilus, Szecsei Mihály, Görresz Mariska, Gortva Misike, Anfal Eszter, Sári Stefike, Viczkó Ferenc, Tóth Ilonka, Balla Irén és Gyula, Molnár Öcsike, Rechnitzer Olga, Schinagl Maca és Franci, Szigeti Bözsike, Lázár Jolán, Kuszli testvérek, Tikmajer testvérek, Munka Katica, Milinszki Mariska és Kató, Balaton Irénke, Barta Viktória és Annus, Grnja László, Fendrich Ilonka, Wagner Laci és Gizi, Ács Jani, Horti Laci és Öcsike, Fodor Laci és Ferike, Albert Rózsika, Knebl Béla, Sánta Bözsike, Kovács István Öcsi és Tibi, Varga Pistike, Schöberger Mira, Szabó Valéria, Deák Péterke, Cseh Irénke, Varga Laci és Mikke, Kupidon Mariska és Bözsike, Molnár Mariska, Juliska és

Hogyan mení Mihók világa

Mihokról mindenki tudta a faluban, hogy azt a kis eszt, amit az Isten adott neki, sem szokta használni. Így azután nem is csoda, hogy amikor végre megházasodott, a felesége, Ilók, meg az anyósa intézett mindent ő helyettes. Mihóknak is ök parancsolgattak. Darabig men is volt semmi baj. Mihók szó nélkül megtett minden munkát, amit mondtak neki és még örült is, hogy nem kell semmin sem a fejét törnie.

Egyszer azonban valaki felbízta Mihókot, hogy hát nincs ez rendjén, milyen férfi az, aki engedi, hogy más viselje otthon a kalapot! Hogyan tűrheti, hogy asszonyok parancsolgassanak neki, magának meg szava se legyen. ahelyett, hogy megfordítva lenne?

Mihóknak fejébe szállt ez a beszéd és meg is mondta otthon. — Csakhogy a kalap még magában nem elég ám ahhoz, hogy valaki a mások ura legyen! — vágott vissza az anyósa.

Hogyan akarhatna másoknak parancsolni, aki a maga eszt sem tudja használni? — toldotta hozzá a felesége is. Mihók azonban most za egyszer nem hagyta magát:

— No, majd megmutatom, hogy érek annyit én is, mint más akáki! Nem engedek magamnak többé parancsolni. Megtalálom én magamtól is a munkám!

Volt egy vén csacsijuk. Azt befogta mindjárt a kis szekér elé, vette a baltáját és nagy büszkén elindult fáért a szomszéd erdőbe. Egyszer csak elért egy tóhoz, abban a tóban egy csomó vadreze uszkálgatott.

— Ejnye — gondolta magában — majd fogok én magamnak mindjárt egy kis pecsenyének valót!

Azzal kikapta a fejszét a taligából, jöt huzott a számarra és odarikkantott neki:

— Haj, te, haj, eredi az erdőbe, majd utána jövők nemsokára!

A vén csacsi ugyancsak megijedt az ütésre, rikkogtatásra, elszaladt az erdő felé, az ember pedig odament a tóhoz, récét fogni. Hívta is a récéket:

— Lili, lili, gyertek ide kis récéim, hadd foglalj meg benneteket!

Volt is azoknak eszükben odajönni! Megharagudott Mihók, utának dobta a fejszét. Persze, erre mind elröppentek.

No, iszen, vakarta Mihók a fejét, most már se réce, es fejsze. Mit csináljon? Mit csináljon? Egyszerre eszébe jutott, hogy van a zsebében egy hurasa. Ejnye, ezt beledobja a vízbe, majd peng, aztán meghallja, hol a fejsze. Akkor belemehet érte és kiveheti a víz alól.

Bele is dobta. De bizony nem pengett se a fejsze, se a huszas, hanem ez is ott maradt szépen a tóban.

Héj, de busult Mihók. Darabig még nézte a tavat, azután elindult a szamara, taligája után. Meg is találta, de csak a taligát, a vén csacsi azalatt elszókött valahogyan.

Mit volt szegény fejének mit tenni? Nagy bánatában összeszedett pár százaz ágat, föltette a taligájára, maga pedig elébe fogta magát a csacsi helyére. Ugy huzta, huzta hazáig keservesen a rozoga taligát.

Meglátja a felesége, elejbe szalad: — Jaj, te, jaj, hol hagytad a csacsit?

— Mit törődsz te azzal, míg én itt vagyok helyetted! — vetette oda Mihók foghegyről.

— Hát a fejszéd merre hagytad? — Leuszott fűrődni a tó fenekére, aztán nem akart kijönni, pedig a huszasomat is utána küldtem.

— Jaj, te, boldogtalan! Nem pusztulsz a szemem elől? Nem bánom, akárhová mész, ed haza ne kerülj, míg a szamarat, meg a fejszéd is elő nem kerited!

Mit volt Mihóknak mit tenni, elment világgá.

Ment mendegélt és közben mindig csak a csacsi, meg a fejsze motoskált a fejében. Egyszer csak meglátott egy embert, amint egy nagy kutyá után szaladt, fejszével a kezében. Azért szaladt utána, mert ellopta a sonkáját a kamrából. Nagyt ugrott Mihók örömeiben, amikor a nagy kutyát, meg az embert a fejszével megíátta. A nagy kutyát ugyanis számárnak nézte. Odakiáltott az embernek:

— Nem való számárnak a fejsze! Inkább adja nekem mind a kettőt!

Megharagudott az ember, azt hitte, hogy Mihók őt csufolja számárnak és hamarjában jól elagyabugyálta.

— Jaj, hát mit kellett volna mondanom! — kérdezte Mihók, amikor végre sikerült ki-magyarázkodnia.

— Azt, hogy régen megérdemelte volna ez a komisz kutya, hogy agyonüssék.

— No, máskor majd gyi mondom. Nemsokára egy kocma elé ért. Ott meglátott két embert, amint éppen egymásba kapnak és verekednek.

— Jaj, de rég megérdemelte volna ez a komisz kutya, hogy agyonüssék! — kiáltotta Mihók.

Erre abbahagyták rögtön a verekedést és Mihóknak estek. Azt hitte mind a kettő, hogy Mihók őt értette komisz kutya alatt, el is verték alaposan szegényt, ahol érték.

— Jaj, hát mit kellett volna mondani? — kérdezte végül is Mihók, a hátát tapogatva.

— Azt, hogy: ereszétek el egymást, ha-csak nem akartok mind a ketten börtönbe ke-rülni — felelte valaki az egybegyűltek közül.

— No, majd máskor azt mondom.

Ment tovább Mihók, hát lát egy jegyes-párt, amint egymást átkarolva üdögélnek egy ház kapuja előtt. Mihóknak se kellett több, odaállt eléjük és azt mondta:

— Ereszétek el azonnal egymást, ha csak nem akartok mind a ketten börtönbe kerülni!

— Micsoda? — ugrott fel a legény magá-ból kikezve és neki Mihóknak. A lány meg-seprút ragadott és ugy verték, seprűzék a bol-dogtalant egészen a falu széléig. Csak ott tudott Mihók végül is szöhoz jutni.

— Jaj, — azt mondja — kacs tudnám, hogy mit kellett volna hát mondanom!

— Azt, hogy: hej, Pista öcsém, Juli hu-gom, de szép is az, ha két fiatal sziv így me-gtalálja egymást! — magyarázta neki egy öreg-ember.

— No, máskor majd ugy mondom.

Azzal ment, mendegélt tovább, míg beért egy erdőbe. Egyszerre csak meglátott két far-kast, amint a napon sütkéreznek. Nosza, eszé-be jutott Mihóknak, hogy mire tanította az öregember.

Odament a két farkas elé és azt mondta: — Hej, Pista öcsém, Juli hugom, de szép is az, ha két fiatal sziv így egymásra talál.

No, meg is örtült a két farkas Mihóknak! Nagyon éhesek voltak éppen és azon tanakod-tak, hogyan szerzhethének egy kis emlivalót. Neki is ugrottak mindjárt a váratlan falatnak, hogy szétzaggassák. Mihók azonban utolsó pil-lanatban észbe kapott és elugrott előlük, ugy, hogy csak a kabátja szárnya maradt a farkasok száájában. Amire azután újra neki ugrottak. Mi-hók villámgyors mozdulattal már egy közeli fára kapaszkodott és mászott is lef egész a te-tejéig. Nem mert odáig még csak le sem néni.

A két éhes farkas meg azalatt mégesen ordította ugrált a fa alatt. De hiába próbál-tak Mihók után a fára kapaszkodni. Végül is belefáradtak. Letelepedtek egymás mellé és onnan lesték a fán ülő zsákmányt.

S hát, egyszer csak megricecsent Mihók alatt az ég és ő hoppel leesett, éppen az egyik farkas hátára. Ott ijedtében mindjárt jól meg-is kapaszkodott a farkasbundába. Ez szerencsé-je is volt. A farkas ugyanis, amelyiknek Mihók a hátára esett, féjaldalmában rémeset ordított, amire a társa eszeveszett futásnak eredt. Nosza, utána a Mihók farkasa is! Meg mes álltak a Mi-hók falujáig.

A nagy ordítózásra emberek szaladtak ki mindenünnen doronggal kezükben, mire a far-kaok hatalmas ugrással irányt változtattak és Mihók a földre vágódott. Ugy szedték fel és vitték haza lepedőben a derék falusi emberek.

Lók, a felesége, azt se tudta, sifjon-e, vagy nevesen-e inkább, amikor az urát megtalálta. Bezzeg nem törődött most már az elvesztett vén csacival meg a fejszével, ami miatt szegény ur át világgá kergette!

— Jaj, édes Mihókám, csakhogy életben maradtál! — zokogta és azt sem tudta, hogy ke-resse kedvét, hogyan ápolja, dédelgesse, hogy mielőbb talpraálljon. Mihók pedig erősen meg-fogadta, hogy nem megy többé a maga feje után.

A dölyfös bíró

Tul a furulyáió erdőn, a föld nyitott tenye-rén, annak is a közepében, volt egyszer egy fa-lu. A falu minden embere jámbor volt. Megad-ta az égnei, földnek, ami jár. Még a folyóviz-ből sem mert senkifia visszajárni meríteni. Csak egyetlen ember volt, aki meg az Uristent sem süvegezte meg. Bíró volt az istennadta, hát azt hitte, gyu tehet, amint akar.

Egyszer a dölyfös bíró elverte házától a pásztorát. Új juhász után kellett nézni. Nem igen tolongtak a dölyfös bíró házára a juhá-szok. Végterre mégis elékerült egy legény, meg is alkudtak annak rendje-módja szerint.

A legény másnap kihajította juhait a rétre. Itt azután, hogy jobban teljék az idő, előkapta furulyáját és oly igen gyönyörűen fújta, hogy még a paesirta is elhalgatott körülfőtte. Tanul-ták a nótáját.

Hogy, hogy nem, deire a bírólány hozott ebédet. Neki is megfájdult a szíve a furulyáért: — Hallod-e szép legényt! Add el nekem a szépen szóló furulyát!

De biz a legény csak szabódott, hogy hát igen szereti ő a furulyáját, meg így, meg úgy... Végre mégis meggondolta magát:

— Odaadom, szép hugom, egy csökört. Haragosan ment el erre a leány, hogy mit nem kívánna tőle ez a legény!

Másikben azonban megint csak ő hozta ki a legény ebédjét. Vágyott hallani a szépen szó-ló furulya szavát. Fújta si a legény teli sziv-vel. A szép bírólány pedig megint megkérdezte, mennyi pénzt kívánna érte?

— Nincs annyi pénz a világon! — felelte a legény. — De egyetlen csökördert szívesen odaadom. Flszomorodott erre a bírólány és hazament csendesen.

Telt, mult az idő, akár a mesében. Egyszer-csak megint kijött a bírólány az ebédrel. De most nem kérte, csak hallgatta a furulya szép szavát, nem is szólt egy szót sem, csak nézte, nézte a legényt, hogy a szíve is majd megoha-sadt belé.

Azt mondta végül is a legény:

— Itt a furulyám, neked edom ingyért.

— Ingyért? — féltősködött a leány.

— Az áni! Ingyért! — sóhajtozta a legény. — Csak kár, hogy a furulyát nem kered. Mert én vele mennék a furulyámmal.

Egy szó, mint száz, megértették egymást hamarosan. De nem ugy a dölyfös bírólány! Mi-kor az meghallotta, hogy ezek ketten már össze is egyezkedtek, elzavarta menten a leányt a háztól a juhászal együtt. Így esküdtek meg azok a szomszéd faluban és élték szegényesen, ed mégis boldogan.

A dölyfös bíró meg ezenközben valami nagy nyavalyába esett. Alig mozgatta kezét-lá-bát járt hozzá mindenféle orvos, meg kenő-aszony és kenték, fenték, furdették, dagasz-tották, de bizony nem gyógyult meg. Nem ha-jolt volna meg senki előtt, semmi előtt, még a magasságos Uristen előtt se, most meg mint a gyereket hureolták hol ki, hol be.

— Isten nem ver bottal! — mondogatták a népek, mert bizony nem igen akadt, aki sze-rehette volna a kegyetlenszívű, dölyfös em-bert.

Csak a lánya, meg az ura, a juhászlegény sajnálták meg, akármilyen rossz volt is hozzá-juk. El is mentek tüstént haza, amikor híret vették a gyan betegségnek.

— Már is itt vagytok az örökségért! — vá-gott oda nekik még halálos kínjai között is engesztelhetetlenül a bíró.

— Édes apám! — felelte erre a juhászle-gény. — Inkább segíteni jötünk. Nagyanyám-tól hallottam, hogy égi fű kéne kendnek. Men-ten meggyógyulna. Jöjjön, kivisszük a rétre. Mert ott terem. És az a csodája a fűnek, hogy csak akkor gyógyít meg, ha maga a beteg szed belőle egy csokorra való!

Csak bólintott az öreg. Jó, hát vigyétek. Vített is mindjárt, ki az ég fenyülő lugára alá.

— Ott a fű, édesapám! — mutatott a föld-re a legény.

— Csek szedjél Csek szedjél! — biztatta a leánya s a többiek.

Nehezen ment. Orrával turtta a földet, ami-kor lehajolt a tuért. Szedte. Ő, aki nem hajolt meg eddig az Uristen előtt se, most egy parányi virágocská, egy törekeny, semmi fűszál előtt földre kellett esnie.

És lám, mit tudnak a régi örekegi! Nem kellett neki egy hét sem, meggyógyult a bíró. Meggyógyult, nemcsak a fizilkos testi kórság-ból, hanem a dölyfösség lelki betegségéből is.

Tündérváros Aranfa

Mese, mese, tarka... Volt egyszer egy kisfiú, szöske kis Aranfa, Szöske feje zsongolt ezeryi mesétől, Ezeryi mesének sok szép tündérvétől. Ezeryi mesének sok szép tündérvétől. Ó, Tündér honat Arany a hatszála. Arany minden uja, rózsás a ruhája... Fetezcent árnából bohó kicsikéje: Ágyára nem száll-e éjféli közepébe? Nyitotta, nyitotta kökény szemét nagyra, De csak hasztalan várt tündérvárosára.

Helvette mit látott? Édes anyukáját, Csillagfény gyújtotta virrasztó lámpáját. Ott varrt, varrogatott fűge, ügyes uja, Nótáját az éjféli, míg odakint fújta.

Amibez nyul — látja Aranfa csodálva — Szébbé, jobbá válik a keze nyomába. Gyöngye asszonyvesttel éjfélen át fűrad, Hogy kenyeret adjon kicsi árvaájanak, S lám az ajka mégis csökört adó, édes, Két szemé szeretet sugárátóí fényes.

Kis Aranfa immár nem les meseképet Aranyhajú tündért, fénylőt, csodaszépet, Tudja, bármily szép is, foszló a varázsa, Legeslegszébb tündér az ő Anyukája...

Rejtvények,

Játékok, mókák és egyéb humoriságok

Megjelölés a Tünderország muliheli számából

Belüregjévények: 1. Szerb, 2. Rendör, 3. Vé-rengzés, 4. Torontál.

Összekevert nevek: Pali, Irénke, Kató, Ir-ma, Vera, Matild.

Kockarejtvény: Róma, Olom, More, A méz Névjegyrejtvény: Veréb.

Oszloprejtvény: 1. Duda, 2. Emil, 3. Bába, 4. Rozs, 5. Eper, 6. Cica, 7. Erdő, 8. Nyel. A vastagon rajzolt sor: Dehrecen.

Rejtett nevek: 1. Boris, 2. Rita, 3. Tercsi, 4. Lidi, 5. Pali, 6. Ági, 7. Gyuri.

LANT ÉS TOLL

A MAGYAR KÖLTÉSZET REMEKEL

150

Az erdei lak

Költői verseny Petőfi, Tompa és Kerényi közt, 1845-ben

I.

Mint a szív az első szerelemnek titkát,
Rejti a kis kunyhót bércnek koszorúja;
Meg nem árt erőtlen szalmafüdelének,
Ha dühét a szélvész e vidékre fuja.

Szalmafüdelét beárnyékozza hüsen
Susogó erdőség rezgő lombozatja,
Min magát a vigan füttyülő rigófaj
És a busan bugó vadgalamb ringatja.

Mint a kergetett őz, fut le gyors futással
Kis patak, magasról a völgy mélységébe;
Két felől virágok, mint kacér leánykák,
Kandikálnak a víz fényes tükörébe.

S a viráglánykákhoz jönnek az imádók,
Égő szenvedéllyel jönnek a vadméhek,
S élveznek szerelmet... hej, de sok megjárja!
Vizbefulladás vége részeg örömeinek.

A nap és a szellő szánakozva nézi;
A szellő levelet hajít le számára,
És ha fenn ül már ez életmentő sajkán,
Meggzárítja szárnyát a jó nap sugára.

A hegyek tetőin duzzadó emlékekkel
Jár az anyakecske gödölyéi mellett.
Kikerült ettől s a vadméhektől mindig,
Mi a kunyhó kicsiny asztalára kellett.

S bugó vadgalamb és füttyülő rigófaj
Nem félnek, hogy őket csalják lépvesszőre...
Önmagáról tudja e lak népe, milyen
Édes a szabadság tiszta levegője.

Nincsen itten rabság, nincsen itten urkény,
Mely parancsolatját mennydörögve adja;
Csak az égiháborúnak zeng koronként
Isten-tiszteletre buzdító szózatja.

És az Isten jó, ő nem soká haragszik;
A dorgáló felhők torkait bezárván,
Ujlag mosolyog... a megengesztelődött
Isten mosolygása: tündöklő szivárvány.

PETŐFI SÁNDOR

II.

Völgy felett, a bérc alatt, középen,
A behorpadt hegynék oldalában
— Hallgatózva néma csend körülé —
Nádkötésű kis lak áll magában.

A patakesát rácsos ajtajánál
Nem kell átröpülni a madárnak;
Kisszerű morajjal futva, benne
Tarka pintyek lépegetve járnak.

Göresös águ bükkal a sötét szilt
— Mely a házat vészek ellen ója —
Udvarába eleven sövényvel
Foglalá be régi jó lakója.

A kövér indáju kerti komló,
Mely magát a vértelkre fonta,
Sátort képez, és a gazda déli
Álmodt alszik árnyiban naponta.

Mig fiát a sudarakra csalja
A piros tojású vércsefészek,
Vagy kiáltja gondtalan kedéllyel:
„Hé, kakuk, kakuk, szólj, meddig élek?»

Zug az élet, zug vásári népe,
S nem hat a bérc egyszerű lakáig;
Néha rémlik elhaló harangszó,
Szép idő ha gyors esésre válik.

Itt a hajnalt nem kakas kiáltja,
Van dalos madárja minden ágnak.
A rigófütyü... gilicék bugása...
Csattogánydal... szépen összevágna.

Fenn, virágozó cserfa törzsökéhez
Kötve, ing a vizmosás bürüje,
És a törzsök zugva ki- s bejáró
Kék darázsok mézetlen köpüje.

Lenn, a mélyben, szirt- s fatorladék közl
Elvesz a bérc harsogó patakja;
Rejteket a szirt- s fatorladéknak
Földező kigyók csoportja lakja.

Jő legelve és megáll a őzfi,
Szélinél az ő farkasveremnek,
Hol kőkény barnul a törpe bokron,
S csipkefán piros bogycok teremnek.

A vadszölő bajsos venyigéi
Lombos ágon össze-visszafolyának,
Mely tanyát ad rejtekében estig
Fényt kerülve pislogó bagolynak.

Hallgatás ül szirten, omladékon...
Meg-megrendül a vakand turása,
S hallik itt-ott vén cser oldaláról
Tarka harkály gyors kopácsolása.

Napkeletre néz a bérci kunyhó,
— Napkelet pompája mondhatatlan! —
S rejtve a nap égető tüzétől
Délután már hűvös árny alatt van.

S meg-megdördül csöndes alkonyatban
Gyilkos csője a leső vadásznak.
Fel-fellobban bérctetőkön a tűz,
Hol sötét szénégetők tanyáznak.

Tengeren csend és vihar... hazája
Mérhetetlen tenger a szigetnek.
Rengetegben csend s vihar... szigetje
E kicsiny lak a nagy rengetegnek.

Vadregényes erdő bércé, völgye!
Majd ha a tél fagybilincsbe zára:
Messziről nézek fehér vidéked
Felgomolygó kék füstoszlopára.

És ha éjjel kunyhód ablakában
Mécscanóciók halvány fénnel égnek,
Az hiendem: mindez lüktetése
A megdermedt jégvidék szívének,
És szívemben nyugtató hit éled:
Nem halt meg... csak alszik ott az élet.

TOMPA MIHÁLY

III.

Erdős ormok alján, völgyi sik felett
Siető kis csermely kunyhóhoz vezet.
A kunyhó ledőlne, hogyha régi fák,
Régi ismerői, nem támasztanák.
Kéményén a fecske biztos száll bele,
Hisz csak olykor-olykor füstöl tüzhelye.
Ily szegény tanyához minek a sövény?
Csak azért, hogy ágas-bogas tetején
Elmulasson egy két jókedvű madár,
Mely a tüske közt is füttyörészve jár.
A tavasznak még csak első hire jött,
S a vityilló népe már kiköltözött;
Siró gyermekestül künn lesz alkonyig...
Zugban a komondor mélyen aluszik.
Közelebb csak édes zengő madarak,
Csöndes a ház, meg nem háborítanak.
Készülj új dalokra, kicsi zenekar:
A tavasz ha eljő, szép zenét akar...
Népszerű király az, merre csak halad
Ily szegény tanyákat is meglátogat.

KERÉNYI FRIGYES

MÜFOGAT KAPOTT EGY KUTYA

Egy bordeauxi fogorvosnak jutott eszébe, hogy fogsort csináljon kutyájának. A kutya is kezdett úgy járni, mint az emberek, öreg korára majdnem valamennyi foga kihullott és ezért jutott eszébe gazdájának, hogy foglalkozásából kifolyólag megpróbálja mesterséges fogsort csinálni kedvenc állatának. A munka nem volt éppen egyszerű. Természetesen, legelőször is gipszmintát kellett levenni a kutya alsó és felső ínyéről, amelybe az sehogyan sem volt hajlandó beleegyezni. Erre elaltatta és úgy készítette el a két gipsznyomatot, melynek alapján a fogsorokat meg lehet csinálni. A két fogsorra 24 kutya fog került és ezek megmintázása is külön feladata volt a fogorvosnak, hiszen egészen másfajta fogakat kellett csinálni, mint az embernek. Kutya szempontból nagyszerűen sikerültek a fogak. hegyesek voltak, szépek, erősek és most került sor a még nehezebb munkára, elhelyezni a kutya

ÉRDEKES EZ A VILÁG
Furcsaságok heti quillteménue

szájában az új fogakat. A kutya minden erejével tiltakozott az ellen, hogy szájában idegen testet helyeztek el, próbálta kikaparni és beletelt egy hét, amíg megszokta a fogsort s megint kezdett rágni csontokat. Most már teljesen megszokta a műfogakat.

A MODERN HADIGÉPEK ŐSEI

Párizsban érdekes hadtörténelmi kiállítás nyitottak meg, amelynek gazdag anyagát végigszemlélve, arra a gondolatra jut az ember, hogy valóban nincsen új dolog a nap alatt. A kiállítás bemutatja modern hadigépeknek, a tankoknak, ágyuknak, golyószóróknak, lángszóróknak több százéves őseit is. A kéziránát kezdetleges őse a ninivei harcosok lán-

goló pet.őleumos, szurokesomója volt, amelyet átdobáltak az ellenség katonái közé. A spátaiak Kr. e. 431-ben nyilakkal valóssággal záporozó szurokesomókat. Ezeknek az ókori »bombák«-nak nem az volt céljuk, hogy minél több pusztítsanak, hanem az, hogy felgyujtsák az ellenség táborát, várát, erődítményét. A tűz által okozott pánikban sokkal könnyebben sikerült az ellenfél leverése. A rómaiak a nyilak nyelére tojásalakú, gyulékony anyagokkal töltött fémhálókat erősítettek és így röpitették át az ostromlott várfalakon. Az első igazi gyujtóbombákat azok a szurok-, gyanta- és kénkeverékek megtöltött cserépedények jelentették, amelyeket hajító-

gépek segítségével küldtek az ellenségre. Ágyukat nagyobb harcban először Metz várának ostrománál, a vár védői használtak. A várat ostromló cseh király és egy trévesi egyházi méltóság megdöbbenve tapasztalták, hogy a védők »pokoli tüzszerzsáma« milyen irtózatosszerű veszteségeket okoz seregüknek. A király nem is folytatta az ostromot. Takarodót fuvatott és elvonult a vár alól. A 16. században páncéllal borított kocikkal rohantak a francia katonák az ellenségre. A páncélos kocsi, a mai tank őse, nem válhatott be, mert ha az ellenség a lovakat elpusztította, a kocsi is elveszett. A kiállítás egyébként néhány olyan »fegyvernem«-et is bemutat, amelyet a mai hadviselés modernizálva sem alkalmaz. Régen, várostromoknál méhrajokat küldtek az ellenség nyakára. Az érdekes kiállításnak rengeteg látogatója akadt. Miután a látogatók között több műgyűjtő is volt, nem csoda, hogy egy 17. századbeli ágyumodellnek nyoma veszett.

Bélyeg

A NOVISZADI FILATELISTA
EGYLET KÖZLEMÉNYEI

Ecuador

Délamerika egyik kis állama 700.000 km² felülettel. Lakói főleg indián le- származottak, kevés fehér néppel ve- gyesen. Az ország fővárosa Quito 2.816 m. magas fennsíkön, körülveve hatal- mas hegyekkel. Itt halad keresztül a Trans pacifik vasút fővonala. A la- kosság főfoglalkozása a földművelés, kávé, gyapot és dohány termelés. Ha- talmas erdei sok épületfát adnak. A kereskedelem a tenger partján fejlő- dött ki. Amugy területileg gyéren la- kott, mert sok helyen az éghajlati vi- szonyok egészségtelenek.

A spanyol despota és hóditó Pizzaro foglalta el először 1532-ben. Ezek után hosszú ideig az ország a spanyolok uralma alatt volt. Az 1820-ban kezdő- dő szabadságharcra sikerült a szom- szédos Columbia, Új-Granada, majd pedig Venezuela szövetségével kapcsola- tban a spanyolok uralmát megtörni. Simon Bolívar vezetésével egymás- után visszanyerték önállóságukat ezek az országok. Az 1824. évi Ayacuchoi győzelemtől az 1831. évig tartott ez a hosszú küzdelem. Az ecuadori köz- társaság megalapítása a felszabadulás után Florés generális és Rocafuerte nevéhez fűződik. Tulajdonképpen ők építették fel a fővárost, fejlesztették az ipart és kereskedelmet és politikailag 1843-tól kezdve teljesen független- nitették magukat a spanyol befolyás alól is. Mint minden délamerikai ál- lamban, úgy itt számtalan államférfi és politikus, tábornok vetélkedett, hol külön, hol együttesen az ország veze- tésében. (Manuel Ascasubi, Diego No- boa, Jose-M. Urbino.) Természetes a szomszéd államokkal is háboruskodtak és így külföldi befolyás alatt az or-

szágban sokszor volt rendtelenség és háboruskodás. Híresebb történelmi sze- mélyiségei ezekből az időkben: Robles, Garcia Moreno nagy demokrata és hí- res kénikus tanár, Franco generális, Maldonado, Veintimilla, Caraoa (1865.)

A későbbi időkben az ország keres- kedelmileg nagyon fejlődött és a töb- bi kis középamerikai állam fölé emel- kedett. Természetesen később a min- dent elérő Egyesült Államok befolyá- sa alá került.

Ha végignézzük Ecuador bélyegeit, úgy az első kiadásoktól kezdve ott lát- juk sok fentemlített híres embereinek képét; az újabb kiadásokon az ország produktumait: cacao, dohány, cukor- nád; híres épületeit, térképét és tájké- peket, pl. Cimborasó stb. Legutóbbi kiadása a középamerikai olimpia al- kalmi sorozata és az ipar fejlődését ábrázoló bélyegek modern és szép ki- vitelben.

Ecuador gyűjtőknek szép és változo- tos anyagot nyújt ez a kis ország re- latív olcsó áron.

★

UJDONSÁGOK:

Brazília az Iguassu vizesés az 1000 Reises bélyegen, kékeszöld színben.

Barbados: az országgyűlés 300-ik évi évfordulójára jelzett alkalmi sor már forgalomban van.

Bulgária: »Árvíz 1939« átnyomva régebbi kiadása (1917. és 1922. évi) bé- lyegeket bocsájt ki felárral 120.000 példányban. 1+1 L., 2+1 L., 4+2 L., 7+4 L., 14+7 L. értékkel. — A gyors- posta sorozat megjelent. Bővebbet a következő számban jelzünk.

Egyesült Államok: egy hosszukás fekvő alakú 3 c. lila Panama kanális em- lékbélyeget adtak ki. Azonkívül az an- gol királyi pár látogatására külön al- kalmi bélyeg lesz kiadva.

Ecuador: úgy a san franciscoi, mint a newyorki kiállításon való részvétele- re külön postai és repülő postal bé- lyegsorozatot hozott a forgalomba.

Finnország: az aboi egyetem 300 éves fennállását külön alkalmi sor kibocsájt-

tásával is teszi nevezetessé. A 6 ér- tékből álló olimpiai sor 1940-re lesz kész.

Franciaország: a postamuzeum alkalmi bélyege 40+60 c. répia; az első- lyedt tengerészek emlékbélyege 70+30 c. lila; 15 c. Merkur barna színben vörös helyett; Racine születésnapj em- lékbélyege előkészületben.

Görögország és Törökország szintén kiadják a »balkáni egyezmény« bé- lyegét. **Románia** ezt a kiadást 1940-re tervezi.

★

KÜLÖNFÉLE:

Beográdi jelentés. A következő új bélyegek jelennek meg: Szept. 3-án az első nemzetközi autóversenyre 10.— dinár névértékkel új bélyegek kerül- nek kiadásra. A Beogradban lezajló autóverseny napján (IX. 3.) külön al- kalmi lebetűzés is lesz. Szeptember 6-án jelennek meg a már jelzett »Jad- ranska Straža« bélyegek 8.50 dinár névértékkel. Ez a kiadás réznyomás- sal készült, 25 darab van egy ivben. Minden ilyen kis iv-blokk szegélyén e felirat áll: »Čuvajmo naše more.« — Végre, ha igaz (!) megjelenik a már régen elkészült »Avala« sorozat is. Ki- bocsájtási dátum október 9. Külön le- betűzés is lesz. — Október végén je- lennek meg minden felár nélkül a »Balkáni egyezmény« bélyegei is.

Aden az arab félsziget déli részén fekszik a Vörös tenger partján, a Szu- ez csatorna kijáratoként szerepel. Mondhatni az Indiai Óceán Gibraltárja. A XIX. század elejéig az araboké, később a portugáloké volt. Most az an- golok tartják e fontos kulcsot kezük- ben. A posta továbbítására British- India bélyegeit használták. 1905 óta Abesszínia külföldi postájának nagy részét Adenen keresztül továbbították.

A német bíróság elítélte egy gyűjtőt, mert a választék küldeményből egyes jobb értéket rosszabb minőségű, sőt hamis bélyeggel cserélt ki. A kereske- dő feljelentésére az illetőt elítélték, azzal az indoklással, hogy az elcse-

rélés okirathamisítással egyenértékű. — Ugyanígy bírálják el, ha valaki egy hivatalosan is elismert bélyeg felül- vizsgáló jelzését hamisítja.

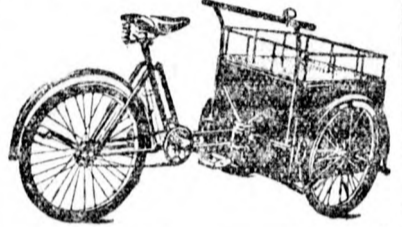
A világ legdrágább bélyege a feke- te British-Guyana 1 centes 1856-ból. Ezt a bélyeget 1922-ben a párisi híres Ferrari Aukción az ismert amerikai gyűjtő A. Haynd vette meg 7343 angol fontért. Halála után a bélyeget hosz- szas családi vita után eladták Lon- donban. Az új tulajdonos szintén ame- rikai gyűjtő, »csak« 37.500 dollárt fi- zetett érte.

Egyesületi tagjainknak figyelmeztet- tésül A megrendelt katalógusok kö- zül a Michel már utban van, sőt egve- sek már meg is kapták. — A most forgalomban lévő gyermek liga sorozat 4 értékkel és Kosovói alkalmi bé- lyegek 2 értékkel e hó végeig kapha- tók a postán. Postai bérmentesítésre felhasználhatók szeptember 30-ig.

Dr. G.

Mágnesél javítással és magnetizálá- sával erősebb mágneson „DANETA“ Beograd, Bečanska 23

FIGYELEM! KERESKEDŐK ÉS IPAROSOK
„SOKO“ mechanikai és lakatos üzem
BEOGRAD, Kneza Pavla 67

készít rendelés szerint minden nagyságu tricikli- ket minden típusban. — Az ország belterületére a csomagolást és szállítást nem számítjuk fel. A tricikli erősek, masszívak és olcsók, ezért áru- szállításra nagyon alkalmasak és nélkülözhetetlenek

Mechanika i bravarska radionica

„SOKO“

Filip T. Tasić, Beograd, Kneza Pavla 67
Kapszitet keressük minden nagyobb helyisgben

A sok egészséges, épkezű ember között egyedül ő volt testileg beteg: közhvénye kinoza, lábai most is meg voltak dagadva; az orvos tevezsír fürdője nem sokat használt.

— S a magyar királynak mi a véleménye? — fordult végre a nagyvezér Thökölhöz, akinek komor hallgatása feltűnt előtte.

Nem volt az egész haditanács- ban senki, aki jobban áhitozta volna a győzelmet a török fegyve- rek számára, mint éppen Thököl Imre. Hiszen ebben az esetben há- zája nagyrészt felszabadulna a vérszopó Habsburg-uralom alól; ő visszanyerné trónját és feleségét: nemcsak hazáját tehetné szabaddá, majd naggyá türelmes, jóindulatu török fenhatóság és oltalom alatt, hanem mint magyar király, vagy erdélyi fejedelem, új nemzeti dí- masztiát is alapíthatna s ezen felül oly hosszú özvegység után üd- vözülhetne a szerelemben is.

A hozzáintéztett kérdésre föl- emelte fenséges homlokát s fájdal- mas mosollyal mondotta:

— A hatalmas török birodalom- ban jelenleg a szultán öfelségén kívül egyetlen nagy és igaz párt- fogóm van s ez te vagy, nagyha- talmu és igazságos Musztafa Ogli nagyvezér. És most arra szólítasz föl, hogy megsértsem és esetleg ellenségemmé tegyem ezt az egyetlen nagy jóakarómat is!

A haditanács tagjai érdeklődve fordultak a fejedelem felé, akinek csengő hangja most tele volt öszinte bánattal és fájdalommal.

(249)

A nagyvezér azonban megrázta hatalmas fejét.

— Minden emberi hajlandóság közt az öszinte, egyenes szót be- csüljük legtöbbré, fejedelem és azért tartunk téged legtöbbré a gyaurok közt, mert a te lelked nem ismeri a hazug beszédet. Szólj szokott nyíltsággal és őszintesé- ggeddel, szívesen meghallgatunk s véleményedet súlyosan fontolóra vesszük. Beszélj.

— Először egy kérdést teszek föl, ha szabad, — szölt Thököl kék szemének lélekrendítő sugá- rát végighordozva a haditanács tagjain. — Te vagy-e az a Köprili Musztafa Ogli, aki tavaly vissza- foglaltad az arnóták, a bosnyá- kok, a szerbek országát, aki aztán diadalmenetben vonult be Sztambulba s aki három hónappal ezelőtt Drinápolyban megeskü- dött a hatalmas császárnak, hogy Beograd után már Budára viszi a próféta szent zászlaját?

— En vagyok az a Köprili Musz- tafa — felelte a nagyvezér ünne- pélyesen.

— Tehát, ha valóban te vagy Köprili Musztafa, a diadalmas, így akarsz-e most előre törni, hogy elsáncolod magad, hogy csak vé-

dekezel, ahelyett, hogy támadnád az ellenséget? Azt mondjátok, a bádeni hercegnek mindössze negye- venötezer harcosa van. Neked van százezer. S nézd, ő nyílt állásban táboroz ott a sikon, ti meg mes- terséges földhányásokban ástátok el magatokat, mint a vakondok.

— Ah, ez a lovassági vezér egy- oldalú itélete — szölt közbe a francia ezredes, aki indokoltnak tartotta, hogy a franciák hadmü- vészeti tudományát védelmébe ve- gye a nagyvezér előtt. — Mért ne kezdődne nek egy támadó had- járat azzal, hogy alkalmat adunk az elbizakodott ellenségnek arra, hogy bevehetetlen védműveink előtt háálra zúzza magát? Nem könnyebb-e üldözni és megsem- misíteni az ellenséget, ha már egy meghiusult támadásban fölemész- tette erejét?

A nagyvezér várakozóan nézett Thökölre, ő azonban minden föl- indulás nélkül, finom mosollyal válaszolt:

— S mi lesz akkor, tisztelt ez- redes ur, ha az ellenség vesztég marad? Önéki is van esze és be- látása s talán nem akar fejfel neki- menni a falnak, hogy azon szét- loccsantsa a koponyáját. Mi lesz,

ha a bádeni nem moccan, hanem megelégszik azzal, hogy követke- zetesen elzárja előlünk az utat?

Az ezredes zavarba jött. — Akkor kétségtelenül támadni fogunk, nagyságos uram.

— Oh, igen, ön támadni fog egy olyan sereggel, amelyet az es- sáncolással, a védelemmel már ele- ve megfosztott erejétől, önbizal- mátlól s így lelkileg elcsüggesz- tett!

— A sereg erejét nem csökken- ti, ha biztonságban érzi magát, — vetette ellen a francia ezredes.

— En ellenkező véleményen va- gyok, de hát lássuk csak. Azt bi- zonyára nem fogja tagadni ön, hogy a sereg így elveszíti mozgé- konyságát és támadó kedvét? Ha- tározotan kimondom, mert meg- tiszteltél kérdéssel, kegyelmes nagy uram, Musztafa Ogli, hogy egész eddigi intézkedéseiteket el- hibázottnak és céltellessnek tar- tom.

A nagyvezér arcán meglátszott, hogy Thököl szavai erősen gon- dolkodóba ejtették.

— Azt kívánod tehát, király, hogy kiszállítsam a győzhetetlen szultán seregét a sáncok közül s megtámadjam az ellenséget?

— Ezt tanácsolom, — jelentette ki határozott hangon a fejedelem. — De ne tedd azonnal. Ennek a seregnek a kedve már ott tart, hogy föl kell lelkesíteni. Semmi sem villanyozza föl annyira a dön- tő csaták előtt a sereget, mint a váratlan és fényes kezdeti sike- rek. Ezek fölérnek fél győzelem- mel.

SAKK

LEVELEZÉSI VERSENYÜNK

V. csoport:

1-6. 11... Vxe7. 2-5. 12. Bc1.
3-4. 14... h6. 1-2. 12... Ke7.
2-6. 12... Bc8. 3-1. 12. Vxd2.
1-4. 11... Bc8. 2-3. 16. Bb1. 3-6.
12... 0-0. 4-5. 13. Vg3. 5-3. 13.
Vb3. 6-4. 13. b3. 4-2. 14. Hg3.
5-1. 7. Fe2. 6-5. 10... h6.

VI. csoport:

1-6. 5... dxe5. 2-5. 6... Hc6.
3-4. 4. Hf3. 1-2. 5... 0-0. 2-3.
4... Hd7. 3-1. 4... Hf6. 1-4. 5...
Fb4+ 2-6. 6... c6. 3-6. 4. a4.
4-5. 6... b5. 5-3. 4... Hd7. 6-4.
6... Hd7. 4-2. 6... exd5. 5-1. 5.
e4. 6-5. 6... dxe4.

ÜZENETEK:

Farkas. Ellenfele az 1-6. játszmájában beajánlotta 5... dxe5, 6. fxe5, Hc6 folytatást.

Kohn. A 2-6. játszmájában ellenfele ajánlata: 6... c6. 7. Hxc6, Hxc6 8. Vxc6+, Fd7 folytatást.

Varga. Beküldött játszmái nem ütök meg a közölhetőség mértékét. A feltett kérdésben önnök volt igaz és a fogadást ön nyerte meg. Ha lehetséges összehozni a közölt számú játékos, úgy értesítést kérem. Utolsó kérésének elfoglaltságom miatt nem tehetek eleget.

NEGYITÁS ISKOLA

Lasker védelem

(66. folytatás)

Dr. Lasker Emanuel volt világbajnok sötét részére érdekes felzárkóztatási lehetőséget elemezett ki és

ezt a változatot »Lasker védelem«-nek nevezik. Az utóbbi évek elemzése és a gyakorlat azt mutatják, hogy ez a védelem teljesen elég a kiegyenlítés eléréséhez, de sötét nehezen jut kezdeményezéshez.

1. d4	d5
2. c4	e6
3. Hc3	Hf6
4. Fg5	Fe7
5. e3	0-0
6. Hf3	He4!

Ez Lasker lépése. Nem lehetséges 6... Hbd7. 7. Bc1 után lépni He4-et, 8. Fxe7, Vxe7. 9. cxd5, Hxc3. 10. Bxc3, exd5. 11. Bxc7 miatt.

7. Fxe7	Vxe7
8. cxd5	Hxc3
9. bxc3	exd5
10. Vb3	Bd8!
11. c4	Hc6
12. cxd5	Vb4+
13. Hd2	Vxb3
14. Hxb3	Hb4
15. Kd2	

A dr. Euwe-Rabinovics (Lenin-grád) 1934 partiban 15. Bc1, Hxd5 15.... Hxd5

folytatás lett játszva.

16. g3!

Dr. Euwe által először alkalmazott kitűnő lépés. (Dr. Euwe-Spielmann, Karlsbad, 1929.)

16....	b6
17. Fg2	Fe6

Spielmann a fentemlitett dr. Euwe elleni partijában 17.... c5!-el folytatta, amire 18. Bhc1, cxd, 19. Hxd4 Fb7. 20. a4 következett világosra kedvezőbb lehetőségekkel.

18. Bhc1	Bac8
19. Ke2	c6
20. Hd2!	

világos arnyalati előnyével.

A Stahlberg-Lasker (Moszkva, 1935) játszmában 6. h6. 7. Fh4, He4.

8. Fxe7, Vxe7. 9. Vc2, Hf6! 10. Fd3. dxc. 11. Fxc4, c5. 12. 0-0, Hc6. 13. Bfd1, Fd7. 14. dxc5, Vxc5. 15. He4, Hxe4. 16. Vxe4, Bad8. 17. Fd3, Vf5. 18. Vxf5, exf5. 19. Fb5, Hb8 következett, egyenlő állással.

Az újabb versenygyakorlatban az alábbi folytatást alkalmazzák gyakorta:

1. d4	d5
2. c4	e6
3. Hc3	Hf6
4. Fg5	Fe7
5. e3	0-0
6. Hf3	He4
7. Fxe7	Vxe7
8. Vc2	

azzal a tervvel, hogy a »c3«-on történő csere esetén a vezérrel útve a »c« vonal nyomás alatt maradjon. (Folytatjuk.)

289. SZÁMÚ JÁTSZMA

Francia védelem

Játszották a XVI. jugoszláv nemzeti amatőrversenyen 1939-ben.

Világos: B. Filipcsics.

Sötét: M. Subarics.

1. e4, e6. 2. d4, d5. 3. Hd2, Hf6. 4. Fd3, c5. 5. exd5, Vxd5. 6. Hf3, cxd4. 7. Ve2, Hc6. 8. a3, Fe7. 9. He4, 0-0. 10. h3, He5. 11. Hxe5, Vxe5. 12. f4. Va5+. 13. Fd2, Vb6. 14. 0-0. Fd7. 15. g4, Fb5! 16. Hf2. Fxd3. 17. cxd3. Bac8. 18. b4, Bc2. 19. Bfcl, Bc3. 20. Kh2, Hd5. 21. Vd1, Bc2c6. 22. Ve1, Fd6. 23. Kg3, Hxf4! 24. Bxc6, Hd3+ 25. Kh4, Vd3+. 26. Fg5, Hxcl. 27. Baxel, f6. Világos feladta.

290 SZÁMÚ JÁTSZMA

Vezérgyalog játszma

Játszották a nemzeti amatőrverseny fináléján, Zágrebben.

Világos: Rajkovic Sötét: Rabar.

1. d4, Hf6. 2. e3, d5. 3. Fd3, Hd7. 4. Hf3, c6. 5. Hd2, Vc7. 6. 0-0, g6. 7. b3, Fg7. 8. Fb2, 0-0. 9. c4, Be8. 10. Vc2, Vb8. 11. Bfd1, Hf8. 12. h3, Hd7. 13. Bacl, e6. 14. b4, b5. 15. cxb5, cxb5. 16. a4, bxa4. 17. Vxa4, a5. 18. b5, Hb6. 19. Va2, a4. 20. He5, Fxe5. 21. dxe5, Fd7. 22. Hf3, Hc4. 23. Bb1, Vxb5. 24. Fa3, Vc6. 25. Bcl, Bec8. 26. Hd2, Ba7. 27. Hxc4, dxc4. 28. Bxc4, Vb7. 29. Fe4, Vb3. 30. Vxb3, axb3. 31. Bxc8, Fxc8. 32. Fxf8 sötét feladta.

SAKK-HIREK

Pécen szeptember 3-17. között nemzetközi mesterverseny kezdődik, amelyre dr. Euwe, H. Müller, Najdorf, Negeli, Pirc és ifj. Widmar külföldi mesterek, valamint a legjobb magyar mesterek kaptak meghívást.

Moravska Osztraván a morva-szléziai bajnokságért rendezett versenyen Hromadka lett az első 9 ponttal.

Budapesten Makovec emlékversenyt rendeztek, amelynek állása az utolsó előtti forduló után a következő: Szabó 9 (1), Barcza 6½, Füstér 6, Szili 5½ (2), Sebestyén 5½, Kovács 5, Szóky 4½ (1), Tóth 4 (1), Réti 3 (3), Krumpolc 2, dr. Balog, dr. László 1½ (2). Szabó eddigi összes játszmáit megnyerte és elsősege már biztos. A jugoszláv sakkszövetség által az ősz folyamára tervezett nemzetközi mesterversenyre Szabót is meghívják.

Az angolországi Bornemanban most folyó versenyen König Imre jugoszláv mester is részt vesz. Rajta kívül játszanak még dr. Euwe, Flohr, Landau, Mieses, Klein és az angolok közül lord Thomas, Winter, Abraham, Atkins, Kito és Konle.

A fejedelem főállott s ámbár szinte fölszisszent a dagadt lábait szaggató fájdalomtól, a vakmerő elszántság megtestesítőjeként állt ott a haditanács előtt.

— Százezer embered van, Musztafa Ogli s mind a százezer télenül hever! Ha nem támadod meg az ellenség főserégét, miért nem ütsz rajta szállító, élelmező, taktarmányozó csapatain?

Kezével kimutatott a sátor nyitott ajtaján:

— Nézd, ott a Dunán szinte kerekdeden usznak hajóik, amelyek rakományra fegyver, lőszer és élelem; amott fönnebb több ezer ökre legelész; Titelben — mint az előbb jelentették nekem — csak egy öreg kapitány van mindössze százhusz némettel, háromszáz szerbbel és néhány magyarral; kétezer lovas egyetlen éjjeli rajtaütéssel elfoglalhatja azt a várnak nevezett vályogviskót az ellenség háta mögött. Halljuk, hogy hidat vert Petrovaradinnál; mire valók a vitéz, kitűnő francia tüzérek, ha nem arra, hogy ezt a hidat összelőjjék és elégessék? Minderre van erő elegendő s ha tiz efféle vállalkozás közül öt sikerül, az első győzelmek pusztá hirt megkértszerzi seregéd értékét, nagyvezér.

Mindenki Musztafára nézett s ő helyeslően bólintott a fejével.

— Tanácsod alaposnak látszik, király. Azt akarod, hogy megkezdjük a háborút.

— Jól megértettél, kegyelmes jó uram.

A nagyvezér Ibrahim basához, a lovasság vezéréhez fordult, de még mielőtt szóihatott volna, Thököli megelőzte.

— Ha elfogadod a megrohanások tervét, vezér, — mondotta szikrázó szemmel, — akkor arra kérlek, tartogasd Ibrahim erejét a döntő ütközetre s kegyeskedjél engem kijelölni a rajtaütések végrehajtására! Hatszáz huszárom van, kérek hozzájuk még kétezer spáhit, vagy tatárt, a többi az én dolgom lesz.

— De hiszen alig tudsz járni! — csodálkozott a nagyvezér.

— Majd jár helyettem a lovam, — felelte röviden Thököli.

— S mennyi idő alatt gondold végrehajtani ezeket a megrohanásokat?

— Egy hét elegendő. Addig tálan enyhül a hőség is s az időjárás kedvezőbb lesz az eldöntő csatára.

— Nos hát, te kétezret kértél az én lovasaimból, én pedig adok öt ezret neked s emellett legjobb basáim egyikét rendelem melléd segítségül.

— Miért annyit, ha csak kétezret kért? — szólt közbe sötét arccal Ibrahim. Bántotta, hogy a gyauro király azt a javaslatot tette meg, amelyet voltaképpen neki kellett volna előterjesztenie.

— A vakmerőség nem mindig pótolja az erőt, — mondotta csendesen.

— Még csak egyet kérek, hatalmas vezér, — szólt ismét Thököli.

— Azt, hogy az ötezret az önként vállalkozók közül állítsátok össze.

— Elviszed s talán elveszited lovasságom színét-javát! — ellenkezett Ibrahim.

— Nem, a kérés igazságos, holnap együtt fogjuk különállítani a jelentkezőket, — fejezte be a tanácskozást a nagyvezér. — Addig, király, gondold végig a tervedet, hogy sikerét majd számon kérhesük tőled. Ugyancsak holnap megindulnak a vitorlások is.

— Szóval megkezdődik a háboru, — szólt Thököli s elbucszván a nagyvezértől, ő is kifelé indult.

— Egy szóra még, király — tartotta vissza Musztafa. — Magaddal hoztad a két fogoly német tábornokot is?

— Egy esztendő óta mindig velem vannak.

— De most itt hagyod őket a táborban, ugy-e, hogy biztonságban elgyenek?

— Még ha akarnám se tehetném, kegyelmes uram. Megesküdtem, hogy csak akkor válok meg tőlük, ha feleségemet megkapom értük cserébe.

A nagyvezér megcsóválta a fejét.

— Állhatatos, konok ember vagy, királyi, — mondotta mosolyogva. — Bennem sem bízol? Nos, jól van tehát, de vigyázz reájuk, meg ne szökjenek.

— Mint a szememfényére, kegyelmes uram!

A nagyvezér szívélyes tekintettel intett bucsut Thökölinek, de az ismét szólni kezdett.

— Egy csekély jelentenivalóm is volna, kegyelmes uram. Idejövét elfoglaltam Lugost és Karánsebest.

— És ezt te csak most mondd, király barátom! Hiszen ez örvendetes és nagy hír! Holnap közlöm a haditanácsal és az egész hadsereggel.

— Ahogy akarod, kegyelmes uram. Pár nap múlva egyéb jelentenivalóm is lesz.

— Nos, Gábor, — szólt a fejedelem a sátor előtt várakozó Apagyihoz, amikor a gyaloghintójába szállt, — holnap vagy holnapután megkezdődik a tánc. Föl kell pezsdítenünk ezt a renyhe muzulmán tábor.

Elmondotta aztán, hogy mily főladatokat vállalt magára s ezzel fejezte be szavait:

— Mindezekre a kirnádulásokra magammal viszem Heisslert és Dóriát is. Kigyelmedre bizom őket, Gábor s jól tudja, hogy ezzel a félelmetem bizom a kezére!

— Fejemmel felelek értük, — válaszolta röviden Apagyí.

Hej, de milyen elemében volt Thököli, amikor végre éjnek idején kiindulhatott a táborból válogatott lovas seregével.

Addig már a török vitorlás naszádok vereséget szenvedtek. Sikerült ugyan Petrovaradinig felnyomni a császári hajórajt, hanem a németek ágyúi visszautták a török hajókat, anélkül, hogy a hidban kárt tehettek, vagy nevezetesebb zsákmányt ejthettek volna.

(Folytatjuk)

Szépséget gyümölcsért!

Első hallásra kissé meglepődünk. A gyümölcs, mint szépitőszert, kissé szokatlan dolog. De, ha visszagondolunk arra, amit az egészséges testápolásról, helyes táplálkozásról, a vitaminok élettani hatásáról stb. az elmúlt években itt-ott olvastunk, nem fogunk mosolyogni ezen a furcsa beállításon.

Milyen szerepe van a gyümölcsnek a test illetve az egészségápolás terén? Milyen hatással lehet a gyümölcs a test külső habitusára, azaz a szépségre?

Az elhízás megakadályozása, egészséges fogyókurák, végül a bőr táplálása, életműködésének javítása azok a főbb alkalmazási lehetőségek, ahol a gyümölcsnek a szépségápolás hasznát veheti.

Életünk fenntartásához szükséges kalóriamennyiséget a zsirokból, fehérjékből és szénhidrátokból álló tápanyagok szolgáltatják. Egy felnőtt embernek átlag 2-3000 gr kalória a napi szükséglete. Egyébként bárki könnyen kiszámíthatja, hogy hány kalóriára van szüksége, ha az 1 méteren felüli testmagasságát 35-tel szorozza. Így pld. egy 160 cm. magas nőnek 60x35=2100 gr kalóriára van naponta szüksége.

A testsúly növekedése vagy csökkenése szempontjából nem közömbös, hogy ez a kalóriamennyiség milyen anyagokból tevődik össze. Vannak ugyanis, zsírképző s vannak közbős anyagok. A zsirok, olajok, szénhidrátok például hizlalnak, a növényi és állati fehérjék nem.

A gyümölcsök kalória tartalmukat tekintve komoly tápanyagoknak tekinthetők, noha zsírképződést nem idéznek elő.

Eppen eme értékes tulajdonságuk teszi őket kozmetikai célokra alkalmasokká. Aszerint, hogy milyen szerepet juttatunk a gyümölcsöknek mindennapi táplálkozásunknál, képesek vagyunk hizni, fogyni vagy súlyban maradni.

Párhuzamosan közlöm egy pár fontosabb élelmiszernek és gyümölcsnek kalória értékét. Az adatok 100 gr anyagra vonatkoznak:

Borjúhus	91
Líbahus	490
Marhahus	151
Sertéshus	106
Vaj	792
Tojás	166
Sajt	423
Dinnye	19
Kajsziabarack	36
Körte	51
Őszi barack	42
Szilva	48
Szilva aszalt	268
Szőlő	72

Aki hajlamos a hízásra, minél nagyobb %-ban helyettesítse gyümölcselel a zsírképző anyagokat.

Ahol erősebb fogyókurára van szükség, ott a napi kalória mennyiséget 45-el le lehet szállítani. A szorzószám tehát nem 35, hanem 28. Kopllani felesleges. A tápláló és izletes gyümölcselel a hízás veszedelme nélkül jól lehet lakni.

Egy más irányú kozmetikai hatást köszönhetünk a gyümölcsök vitamintartalmának.

Többféle vitamin ismeretes. Ezek közül az A-vitamin a nyákhártyákra, a B vitamin a bőrre, a hajnövekedésre, a C-vitamin ugyancsak a bőrre és nyákhártyákra, ezenfelül a fertőzések elleni ellenállásra vannak hatással a D-vitamin a csontrendszert, az E, a termékenységet stb. befolyásolja.

A gyümölcsökben főképpen A és C-vitamin fordul elő nagyobb mennyiségben. Mindkettő nélkülözhetetlen egy a gyermek, mint a felnőtt szervezet számára. Hatásuk szemmel láthatólag a bőrön jelentkezik. A vitaminokkal bőségesen táplált bőr, üde és rugalmas s mentes minden tisztatlanságtól.

Kell-e kellemesebb és olcsóbb szépitőszert, mint a gyümölcs?

Rajta hölgyeim, indítsuk meg a »Szépséget gyümölcsért« akciót.

Ady Ferenc

«(III)»

LACIKA...

— Lacika, mikor én akkora voltam, mint te vagy, nem tudtam hazudni.
— Mikor tanultál meg, nagyapó!?

Ezer jó tanács a háziasszonynak!

Hölgyeink vágják ki és gyűjtsék össze ezeket a háztartásban nélkülözhetetlen, praktikus utasításokat. A tudnivalók gazdag tárházának birtokába jutnak.

(22)

CITROMPRÉS. Az ábrán látható kis szerszám egy fémcsőből áll, amelyen ovális lyukak vannak. A cső felső részén egy kerek lap van, az alsó része éles szögben metszett. A csövet belefurjuk a gyümölcsbe, aztán egy pálcikával kinyomjuk a beleszorult gyümölcshúst, majd a citromot a kezünkkel jól összenyomjuk és a kiálló cső végén, tisztán folyik ki a lé. Ha a gyümölcs nagyon kemény, mielőtt belefurnánk, dörögöljük meg egy kicsit a tenyerünkben. Használat után azonnal mossuk el a csövet és a két végét zárjuk el dugóval. A kis szerszámnak, — amellyel persze narancsot is kiperéselhetünk, — az a nagy előnye, hogy a magok nem kerülnek bele a kifolyó lébe. Különösen alkalmas turista-felszereléshez.

CITROMHÉJ konzerválása. Egész citromot, hűtőházon kívül, lehetetlen hosszabb időre konzerválni. A citrom héja azonban olyan kitűnő, aromatikusan fűszer, hogy egyetlen háztartásból sem hiányozhat. Száritással konzerválhatjuk a vékonyan lehámozott vagy lereszelt citromhéjat leggyorsabban. A lehámozott héj, vízbe áztatva visszanyeri eredeti rugalmasságát. Más konzerválási mód, hogy az egész vékonyan lehámozott héjat, amelyen semmi fehér bél nem maradhat, lerakjuk egy befőttes üveg aljára, a tetejére egy centiméter vastag porcukor réteg jön, majd ismét citrom és majd újra cukor. A rétegezést addig folytatjuk, míg az üveg megtelik, de a legfelső réteg, mindig cukor legyen. Pergamenttel leköve tesszük el az üveget. Minthogy a cukor magába szívja a nedvességet, citromolaj képződik belőle, ami kitűnően használható minden olyan étel izesítéséhez, arthez egyébként citromhéjat használunk.

Befőzés cukor nélkül

Az idei bőséges gyümölcsstermés különösen időszerűvé teszi az olcsó, cukor nélkül végzett befőzés kérdését. Erre nézve fogunk háziasszonyainknak néhány utbaigazítást adni. Előrebocsátjuk, hogy teljes és biztos sikert ilyen befőzésnél csak úgy érhetünk el, ha az üvegeket tökéletesen légmentesen zárjuk el s a gőzölést nagyon gondosan, a szokottnál valamivel húzamosabb ideig végezzük, pár nap múlva esetleg meg is ismétljük biztonság kedvéért. Eppen ezért a cukor nélküli befőzést patentzárás üvegekben szokás végezni, amelyek teljes légmenteséget biztosítanak. Az üvegek egyszeri beszerzésének ára bőségesen megtérül évek folyamán.

Befőttek készítésénél az előkészítés a szokott módon történik, tehát a gyümölcsöt megtisztítjuk, fajtája szerint daraboljuk. A puhább gyü-

mölcsöt oltott messzes vízbe áztatjuk, a fehérítendő fajtákat kénezzük s többször váltott vízbe alaposan kimossuk. Az így előkészített gyümölcsöt most üvegekbe rakjuk és feltöltjük jól kiforralt s lehűtött tiszta vízzel. Legfelülre késhegynyi szalicilt teszünk, majd az üvegeket légmentesen lezárjuk és kigőzöljük.

Ugyancsak cukor nélkül tehetünk el patentzárás üvegekben gyümölcs-izt is. A puha fajta gyümölcsöt legcélszerűbben áthajtjuk husörlőn, a kemény fajtákat előbb igen kevés viz hozzáadásával megpuhítjuk, majd áttörjük. Az így nyert tiszta gyümölcspépet most cukor hozzáadása nélkül besűrítjük. Ezt a műveletet széles átmérőjű lábasban végezzük, hogy a párolgás mentől nagyobb felületen történjék, tehát a sürités mentől rövidebb forralással fejeződjék be. A lekvárt most üvegekbe töltjük, légmentesen lezárjuk és pár napi időközrel két ízben kigőzöljük. Azokhoz a gyümölcsfélékhez, amelyek kocsonyásító anyagban szegények szokásos negyedrészen almát adni. Ez esetben a gyümölcspéphez hajastól és magvastól együtt puhított majd áttört almát adunk. Ezzel az eljárással előmozdítjuk a gyümölcsizt szükséges gyors kocsonyásodást.

Megemlítjük végül a tészták töltésére alkalmas, saját levében eltett, cukor nélküli gyümölcsöt. Erre a célra lédús fajtákat, szemes bogós gyümölcsöt, hámozott barackféléket, szilvát használunk fel. A tökéletesen ép, érett gyümölcsöt megtisztítva, előkészítve szorosan üvegekbe rakjuk, sem vizet, sem cukrot nem adunk hozzá, legfeljebb picit szalicilt, az üvegeket légmentesen lezárjuk és két nap egymás után kigőzöljük. Az így elkészített gyümölcs gőzölés alatt levét ereszt s eredeti formáját elveszti ugyan, de ize jobb, mint a szirup nélkül, vízzel felöntött befőtté.

Mindezeket a cukor nélkül készült befőtteket, izeket fogyasztáskor szükség szerint édesíthetjük. Kevésbé tehető háztartásokban nagy könnyebbséget jelent, hogy a cukorbeszerzés költségeit nem kell egy tételben viselni.

A méhek elfoglaltak egy páncélos cirkálót

Mulatságos eset történt a portlandi hadikikötőben. Ott horgonyzott az angol haditengerészet egyik hatalmas cirkálója, a New Castle, ágyuival, páncélosan, büszkén s egyszerűen csak nagy riadalom támadt a tengerészek között. Az történt ugyanis, hogy a parton kiszabadult egy nagy méhraj, kiszállt a tengerre és rátelepedett a hadihajóra. A tengerészek megpróbálták kendőikkel, ruhadarabokkal, zászlókkal elhajtani a csipős ellenséget, de mivel erre a harcra nyilván nem voltak kellőképpen kiképezve, nem bírtak a méhek hadával. A páncélos parancsnok mit tehetett egyebet, a szikratávirásznak kiadta a parancsot, hogy adjon S. O. S. jeleket a partra. A parton aztán megkeresték azt a vasutat, akinek a méhészetéből megszökött a veszedelmes raj és egy nagy kassal felfegyverkezve kihajóztak a bajba jutott páncéloshoz. A szakértő méhésznek természetesen hamarosan sikerült befogni a méheket és megszabadítani a tengerészeket szokatlan ellenségüktől.

A REGGELI ÚJSÁG HETI RADIÓMŰSORA

hanglemezekkel • 10.45: Mit nézzünk meg? A régi pesti közutakat ismerteti Mesterházy Jenő • 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat • 12: Deli harangzó az Egyetemi templomból. Himmusz. Időjárásjelentés • 12.10: Fátoly Jancsi cigányzenekara • Közben 12.40: Hírek • 13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés • 13.30: Hanglemezek. 1. Mendelssohn: Hebridaik — nyitány (B. B. C. szimfónikus zenekar, vez. Adriaan Boult). 2. Donizetti: Szerelmi bájtal — ária a II. felvonásból (Gigli). 3. Schubert — Frissesség: Változatok a pisztráng c. Dalra (István Louise Walker). 4. Bellini: Az alvajáró — ária az I. felvonásból (Guglielmotti). 5. Chopin: Nocturne (zongora: Paderewsky). 6. Verdi: Trubaturne (zongora: Paderewsky). 7. Verdi: Trubatur — ária a II. felvonásból (Maartje Offers). 7. a) Dvorzák: Amit anyám dalolt; b) Rimszkij-Korsakov: A dongó (gordonka: Pablo Casals). 8. Delibes: Nalla-virágok tánca (Szimfónikus zenekar, vez. Weissmann). 9. Borodin: Igor herceg — Galitzkij herceg dala (Saljapin), 10. Maszenet: Festői jelenetekből (Angulus, Londoni Palladium zenekar, vez. Crean). 11. Csajkovszkij: Eugén Onyegin — Szerenák (gordonka: Anders). 12. Goeyens: Szerenák (gordonka: Adolphe Frezin). 13. Grieg: Hódlólati induló a Sigurd Jorsalfar c. szvitből (Szimfónikus zenekar, vez. Barbirolli). • 14.30: Hírek • 14.45: A rádió műsorának ismertetése • 15: Arfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak • 16.25: Isten hárfása. Szentiványi Jenő meséje • 16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek • 17: Hírek szlovák, magyar-országi nyelven • 17.10: Néző királyt koronáz. Révay József dr. előadása • 17.40: Helene Hrabí-Szalkiewicz énekel zongorakísérettel a magyar-lengyel művészeti keretében. 1. Haendel: Arioso. 2. Donizetti: Lucrezia Borgia — ária. 3. Csajkovszkij: Magányosan. 4. Moniuszko: A bűvös kastély — ária. 5. Jan Gál: Az elvarázsolt királykisasszony. 6. Niewiadomski: A harangok. 7. Paderewski: Könyvek. 8. Szymanowski: Sirás. 9. Tirindelli: Carmen árnya • 18.10: Virágzás és összeomlás. Massimo Bontempelli humoreszkjét felolvassa Baló Elemér • 18.30: Pertis Pali cigányzenekara • 19.15: Hírek • 19.25: A Rádió Szalonzenekara. Közreműködik Friss Antal (gordonka). 1. Wetzell: Bureszk. 2. Delibes: Barcarola a Sylvia c. balettből. 3. Haendel: Gavotte (Friss). 4. Siefánia: Panchito — tangó. 5. a) Fauré: Szcillenne; b) Hughes: Reel — dal angol néptánc (Friss). 6. Lehár: Honvág — dal a Mosoly ország c. operettéből. 7. Offenbach: Musette (Friss). 8. Friml: Egyiptomi tánc. 9. Squire: Tarrantella (Friss). 10. Rixner: Fickó — polka. • 20.10: Talizmán. Rádió hangjáték két részben. Walter Scott regénye és Ágotha Hilda fordítása nyomán írta és rendezte Szilassy Gyula. Szereplők: Richard — Somlay Artur; Berengaria — Makay Margit; Edit — Tótkés Anna; Kenegeth — Ajtay Andor; Saladin — Uray Tivadar; Engaddi — Táray Ferenc; De Vaux — Pethő Attila. Nagymester — Kovács Károly; Montserrat — Várkonyi Zoltán; Udvarhölgy — Hernády Gizzi; Nectabanus — Gabányi László; Tiszt — Kenessey Ferenc. • Utána kb. 21.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ma-

gyar-országi nyelven. • 22: Közvetítés az EMKE-kévéházból. Farkas Béla cigányzenekara muzsikál; Kalmár Pál énekel. Dalok: Fráter Lőránd: Gyere velem akáclobos falumba; Pete: Páros csillag az ég alján. Pápai: Itt születtem Kiskunsgón. Kádás György: Irt a babám. Járossy: Kenyeres pajtás. Nádor József: Felhő szállt a nagyerdőre. Eröss Béla: Elmegyek az életből (Selymes szöveg). Gróf Wass György: Messze, messze (népdal). Sudár magas (népdal). Káposzta, káposzta (népdal). Szentirmay: Kis-kendő, nagy-kendő. Sándor Jenő: Almodó Tiszapart • 22.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven • 23: Tánclemezek • 0.05: Hírek.

BUDAPEST II. 18.45—19.10: A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági felőrája. • 19.25: Hanglemezek • 20: Hírek, ügétőversenyeredmények, hírek szlovák és magyar-országi nyelven • 20.20: A Mária Terézia 1. honvédelmi miniszterének emlékére, vezényel Fiedy Sándor. 1. Ruzsínkó Nándor: Ipolysági bevonulási induló. 2. Kéler Béla: Csokonai nyitány. 3. Dezsöffy György: Szerelmi keringő. 4. Ketelbey: Zenei meglepetések — egyveleg. 5. Borsay: Ünnepegy a Morinka-tó partján. 6. Bizet: Carmen ábránd. 7. Kálmán Imre: Palotás. 8. Strauss: Piccicato polka. 9. Márk Béla: Magyar sport-induló • 21.35: Időjárásjelentés.

BUKAREST 6: Reggeli műsor • 11: Lemezek • 12.05: Marcu zenekar. Közben 12.45: Hírek • 14.10: Időszaki anyag. • 16: Az ország őrsége szervezett órája • 17.15: A munka és öröm szervezett órája • 18.15: Felolvasás • 18.32: Lemezek • 19.05: Felolvasás • 19.20: Szórakoztató zene. Közben 20: Üzenetek • 20.30: Amerikai tánclemezek • 21: Hírek • 21.30: Hírek magyarul • 22.15: Vendégírói zene.

OLASZ MŰSOROK. I. műsor: (Róma I. Bari I. Bologna, Bolzano). • 17.15: Új lemezek • 19.25: Lemezek • 20.30: Könnnyű zene • 21: Barilli: Meduza, háromfelv. opera • 23: Hírek • 23.15: Tánczene.

II. műsor: (Molano I. Torino I. Genova I. Trieste, Catania és Róma II.) • 17.15: Új lemezek • 19.25: Könnnyű lemezek • 19.37: Csak Róma II.: Magyar negyedóra • 21: A sienai Chigi akadémia hangversenye. Eiert: Fuga, dal és epilógus. Honegger: Nyári pásztortájak. Schumann: Az a-moll zongoraversenyből. Bethoven: Zongora és zenekari verseny. Martucci: Nocturno. Rossini: A selyemlétra, ábránd • 19.30: III. műsor: (Firenze). 19: Kardalok • 19.30: Dallemezek • 20.30: Operett. Utána tánczene.

STUTTGART 16: Köln • 17.30: Lemezek • 19: Lemezek • 20.30: Részletek operettekéből • 22: Hírek • 22.30: Tánczene • 24—2: Berlin.

SZOFIA 19: Hangverseny • 19.30: Énekverseny • 20: Hangszerszóló. • 20.50: Könnnyű és tánczene • 22.30: Népszerű est Várnából. • **VARSÓ 6.50:** Lemezek • 11: Dalok • 11.25: Francia dalok és indulók • 12.05: Déli műsor • 15.15: Angol szalonzene • 16.20: Kowalski hegedűművész • 17: Tánczene • 18: Lengyel dalok • 20: Dalos-zenés egybeállítás • 21: Dalos, zenés est • 23.20: Tánclemezek.

19.9. szeptember 3-tól szeptember 9-ig

BEOGRAD. RÖVIDHULLAMU ADÓALLOMAS
(Hullámhossz 49.18 m. 0.25 kw. 6.100 kc)

VASÁRNAP: 6.45: Himmusz, pontos idő reptár, időjárás, első hírek műsorolvasás. • 7.00: Reggeli hangverseny. • 7.45: Napi és társadalmi közlemények. • 9.30: Görögkeleti istentisztelet • 13.00: Pontos idő, délutáni műsorolvasás, rádiónapló • 13.10: Hangverseny. • 13.40: Hírek • 13.50: Hangtem-zek • 14.20: Esti műsorolvasás. • 17.45: Pontos idő, műsorolvasás, felolvasás • 18.00: Hanglemezek • 18.30: Felolvasás görög és román nyelven. • 18.50: Hanglemezek • 19.40: Jugoszláv nemzeti óra. • 20.00: Hang-emezek • 20.30: Hírek arab, török, román és görög nyelven. • 21.10: Hang-emezek • 21.20: Hírek francia, olasz és német nyelven. • 21.50: Hang-emezek • 22.00: Hírek • 22.15: Hírek magyar és angol nyelven. • 22.35: Tánclemezek • 23.05: Utolsó hírek, tánclemezek • 23.30: A másnapi műsor ismertetése, himnusz.

KÖZNAPOKON: 6.45: Himmusz, pontos idő, naptár, időjárás, első hírek, műsorolvasás • 7.00: Reggeli hangverseny. • 7.45: Napi és társadalmi közlemények • 12.50: Pontos idő, délutáni műsorolvasás, jugoszláv lapszemlé, német nyelvű közlemények • 14.20: Esti műsorolvasás. • 17.45: Pontos idő, műsorolvasás balkán szemle. • 18.00: Felolvasás idegen nyelven. • 18.30: Lemezek • 19.30: Rádiónapló • 19.40: Jugoszláv nemzeti óra • 20.00: Hangverseny. • 20.30: Hírek arab, török, román és görög nyelven. • 21.10: Hanglemezek • 21.20: Hírek francia, olasz és német nyelven. • 21.50: Hanglemezek • 22.00: Hírek • 22.15: Hírek magyar és angol nyelven. • 22.35: Néptés zene • 23.05: Utolsó hírek, szórakoztató lemezek • 23.30: A másnapi műsor ismertetése, himnusz.

Vasárnap

szeptember 3

BEOGRAD 6.45—7.40: Induló, torna, hírek, hanglemezek, éttrend • 9.25: Pontos idő, műsor-közlés • 9.30: Istentisztelet a görögkeleti székes-egyházból, énekel az Első Beográdi Dalárda • 11.50: Vizálásjelentés • 11.59: Pontos idő • 12: Haragzó a görögkeleti székesegyházból, szórá-koztató lemezek — 1. Auber: A fekete domínó, 2. Gilbert—Sullivan: Egyveleg, 3. Gaiger: Egyveleg Lehar-művekből • 12.35: Reklámok, Benjamino Gigli énekel • 13: Rádiónapló • 13.10: Boriszláv Decsermics tamburakísérettel népdalokat énekel. 1. Jeszi I. mi sze naszavavala; 2. Gyurveyszka ki-szaga c. operettből. 7. Offenbach: Musette (Friss). 8. Friml: Egyiptomi tánc. 9. Squire: Tarrantella (Friss). 10. Rixner: Fickó — polka. • 20.10: Talizmán. Rádió hangjáték két részben. Walter Scott regénye és Ágotha Hilda fordítása nyomán írta és rendezte Szilassy Gyula. Szereplők: Richard — Somlay Artur; Berengaria — Makay Margit; Edit — Tótkés Anna; Kenegeth — Ajtay Andor; Saladin — Uray Tivadar; Engaddi — Táray Ferenc; De Vaux — Pethő Attila. Nagymester — Kovács Károly; Montserrat — Várkonyi Zoltán; Udvarhölgy — Hernády Gizzi; Nectabanus — Gabányi László; Tiszt — Kenessey Ferenc. • Utána kb. 21.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ma-

vetítés a népek: Gavrilovics harmonikás, Szima Tarabak gajdás és a rádió tamburazenekara • 17.36: A rádiózenekar hangversenye — 1. Fucsk: Marinarella, nyitány; 2. Engelmann: Szerelmi ál-nyol napi; 5. Manfred: Gyermekkor, szvit • 18.30: A doni kozák-kórus lemezei • 19: Filmlemezek • 19.20: Reklámok • 19.30: Rádiónapló • 19.40: Jugoszláv nemzeti óra. Györgye Davidovics fel-olvasása: Gazdasági főiskolánk • 20: Lyubica Vukovics-Gyokics, Jovanka Crjvanska és Ilija Dzsuvalekovic népdalokat énekelnek, kíséri a rádió néptés zenekara • 21.30: Joszip Batistits néger egyházi dalokat énekel — 1. Niko ne pozna moje patnje; 2. Dogyi angelele i nosi me u nebo, 3. Szpreman sam da idem u Jerusalim; 4. Ja dane, 6. Bozse blagoszlovi moje puteve. 7. O Pet-re zavroni u zvona, 8. Mojszije szigyi dole u Egi-10. Meri ne placi. 11. Veszelo tyu pevati kad do-gyem u nebo; 12. Brate pomoz mi moliti sze Bo-gu • 22: Pontos idő, hírek, sporteredmények, rá-diónaplár • 22.15: Tánclemezek 23 óráig.

A REGGELI ÚJSÁG HETI RADIOMŰSORA

IJUBILJANA 20: Lemezek ● 20.30: Rádiózenekar Lovse énekesnővel ● 22: Hírek ● 22.15: Táncczene.

ZAGREB 26: Hangverseny ● 20.45: Halper—Lepe hangverseny. ● 22.20: Táncczene.

BÉCS 6: Hajzene Hamburgból ● 8.15: Vidám lemezek ● 9.30: Híres énekesek lemezei ● 10: Ünnepi kantáté Nürnberg címen ● 11: Wagner-indulók ● 11.30: A nürnbergi pártgütés ünnepi megnyitása ● 14: Szórakoztató zene ● 15.30: Haydn: Esz-dúr és Mozart: F-dúr vó-nósnégyes ● 16: Szórakoztató zene ● 17.45: A nürnbergi mesterdalnokok ● 20.52: Hírek ● Könyvü zene ● 24: Berlin.

BRESLAU 5: Könyvü lemezek ● 6: Hajózene Hamburgból ● 16: Operaszépek ● 17.45: A nürnbergi mesterdalnokok ● 20.30: Lemezek ● 21: Nagy rádiózenekar. Brahms: Akadémiai ünnepi nyitány. Reger: Szerenád. Strauss: Richard: Az urhánam polgár, szvit. ● 22: Hírek ● 22.30: Táncczene.

BUDAPEST 1: 8: Szózat. Utána hanglémezek. 1. Dvorák Lajos: Páros-fehér-zöld — induló (Hunyadi János 9. honvédegyalgezered zenekara, vezényel Fricssay Ferenc). 2. Tagliatieri—Szécsi: Nápóly — dal (Sebb Miklós). 3. Kókay István: Páros püskösöd napján (Eh' ich dich gesehen) (Egger Márta). 4. Serecs Rézso: Egy kis szerelm (Illa Lívskov zenekara). 6. Kettelbey: Kinai kolostorkertben — keleti ábránd (Partifon zenekar). 7. Richartz: Kaszanyetta-hangok — keringő (Oscar Joost zenekara). 8. Slezimsky: Bécsi dal (H. E. Groh). 9. Klarinetpólka (Horace Heidt zenekara énekesnővel). 10. Sándor Jenő: Almódó Tiszpart (Füredi szöveg) (Szent Gyula). 11. Nagypál Béla: Aranykalásos nótáság (Kulinyi sz.) (Kalmár Pál). 12. Kötscher: Kedélyes pajtlások — polkaintermezo (Rafus mánus istentisztelet a Kálvin-templomból). Prédikál dr. Ravasz László püspök ● 11—12.15: Egyházi ének és szentbeszéd a kir. Udvari és Várplébánia templomból. A szentbeszédet misé közben Pálfi Lajos dr. újlaki plébános mondja. Énekel az Árpád-házi Boldog Margit vegyeskar lovag Falk Zsigmond vezénylésével. A magánzólamot Maróthi Magda énekl. Ellátásra kerüli: 1. Meiszner Imre: Kyrie a Regina paratis miséből. 2. Meiszner: Gloria. 3. Liszt: Ave Maria. 4. Meiszner: Sanctus; Benedictus. 5. Hartmut Artur: Sacris solemniss. 6. Meiszner: Agnus Dei. Himnusz. Orgonál Vadas István ● 12.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés ● 12.30: Mária Terézia 1. honvédegyalgezered zenekara. Vezényel Fricssay Sándor. 1. Fricssay Richárd: Veni vidi, vici — győzelmi induló. 2. Cimarosa: Titkos házasság — nyitány. 3. Fricssay Sándor: Fantasia Hungarica. 4. Weber: Polacca az Esz-dúr klarinétversenyből (Arató Géza). 5. Liszt: Keresztlovagok indulója a Szent Erzsébet oratóriumból. 6. Verdi: Rigoletto — ábránd. 7. Lányi Ernő: Magyar mese. 8. Strauss János: Eljén a magyar — egyorspólka ● Szünetben kb. 13: Egerszegügyi kalendárium. A Közegészségügyi Intézet közleményét

felolvassa Faragó Ferenc dr. ● 14: Részletek Puccini műveiből. Hanglémezek. 1. Mannon Lescaut — a) Aria az I. felvonásból (Gigli); b) Aria a II. felvonásból (Maria Panifia); c) Kettős a II. felvonásból (Margaret Sheridan és Pertile). 2. Bohémélet — a) Aria az I. felvonásból (Alessandro Ziliani); b) Aria az I. felvonásból (Margaret Sheridan); c) Kettős a IV. felvonásból (Lucrezia Bori és Tito Schipa). 3. Tosca — a) Aria az I. felvonásból (Stracciani); b) Aria a II. felvonásból (Hina Spani); c) Levegő (Fleka). 4. Pillangókisasszony — Aria a II. felvonásból (Margaret Sheridan). 5. Nyugtá leánya — aria (Puccinaga). 6. Gianni Schicchi — aria (Frances Alda). 7. Turandot — aria a III. felvonásból (Lotte Schöne). 8. Római himnusz — induló (Gigli és a Milánói Scala zene- és énekkara). ● 15: 1. Az új házasszonyképző iskolák. Bank Antal gazdasági tanár előadása. 2. A mezgazdasági munkások öregségi biztosítása. Dr. Gulácsy István OMBI titkár előadása. (A földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata) ● 15.45: A rádió szalonzenekara. Vezényel Bertha István. 1. Grothe: Induló és fox a Nagy sikker című filmből. 2. Kenessy Jenő: Kis keringő. 3. Bertha István: Napkeleti tangó. 4. Lehár: Tancmadarász. 5. Pachernegg: Bécsi hangulat. 6. Zeller: Madarász — egyveleg. 7. Ellenberg: Szánkázás — galopp. ● 16.30: A komondor és társai. Hankó Béla dr. egyetemi tanár előadása. Közművelődési előadásorozat ● 17: Hírek szlovák és magyar-ország nyelven ● 17.10: Nektik muzsikáink. Gyerekek. 1. Adam: A nürnbergi baba — nyitány. 2. Csikóvszkij: Gyermekalbum — a) A kis gavallér; b) Mammácska; c) Játekkatonák elére. Induló 3. Coates: Az önző óriás. 4. Smith: A mókus. 5. Polgár Tibor: Megy a gáz. Hangfelvétel ● 17.30: Rikómoz. Csuka Zoltán utelitása Dél-Szerbiából ● 18: Dunán-tuli nóták. Votsky Alice és Orbán Sándor énekel, kíséri Serei Elemér cigányzenekara. Voltsky számai: Medvey: Badaconsnyi nyárás parton. Szentirmay: Hullámzó Balaton tetején. Népdalok: Seprik a pápai utcán. A szeretm duánáhtól. Berzenyi László: Zalai csárdás. Szávóvd Richárd: Biborban ég Bakonyerdő. Teghze-Gerber: Gyalogut, kocsit (Szondy szöve). Népdal: Beteg a szeretm. Várdy Aladár: A Balaton partján. Orbán számai: Elragadta a Balaton (népdal). Schmidt: Sírassatok, ha meghalok. Kertész Zsigmond: Elmentek a fehérvári huszárok. Népdal: Sír a kislány a Balaton partján. Teghze-Gerber: Tréfiás Balaton (népdal). Kiss-Angyal Ernő: Somogyban van Nagyratád. Nincsen párja (népdal). Kettős: Morvay: Badaconsyi kényvél (Szondy szöve). ● Közben 18.25: Hangképek az V. Nemzetközi Balaton Sportétről. Közvetítés Balatonfűzfőről. Beszélők Budinszky Cándor és Pihár István. Hangfelvétel ● 19.15: Hírek ● 19.25: Szentgyörgyi László hegedű zongorakísérettel. 1. Haendel — Hubay: Larghetto. 2. Zsolt Nándor: Szatir és drámadók. 3. Schubert: Rondo. 4. Paganini: 13. caprice. ● 19.45: Költő a verséről. Szabó Lőrinc előadása ● 20.15: Operettisépek. A Bu-

A REGGELI ÚJSÁG HETI RADIOMŰSORA

előadása ● 18.45: Tejjel látják el a fatu ifjúságot. Közvetítés Balkányból. Beszél: Budinszky Sándor ● 19.15: Hírek ● 19.25: Táncczene ● 19.50: Részletek Szent Ferenc: Virágoskertjéből. Fordította Tornay Cecé. Felolvassa Abonyi Géza, a Nemzeti Színház tagja. ● 20.10: Sportközlemények ● 20.20: Budapesti Hangverseny Zenekara. Vezényel Paul Tibor. 1. Rossini: Semiramis — nyitány. 2. Wehner: Magyar néptanok — szvit. 3. Mozart: Kis éji zene. 4. Kodály: Dal és közzene a Hány János szvitből. 5. Strauss Richárd: Rózsalovag — keringő ● 21.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és magyar-ország nyelven ● 22: Közvetítés a Kakuk-étteremből — Lovaszi Ferenc cigányzenekara muzsikál ● 22.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven ● 23: Szórakoztató hanglémezek ● 0.05: Hírek.

BUDAPEST II. 11.15—12.15: Rendőrzenekar. Vezényel Szöllőssy Ferenc. 1. Fricssay Sándor: Tavasz nyitány. 2. Kálmán Imre: Részletek a Jozsefn császárné című operettből. 3. Verő György: Részletek a Szultán című operettből. 4. Barna: Boshíporuzsi éjszakák. 5. Strauss János: Denevér — egyveleg. ● 19.20—19.45: Puky Judit zongorázik. 1. Bach: C-moll fantázia. 2. Liszt: Petrusca — szonett (104 sz.). 3. Bartók: Tizenöt paraszid. 4. Debussy: Toccatella ● 20: Hírek. Jóversenyrendmények, hírek szlovák és magyar-ország nyelven ● 20.20: Milyen szemmel nézi az orvos a sportot. Irta Páter János dr. (felolvasás). ● 20.50: Jászszőlők és filmzámok hanglémeztől ● 21.35: Időjárásjelentés.

OLASZ MŰSOROK I. műsor: (Róma I. Part I. Bologna. Bolzano). ● 17.15: Táncczene ● 19.25: Lemezek ● 20.30: Lemezek ● 21: Dalok és ritmusok ● 21.30: Kusisto: Kis szonáta vó-nósnégyesre. Sonzono: Két dal énekesnőgyesre. Secchi: Zongorahármas. Silvestri: Oboja és zongoraszonáta. Rawshorne vó-nósnégyes.

II. műsor: (Molánó I. Torino I. Genova I. Trieste, Catania és Róma II.) ● 17.15: Caterina szonórán ● 19.25: Filmlemezek ● 19.37: Csak Róma II.: Magyar negyödóra ● 21: Zenejáték ● 22.20: Énekesnőgyes ● 22.40: Vonós könyvü és tánczene ● 23.15: Táncczene.

III. műsor: (Firenze) 19: Énekesnőgyes ● 19.30: Operalemezek ● 20.30: Egyfelvonásos ● 21: Könyvü zene ● 21.30: Dalok és ritmusok ● 22.15: Táncczene.

STRITYGART 16: Zeneés délután ● 17: Kis rádiózenekar ● 18.15: Csevegés lemezekkel ● 19.15: Lemezek ● 20: A politikai vezetők gyülekezője a nürnbergi Zeppelintéren ● 22: Hírek ● 22.30: Könyvü és tánczene. ● 24: Szórakoztató zene.

SZOFIA 19.15: Giordano: Fedora, opera. ● 22: Táncczene.

VARSO 11.25: Kreisler és Popper lemezek ● 12.03: Déli műsor ● 15: Szalonzene ● 16.20: Bender basszus éneke ● 17: Táncczene ● 18.10: Beethoven négyesek lemezek ● 19.30: Dalos, zenés tarkaságok ● 21: Lengyelkértől szobán és zenében ● 22: Szimfonikus hangverseny ● 23.13: Hírek magyarul.

Szombat
szepember 9

BEOGRAD 6.30—12.00: Induló, torna, hírek, hanglémezek, étrend ● 11.50: Vízállásjelentés, műsorokozás ● 11.50: Pontos idő. ● 12.00: Opelnád harangszó, tamburazene. ● 12.35: Reklámok, Tito Schuppa énekel (lemezek). ● 13.00: Rádiónapló. ● 13.10: A nagy rádiózenekar szórakoztató hangverseny, vezényel Szélnszki. 1. Glinka: Eltűntek a cévél, nyitány. 2. Rebkov: Románc szavak nélkül. 3. Csajkovszki: Jolántha, ábránd. ● 13.40: Pontos idő, hírek ● 13.50: Filmlemezek ● 14.30: Szórakoztató lemezek ● 17.40: Pontos idő, műsorokozás ● 17.45: Vujica Csebac galás népdalokat játszik ● 18.00: Híres regények. Dr. A. Schmanus felolvassa Goethe »Mester Wilhelm» című regényéről ● 18.20: Kivánságlemezek ● 19.00: Reklámok ● 19.05: A nagy rádiózenekar szórakoztató hangverseny, vezényel Szélnszki. 1. Auber: Az ólomkatoná, nyitány. 2. Foulds: Utaképek, szvit. ● 19.30: Rádiónapló. ● 19.40: Jusoszláv nemzeti óra. Dr. Vrhko Vitezica felolvasás: A szerb népköltészet mitológiája. ● 20.00: Nagy tarka est. Közreműködők: Nada Alekzandrovic és Dobriwoje Jovics (ének), Oswald Manó (harmonika), Facchino harmonikás, a rádió népies és tambura-zenekara. ● 22.00: Pontos idő, hírek, rádiónapló. ● 22.15: Zene a »Dva jelena» kávéházban. ● 23.00: Táncczene 24.00 óráig.

IJUBILJANA 20.30: Tarka est ● 22.15: Rádiózenekar.

ZAGREB 20—23: Opera.

BÉCS 6.30: Könyvü zene ● 7: Lemezek ● 8.30: Rendőrzenekar ● 11: Hangverseny Münchenből ● 13.15: Strauss János hangverseny ● 14.10: Szórakoztató zene ● 15.30: Hitler ifjak énekara ● 16: Szimfonikusok. Schubert, Piebraras nyitány. Lanner: A regényesek, keringő. Henberg: Eji zene. Strauss József Tűzhitos, polka. Ziehrer: Bécsi udvari bál. Id. Strauss János: Radezkyr induló ● 17.10: A kis rádiózenekara szótársának hangverseny ● 18.10: Höfner: Gazdag nap. Oratórium. ● 20.15: Városból és faluból, tarka hangtépék zenével ● 22: Hírek ● 22.30: München.

BDESIAU 5: Könyvü zene ● 6.30: Könyvü zene ● 16: Dalos, zenés tarka délután ● 18.20: Új szórakoztató zene ● 20.35: Operettest ● 22: Hírek ● 22.30: München.

BUDAPEST I. 6.45: Torna. Hírek. Közlemények. Hanglémezek. 1. Fricssay Sándor: Toldi-induló Mária Terézia 1. honvédegyalgezered zenekara, vez. a szerző). 2. Sidney Jones: Mimóza — keringő (Kiss Lajos zenekara). 3. Savoyai Jenő herceg — induló (Mária Terézia 1. honvédegyalgezered zenekara, vez. Fricssay Richárd). 4. Armandola: Héltvege meccsországban (Szalonzenekar). 5. Fricssay Richárd: Járjatok be minden földet — induló (Mária Terézia 1. honvédegyalgezered zenekara, vez. a szerző). — Utána: Elrend. ● 10: Hírek ● 10.15: Ifjúsági rádió. Tudósok ki volt Kacsóh Pongrácz? Beszélgetés

A REGGELI ÚJSÁG HETI RÁDIÓMŰSORA

vics és Wolff hangversenye. ● 14.30: Szórákötázó lemezek. 1. Rossini: Az olasz nő Algírban, nyitány. 2. Massenet: Festői vázlatok. 3. Verdi: A da, induló. ● 17.40: Pontos idő, műsorokozás. ● 17.45: Szaniszlav Jeffits harmonikán népdalokat játszik. ● 18.00: Nedelykovicz Ozren előadása: Sakk-aktualitások. ● 18.20: Liljana Dobry-Hrisztova zongora-hangversenye. ● 18.50: Reklámok. ● 19.05: A rádió népies zenekara játszik. ● 19.30: Rádiónapló. ● 19.40: Jugoszláv nemzeti ó a. Arsen Ven-celidész zágrebi hírlapíró felolvasása. Heraklije császár szövetsége a horvátokkal és bolgárokkal. ● 20.00: Zágreb. ● 21.00: Savoír, Averssenko és Zoscsenko művei, a rádió drámai együttesének előadásában. ● 22.00: Pontos idő, hűnek, Putnik-zongorahangversenye Martin Bochsuszlav műveiből. ● 22.45: Tánclemez 23.15 óráig.

LJUBLJANA 20: Lemezek ● 20.30: Opera-kettősök ● 22.30: Angol lemezek.

ZÁGREB 20: Zongoraverseny ● 20.30: Dada-Mária-templomból ● 21.30: Közvetítés a BÉCS 6.30: Tengereszenekar ● 7: Lemezek ● 8.30: Könyvű zene ● 12: Déli zene ● 14.10 Szórákötázó zene ● 17: Romantikus zene ● 18.40: Szórákötázó zene ● 22: Hírek ● 22.30: Könyvű zene.

BRESLAU 5: Könyvű zene ● 6.30: Tengereszenekar ● 16: Szórákötázó zene ● 18.30: Nyárvégi dalos, zenés est ● 20: A politikai vezetők gyűlékezése ● 22: Hírek ● 22.30: Tánczene.

BUDAPEST 1. 8: Szórákötázó. Utána: Hanglemez. 1. Kraul Antal: Solyommadár — induló (Mária Terézia 1. honvédegyalgezed zenekara, vez. Fegydy Sándor). 2. Kodály: Háry János — borsdál (Palló Imre). 3. Kádár István — hírtörés ének (Kodályi feldolgozás) (Székelyhídy Ferenc). 4. Kodály: Háry János — toborzó (Palló Imre). 5. Csuki: Virágalom Uenoban — japán keringő (Bécsi Bohém zenekar). 6. a) Ki tanyázza az a nyárfás; b) Rátkai László: Azért csillog, hogy ragyogjon (Cselenyi József). 7. a) Jó estét kívánok; b) Vékony hűja (Cselenyi József). 8. Sellars: A templom kapujában (Mayfair zenekar). 9. Molnár—Lovász: A négy fekete ló — dal (Fekete Pál). 10. Pécsi József: Ünnepegy a háremben (Radiola Koncert zenekar vez. Majorossy Aladár). 11. Feola—Lama: Tic-ti, tic-ta — dal (Rosetta Ferlito). 12. Kollo: Polka (Woitschach fuvózenekara). ● 8.45: Hírek. ● 10—11.10: Egyházi ének és szentbeszéd a Belyárosi főplébániatemplomból. A szentbeszédet mise között Sik Sándor dr. egyetemi tanár mondja. Énekel a templom énekara Berg Ottó vezénylésével. Előadásra kerül: a) Schubert: C-dúr mise; b) Offertorium. Kersch: Beata és virgo Mária; Váltózó részek a Graduale Romanum szerint. Himnusz. Befejező orgonaszám. Bach: A-moll utójáték. A magánzólamokat Baumgartner Margit, Solyomossy Margit, Szabó Miklós és Gullner János énekl. Orgonát Keresztly Jenő ● 11.15—12.15: Görögkatolikus is-

tentiszetlet a Rózsák-terén levő magyar plébániatemplomból. A szentbeszédet mise között Sik Sándor dr. egyetemi tanár mondja. Énekel a templom énekara Berg Ottó vezénylésével. Előadásra kerül: a) Schubert: C-dúr mise; b) Offertorium. Kersch: Beata és virgo Mária; Váltózó részek a Graduale Romanum szerint. Himnusz. Befejező orgonaszám. Bach: A-moll utójáték. A magánzólamokat Baumgartner Margit, Solyomossy Margit, Szabó Miklós és Gullner János énekl. Orgonát Keresztly Jenő ● 11.15—12.15: Görögkatolikus is-

dapesti Hangverseny Zenekart vezényli Polgár Tibor. Közreműködik Antal Erzsébet és Solthy György (ének). 1. Mader Resz: Huszárver című operettből — a) Nyitány; b) Kettős. 2. Strauss János: Denevér című operettből — a) Közene; b) Rosalinda csárdásdala (Antal); c) Balettzene. 3. Sidney Jones: A görög rabszolgából a) Diomedes két dala (Solthy); b) Kettős; c) Antónia dala (Antal). 4. Huszka Jenő: Erzsébet című daljátékából a) Nyitány; b) Bujdosó honvéd dala; c) Lehár: A tangókirálynőből — a) Spanyol barcarola (Antal); b) Kettős; c) Tangó-kettős. 6. Buttykay: Olivia hercegnő című operettből — a) A király belépője; b) Olivia és a király kettős; c) Keringő; d) Szerelmi kettős. 7. Fetrás: Operettgyűjtemény ● 21.40: Hírek, időjárásjelentés, sporteredmények, hírek szlovák és magyar-orosz nyelven ● 22: Hangképek az V. Nemzetközi Balaton sportthétől. Közvetítés Siófokról. Beszélők: Budinszky Sándor és Pluhár István. Hanfgelvetel ● 22.20: Tánclemezek ● Közben 22.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven ● 23.30: Közvetítés a Debreceni éteremből. Kurina Simi cigányzenekara muzsikál ● 0.05: Hírek.

BUDAPEST II. 11.25—12.25: Filmrészletek hanglemmezről ● 15.05—15.35: A rádió szalonokkara. Vezényel Bertha István. 1. Suppé: Bocaccio — induló; 2. György Oszkár: Amira — angolkeringő; 3. Garami Béla: Román Részlet a Pácsirta című operettből ● 19.30—19.50: Egy magyar madarozás. Példi Géza előadása az első magyar madarvédőtelepről ● 20: Hírek, lovenseredmények, hírek szlovák és magyar-orosz nyelven ● 20.20: Győri zongorahármas. Tagjai: H. Szanyi Irma (zongora), Hermann László (hegedű), Helényi Gyula (gordonka). 1. Buxtehude: D-dur zongorahármas. 2. Dvorák: Dumky — zongorahármas. Borbély L. ösi Egyiptom a kairói múzeumban. Borbély L. dr. utatrása ● 21.25—22.10: Közvetítés a Ketter-étteremből. Lakatos Flóris és cigányzenekara muzsikál. Közben ● 21.35: Időjárásjelentés.

BUKAREST 7.30 Reggeli műsor ● 8.55: Is-tentiszetlet ● 11: A katonai előképzés hírei ● 11.15: Predescu zenekar ● 12.30: Lemezek. Közben 12.45: és 13.10: Hírek ● 14.15: Gazdák-nak ● 17: Mszaki üzenetek ● 17.17: Katonazene ● 18: Csevegés ● 18.15: Tánczene ● 19: A hétről ● 18.15: Rádiózenekar Lázár tenorral ● 20.30: Román népzene Bujor Rodica énekelvel ● 21: Sport ● 21.15: Tánclemez ● Közben 21.30: Hírek magyarul.

OLASZ MŰSOROK. I. műsor: (Róma I. Bari I. Bologna, Bolzano). ● 17: Vegyes zene ● 19.25: Lemezek ● 20.30: Vonós könnyű és tánczene ● 21: Boroszlói rádiózenekar — Brahms: Akadémiai nyitány. Réger: Szerenád. Strauss: Urhatám polgár ● 20.10: Dalok, rit-musok ● 23: Hírek ● 23.15: Tánczene.

II. műsor: (Molannó I. Torino I. Genova I. Trieste, Catania és Róma II.) ● 17: Szimfónikus hangverseny a szicéli Chigi akadémiából. ● 19.25: Lemezek ● 19.37: Csak Róma II.: Ma-

A REGGELI ÚJSÁG HETI RÁDIÓMŰSORA

gyar negyedóra. Zongora hármas ● 21: Gior-dano: Gunyvacsoza, négyfely. opera. Utána tánczene.

III. műsor: (Firenze). ● 19: Zeneképek le-mezeken ● 19.25: Lemezek ● 20.30: szimnű, utána tánczene.

STUTTGART 6: Könyvű zene ● 16: Könyv-nyű zene ● 17: A mesterdalok közvetítése a nürnbergi operaházból ● 23.30: Lemezek

SZÓFIA 19.30: Hangverseny ● 20: Operett-részletek ● 21.15: Könyvű zene.

VARSÓ 8.15: Katonazene ● 12.05: Skan-dináv lemezek ● 13.15: Könyvű zene ● 16.30: Csajkovszkij: D-dur és Szymanowski C-dur vonósnygyes ● 17.30: Könyvű és tánczene ● 19.30: Petri zongoraművész lemezei ● 21.35: Szalonzenés tarka est

Hétfő

szeptember 4

BEOGRAD 6.30—7.20: Induló, torna, hírek, hanglemez, étrend ● 11.50: Vizálásjelentés, műsorokozás ● 11.59: Pontos idő ● 12: Oplenáci harangzó — Tamburazene ● 12.35: Reklámok, — Alekszander Kipniss lemezei: 1. Mozart: a) Varázstutola, b) Szóktetés a szerályból; 2. R. Sini-ni: A szevillai borbély; 3. Verdi: Simone obca-negra ● 13: Rádiónapló ● 13.10: A nagy rádió-zenekar szórákötázó hangversenye, vezényel Szeli-nszki — 1. Tomas: Raymond, nyitány; 2. Tho-mas: Hamlet, tavaszi ünnepség ● 13.40: Pontos idő, hírek, térszé ● 13.55: Opera-részletek leme-zek ● 14.30: Szórákötázó lemezek ● 17.40: Pontos idő, műsorokozás ● 17.45: Szórákötázó le-mezek — 1. Strauss János: a) Bor, dal, asszony; b) Csók, keringő; 2. Waldteufel: A gránátok ke-ringő ● 18: Milos Knezevics mezőgazdasági ta-nácsai ● 18.20: Népies zene. Alekszandar Milo-vevics harmonikás, Drágó Jovanovicz gajdas és a rádió népies zenekara ● 19: Reklámok ● 19.05: Olivera Miodragovics tamburakészretil népdalo-ka-t énekel — 1. Csama goro; 2. Gine vena szce-u menika; 3. Jedno momce crna oka; 4. Diko moja i jeszi i miszi; 5. Znas nevero kako szí sze-kleo; 6. Uzmi mi szce moje ● 19.30: Rádiónap-ló ● 19.40: Jugoszláv nemzeti óra. Eduard Kalik-zagrebi köziró felolvasása: Nemzeti propagandák kérdése ● 20: A nagy rádiózenekar szórákötázó hangversenye, vezényel Szelinszki — 1. Wallace: Maritana, nyitány. 2. Mascagni: Parasztbeszűlet, ábránd; 3. Jernefeld: Altatódal; 4. Gounod: Faust — ballet ● 21: Haydn: Imperator, játssza a Leh-ner vonósnygyes (lemez) ● 21.30: Szergej obrtki-ewicz zongorán a saját szerzeményeit játssza ● 22: Pontos idő, hírek, rádiónaplár ● 22.15: Tánc-lemezek 22.45 óráig.

LJUBLJANA 20: Népies zeneest ● 22.15: Schrammelnégyes.

ZÁGREB 20: Toncsics Nada és Vriğanin Sztanka hangversenye ● 21: Zágrebi négyes ● 22.20: Tánczene.

BÉCS 6.30: Könyvű zene ● 7: Vidám le-mezek ● 8.30: Katonazene ● 12: Déli zene

nő: Tündérszerzem — nyitány. 2. Lacelle: Amapola — runba. 3. Kálmán Imre: Palotás az Ördöglovas operettből. 4. Ranzato: Effiéli karaván. 5. Arditi: Csököringő. 6. Grothe: Dal és csárdás a Nagy siker című filmből. 7. Dohnányi: Marche humoresque (hangszerrel Rajter Lajos). 8. Blon: Holdas éj. 9. Jacobi: Részletek a Sybill című operettből. ● 14.30: Hírek. ● 14.45: A rádió műsorának ismertetése. ● 15: Arfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. ● 16.10: Asszonyok tanácsadóját. Arányi Mária előadása. ● 16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. ● 17: Hírek szlovák és magyarországi nyelven. ● 17.10: Magyar élet Dél-Franciaországban. Irta Bercezei Szokolay Alajos r. lelkész. Felolvasás. ● 17.40: Koncert fuvószenekarral. Vezényel Keil Ernő. 1. Keller Béla: Rákóczi nyitány. 2. Bizet: Az arlei leány — I. szvit. 3. a) Haydn: Menüet; b) Lacombe: Tavaszi muzsika (hangszerrel Hochstrasser Ferenc). 4. Strauss János: Császárkeringő. Hangfelvétel. ● 18.25: Mikrofonnal a világ körül. Baris Ödön előadása zaflemezéssel. ● 18.50: Toll Jancsi cigányzenekara. Közben 19.15: Hírek. ● 19.45: Deák László zongorázik. 1. Beethoven: D-moll szonáta. 31. mű. 2. Ravel: Parane. 3. Liszt: Mennő tánc. ● 20.10: Dr. Roogen. Hangjáték négy részben. Irta Manczur Viktor. Rendező: Baris Ödön. Személyek: Bemondó — Gécső Sándor; Bemondó — vitéz Hevesy Zoltán; dr. Roogen — Toronyi Imre; Pater Martin — Nagy Adorján; Lawrence kapitány — Timár József; Mary Ragner — Muráti Lili; Dagur — Maklár Zoltán. Utána kb. 21.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és magyarországi nyelven. ● 22: Jozip Battistich szerb nép- és műdalokat énekel zongorakísérettel. ● 22.25: Beszék-zenekar. Vezényel Müller Károly. 1. Erkel: Hunyadi László — operaszínek. 2. Liszt: XIV. magyar rapszódia. 3. Waldteufel: Korcsolyázók — keringő. 4. Banáti-Buchner Antal: Magyar táncok. Közben 22.40: Hírek, német, olasz, angol és francia nyelven. ● 23.30: Közvetítés a Baross-kávéházából. Toki-Horváth Gyula cigányzenekara muzsikál. ● 0.05: Hírek.

BUDAPEST II. 19: Magyar-ország hallgatónknak. Séta az uszoki völgyben. Irta: Len-Evel Vaszlif. (Felolvasás) Utána hangfelmerek. ● 19.30: A földmivelésügyi minisztérium mezőgazdasági felőrája. ● 20: Hírek, ügydövetenyeredmények, hírek szlovák és magyar-ország nyelven. ● 20.20: Csorba Dező cigányzenekara és Lendvai Ferenc párbeszéde. ● 21.35: Időjárásjelentés. ● 21.40—22: Kamarazene hangfelvétel. 1. Haydn: F-moll vonósnégyes. 20. mű. 5. sz. (Előadja a Pro Arte vonósnégyes). 2. Beethoven: Scherzo a B-dúr vonósnégyesből. -8. mű. 6. sz. (Előadja a Fionzaley vonósnégyes).

OLASZ MŰSOROK. I. műsor: (Róma I. Bari I. Bologna, Bolzano). ● 17.15: Zongora és hegedűverseny ● 19.25: Lemzek. ● 20.30: Könyvü zene ● 21: Giordano: Gunyvacsozsa, opera. Utána tánczene.

II. műsor: (Milánó I. Torino I. Genova I. Trieste, Catania és Róma II.) ● 17.15: Táncze-

A REGGELI ÚJSÁG HETI RÁDIÓMŰSORA

ne ● 19.25: Lemezek ● 19.37: Csak Róma II.: Magyar negyedóra ● 21: Szimfónia ● 22.20: Magistretti hárfaművészt ● 23.15: Tánczene.

III. műsor. (Firenze). 19: Dopplavoro énekkar ● 19.30: Dallemezek ● 20.30: Szimfónikus lemezek ● 21: Vonós könnyű és tánczene ● 21.30: Könyvü zene ● 22.10: Tánc.

STUTTGART 16: Délutáni zene ● 20.30: Hangfelmerek ● 21: Reichenberger József zeneszerző századik születésnapja ● 22: Hírek ● 22.30: Könyvü és tánczene ● 24—2: Berlin.

SZOFIA 20: Haydn: Vonósnégyes ● 20.50: Ország dalok ● 21.25: Könyvü és tánczene.

VARSÓ 6.50: Lemezek ● 11.25: Rapszódia-árk ● 12.03: Déli műsor ● 16.20: Nowowiejski orgonaművészt ● 17: Tánclemezek ● 18: Szop-rán és baritonkétősök ● 18.40: Weber: Zongorakétős ● 19.30: Dalos, zenés est ● 21.20: Tartini: D-dúr csellóverseny. Bocherini: G-dúr szonáta ● 22.05: A mai olasz énektudás.

Szerda szepdember 6

BEOGRAD 6.30—7.20: Induló, torna, hírek, hangfelmerek, éttend. ● 7.55: Pontos idő, műsor-közlés. ● 8.00: Ríport a banlyai csapatszempkéről. ● 9.30: Isteniszület és háladás a görögkeleti székesegyházból. ● 11.45: A Jugoszláv szövetség ünnepi akadémiája Ofelég II. Petár király süléteknápa alkalmából. ● 13.00: Rádiónapló. ● 13.10: A rádiózenekar hangversenye. 1. Jerko: Udódz, nyitány. 2. Jokszimovic: Ifjúkori dalok. 3. Mokranjac: Elő dalfűzer. Hazánból. 4. Petrovics: Elő szerb egyveleg. ● 13.40: Pontos idő, hírek. ● 13.50: A doni kozák kórus lemeze. 1. Csesznokov: Szpaszi és szohrani. 3. Kaszalyzski: Tebe pojtem. 4. Borinyanszki: Koly Szilaven. 5. Dobrovic: Tri narodne peszne. 6. Zsanov: Monotonno zvonit zvonice. 7. Peszma ladjara sza Volje. 8. Grecsanov: Dve szlare svadbene peszne. 9. Barinova ● 14.30: Szlav zene lemezek. 1. Szmetana: Eladott menyasszony, nyitány. 2. Mussorgski: Hovanscsina, nyitány. 3. Rimzski-Korszakoff: Nagy busvéti nyitány. ● 17.40: Pontos idő, műsorközlés. ● 17.45: Közvetítés a népnél. Drago Jovanovic gajdás, MIModrag Mihajlovics harmóniks, egy guszár és a rádió tamburazenekara játszik. ● 18.30: A jugoszláv akadémiai dalárda hangversenye Zemunából, vezényel Luka Gavrilovic. 1. Marinkovic: Junacki poklic. 2. P. Kranjcevic: Na kolena. 3. Gotovac: Omili ml u szelu divojka. 4. Gotovac: Dobra veser uzorila. 5. Szahner: Pogled u nedolizno oko. 6. Zsitrovnik: Rozze je na vrtj plela. 7. Zsaganec: Ni mi volja. 8. Binicki: Cujice dinsto. ● 19.00: Hangfelmerek. ● 19.40: Jugoszláv nemzet óra: Ofeleg II. Petár király születésnapja. ● 20.00: Az Elő Beogradí Dalárda hangversenye, vezényel Predrag Milosevic. 1. Himnusz. 2. Mokranjac: a) Tebe Boga hvajim; b) X. Dalfűzer; c) V. dalfűzer; d) Szpaszi Goszpodli. ● 20.30: Petar Petrovics: Az Ifjú Király, I. felvonás, előadóják a rádió drámai színészcsoprtjána

A REGGELI ÚJSÁG HETI RÁDIÓMŰSORA

● 21.30: A nagy rádiózenekar Jugoszláv hangversenye, vezényel Szelnzski. 1. Könyvü zene: Stribina. 2. Hrisztics: Moja Domovina. 3. Gotovac: Morana, szvit. ● 22.00: Pontos idő, hírek, rádiónaplár. ● 22.15: Népies lemezek 22.40 óráig.

LJUBLJANA 20: Ljubljanski Zvon énekkar ● 21: Hangverseny Beogradból ● 22.15: Tánclemezek.

ZAGREB 20: Közvetítés.

BÉCS 6.30: Könyvü zene ● 16: Szórákzólató zene ● 18.20: Bittner dalok ● 20.15: A bécsi filharmonikusok olasz hangversenye. Scarlatti: Szimfónia. Pizzetti: Nyár. Gnechhi: Cassandra, előjáték. Respighi: Róma fényői ● 22: Hórek ● 22.30: Rádiózenekar Funk szoprán és Borsos tenorral. Strauss János: Millöcker; Suppe; Heuberger; Lehár és Strauss József műveiből.

BRESLAU 5: Könyvü zene ● 6.30: Könyvü zene ● 16: Könyvü zene ● 18.30: Orgonaverseny ● 20.35: Könyvü és tánczene szoprán-dalokkal. Közben 22: Hírek.

BUDAPEST I. 6.45: Torna, hírek. Közlemények. Hangfelmerek. 1. Neihardt: A volt kassai 34-es Vilmos-bakkák indulója (Hunyadi János 9. honvédségvalogazd zenekara, vezényel Fricay Ferenc. 2. Lehár: Éva — keringő (Berlini filharmonikusok, vezényel Schlegel). 3. Rund: Lenovel induló (Lengyel katonazenekar). 4. Jessel: Ólomkatonák díszmenete (szalonzenekar, vez. Scherer). 5. Fricay Richard: Ladi-ladlom — induló (Mária Terézia 1. honvédség vezényel zongorára, vezényel Figeid Sándor) Utána: Éttend. ● 10: Hírek ● 10.15: Gyermek-délutáni. Ellátogatunk az akasztalainai sóbányába kis pályások. Kilián Zoltán beszélgetése Kovács Katóval és Devényi Gyulival. (Hangfelmerek). ● 10.45: Törökértékek és lakótelek-ismertetés. Szerle Tibor előadása. ● 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. ● 12: Déli hangverseny az Egvetemi templomból. Himnusz. Időjárásjelentés. ● 12.10: Országos Postászenekar. Vezényel: Eördögh János. 1. Keller Béla: Magyar vicjátéknívány. 2. Lehár: Vig özvegy — egyveleg. 3. Stephanidesz Károly: Biedemeier keringő. 4. Rust: Három kívánság. 5. Waldteufel: Katonásan — keringő. 6. Ujvári József: Jönnek a vitézek — induló. Közben 12.40: Hírek. ● 13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. ● 13.30: Hangfelmerek. 1. Gluck: Orfeusz — boldog lelkek tánc (Newyorki filharmonikusok, vezényel Toscanini). 2. Haendel: Xerxes — lango (Emmi Leisner). 3. Rossini: Tell Vilmos — kettős az I. felvonásból (Perle és Franck). 4. Chopin: 4. 5. 6. szám a 24 kis prelűdből (zongora: Cortoi). 5. Gounod Faust — Valentin imája (Carlo Galeffi). 6. Gounod: Faust — ária (Hina Spn). 7. Franconur — Kremler: Sielienne és ritandon (hegedű: Szilgei József). 8. Wagner: Lohengrin — bevezető zene és nászkar a III. felvonásból (Bayreuthi ünnepi játékok zenekara, vez. Tietjen). 9. Bizet: Gyönyörűhátú — ária (Giuseppe Lugo). 10. Leoncavallo: Bajzók — prelők (Apollo Granforte). 11. Dvorzák: Karneval — nyitány (Prágai filharmonikusok, vez. Talich). ● 14.30: Hi-

rek. ● 14.45: A rádió műsorának ismertetése. ● 15: Arfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. ● 16.15: A rádió diákférfőrája. Ismeretlen magyar Robinsonok. Hegyaljai Kiss Géza előadása. ● 16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. ● 17: Hírek szlovák és magyarországi nyelven. ● 17.10: Az Autotaxi Sotórothon Dal kőre. Vezényel Kézdi-Kren Géza. 1. Lányi Ernő: Felér az én rózsám háza. 2. Lányi Viktor: Süttőföldemen, Petőfi verse. 3. Balázs-noták Demény Dezso feldolgozásában. 4. Akom Lajos: Magyar szerenád. 5. Bodnár Gábor: Bordal. 6. Magyar dalok Zöld Károly feldolgozásában: a) Január, február; b) Jösetét kívánok; c) Egyszem buza. ● 17.40: Kosztolányi Dezsőné két rajza: 1. Nyelvívecke. 2. Párizsi utca. ● 18.05: Oláh Kálmán cigányzenekara muzsikál. Vadász László tárogatózik. Tárogatószámok: A bakonyi erdő mélyén zug a szél; Rákóczi siralma. Novák Sándor: Nagymajthényi síkon. Csendes estén messze száll a tárogató hangja. Kondorosi csarda mellett. Tul a Tiszán. ● 18.45: Magyarorszag hallgatónk. A kárpátaljai magyarorszag népművésze. Irta Bacinszky Sándor. Felolvasás. Utána hangfelmerek — Peredacska dlia Uhorzskoj Ruszi. — 1. Alexander Bacinszki: Narodnoje iszkuzstvo Uhorozov. Doklaid. 2. Muzzyka po gramofonno j zapiszki. ● 19.15: Hírek ● 19.25: Beethoven: G-dúr zongora-hegedű szonáta. 30. mű. 3. zs. — Előadóják Rachmaninov és Kreisler. Hangfelmerek. ● 19.45: Kovács Jolán az Operaház lagia és Máthé Áron Kovács Jolán az Operaház lagia és Máthé Áron Lajos (Karinét). 1. Losonczy Dezso: Kis nyitány. 2. Polgár Tibor: Románé (Máthé). 3. Gollwyn: Ritmikus románé. 4. Granichstaedten: Dal az Orlov című operettből (Kováts). 5. Hubay: Hejre Kati (hegedűszió B. Fehér Miklós). 6. Baerman: Rondo (Máthé). 7. Kisely Gyula: Fehér orhideák — tangó (Kováts). 8. Ebonet: Matróziáné. 8. Kochmann: a) Cigánymazurka; b) Pizzicato-polka. 10. Lehár: Dal a Ginditta című operettből (Kováts). 11. Zander: Szanov balett. 2. Braeu: Valse musette (Máthé). 13. Hofmann: Csevegés. 14. Lehár: Messze a nagy erdő — lassu és csárdás (Kováts). 15. Braeu: Klarinét-humoreszk (Máthé). 16. Blon: D-express — galopp ● 21.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és magyarországi nyelven. ● 22: Jazs-számok hangfelmerek. ● 22.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. ● 23: Közvetítés a Dunapalota-szálóból. Bura-dór cigányzenekara muzsikál ● Közben 23.15: Máthé Elek dr. angol-nyelvű előadása: The fate of Carpatian Ruthenia. (Kárpátalja sorsa). 0.05: Hírek.

BUDAPEST II. 20: Hírek magyar, szlovák és magyarorszag nyelven ● 20.20: S. Groh Klára hegedű zongorakísérettel. 1. a) Pletényi Nándor: Az ő ablaka alatt; b) Magyar-ország dal-lamok. 3. Pletényi Nándor: Felicitá. ● 20.45: Bööthy Leó emlékezete. Bóka László előadása. ● 21.15—22.05: Közvetítés a maratiszégi Palatinus-szálóból. Weidinger Ede szalonzenekara játszik. 1. Losonczy Lajos: Tobozó. 2. Kratzl:

Egyesületi közlöny

MÜKEDVELÉS • NÉPNEVELÉS • KÖNYVTARÉLET

Szervező-iskola

(Nyolcadik közlemény)

7. MÜKEDVELÉS

A legnépszerűbb és az egyesületi életben legsűrűbben gyakorolt tevékenység. Kulturális értékéről a vélemények megoszlanak. De mert kétségtelenül nagy hordereje van, azért kell a műkedvelő színjátszással bővebben foglalkozni.

A színjátszás általánosságban igen erős kulturtényező. Fontossága akkorra, hogy amint tudjuk az államok sok milliót költenek ápolására és fejlesztésére. Nekünk nincsen magyar színészképzőiskolánk, nincsen hivatásos magyar szintársulatunk. Ezen a téren hát műkedvelők előadására szorulunk.

Műkedvelőinkről és tevékenységükről azonban a vélemények igen megoszlanak. Az egyik álláspont szerint minél több műkedvelőelőadás megtartását ajánlják. A másik szerint csak a magas színvonalú és minden értéket magában foglaló, elsőrendű előadások kerüljenek népünk elé.

Mindkét álláspontnak van jogosultsága. De ebben a kérdésben dönteni csak akkor lehet, ha a valóságot, amelyben élünk, jól ismerjük.

A színjátszás a műkedvelőnek szórakozás és egészséges hiúsági érzetének kielégítője. Társadalmi és nyilvános szereplés, társasági életben való részvétel és különösen az ifjúságnak ismerkedési lehetőség. Szempontok, melyeket sohasem szabad figyelmen kívül hagyni. Ezért van ennek a tevékenységnek nagy népszerűsége. Azután a műkedvelő előadások tartása az egyesületnek anyagi forrás, melyet szegénysége miatt, legtöbb esetben nem nélkülözhet. Ezért kezdeményezi és támogatja előszeretettel az egyesület a műkedvelő színjátszást.

A hiba ezekbe a törekvésekbe ott csúszik be, hogy a színműirodalmat nem ismerő személy választja meg az előadásra kerülő darabot. Ez pedig egyike a legkényesebb és legfontosabb feladatnak. Mert az egyesületeknek kulturális, erkölcsi és nemzeti; egy szóval népnevelő hivatása van. Rossz, izléstelen, könnyű erkölcsű, helytelen irányú romlott nyelvezetű szindarabok előadása egyenesen véték, melyet johiszemű népünkkel szemben elkövetünk. Szellemét mérgezzük és pénzt veszünk el érte. Sajnos ez a kérdés még nincsen rendezve. Ma még nincs fórum, amely általánosságban ezért felelne. Így tehát az egyesületek vezetőségét terheli ezért, minden felelősség. Bár utóbbi időben éppen a Közművelődési Tanács felvilágosító munkája folytán javulás mutatkozik, de a kérdés koránt sincsen megoldva. Ott tévednek többek között a színműveket előadásra kiválasztó egyének, hogy mértékül ezt veszik: a színmű megjelent egy fővárosi színházi lapban, előadták az operettszínházban vagy a fővárosi kabaréban stb. Ez az értékérés azonban egészen helytelen. Például a színműnek elfogadni a színházi lap közleményeit nem szabad, mert ott üzleti szempontok érvényesülnek és legtöbbször csak a tömeg alacsonyrendű izlését elégítik ki. Az-

után meg ami a fővárosi közönség edzett idegeinek és dekadens szórakozásai szükségletének megfelelő, semmi esetre sem lehet népünk szellemi tápláléka.

Az egyesületek, kulturánk terjesztői, erkölcsi felelősséggel tartoznak azért, hogy a műkedvelő színpadokon mit adnak elő. Ezért az egyesület vezetősége azt az álláspontot foglalja el, hogy inkább semmit, mint romboló hatású, szedett-vedett tákolmányokat mutasson be. Viszont senki ne értse félre ezt az álláspontunkat. Nem álszenteskedő, unalmas idejétmúlt, senkit nem szórakoztató színművekre gondolunk. Lehet szórakoztatni, kacagtatni, mulattatni, érdeklődést felkelteni anélkül, hogy szennyes és sikamlós volna a színmű tartalma és hemzsegne otromba, izléstörtő tréfáktól és kifejezésektől.

Népszínmű-irodalmunk olyan gazdag, hogy azzal kevés nép irodalma versenyezhetik. Nemcsak klasszikus, hanem időszerű (modern) népszínművek egész serege áll rendelkezésünkre. Operett irodalmunknak is van olyan része, amellyel minden szempontból csak büszkélkedhetünk. Nincsen tehát hiány ezen a téren. A baj — mint mondtuk — a színműkiválasztó tájékozatlanságában rejlik.

A Közművelődési Tanács már több ízben nyilvánosságra hozta, hogy ezen a téren az egyesületeknek díjtalanul áll rendelkezésére. Akik szolgálatait igénybe vették, azok az elmondott súlyos hibákba nem estek. Mert nem ismerni magyar színműirodalmunk gazdag és egyre gyarapodó termését nem szégyen, különösen nálunk, ahol nincsen magyar színház. Viszont bűn, rossz és értéktelen színművekkel népünk szellemét megrontani.

Többen kifogásolják, hogy sajtónk minden műkedvelő előadást mértéktelenül dicsér, miáltal elkapítja, önhitté teszi a szereplőket. Ugy tartják, hogy inkább hibáikra mutasson rá, őszinte kritikát gyakoroljon, mert csak ezáltal emelheti a műkedvelő színjátszásunk színvonalát. Van némi igazság ebben az álláspontban is, de ne feledjük, hogy nem szabad magas követelések támasztásával minden becsületes törekvést elfojtani. Nem szabad a kisvárosi és falusi műkedvelőktől azt követelni, amit hibáján kívüli okokból nem adhat. Amit sem egyéni sem művészi képzettségének hiányos volta miatt, tőlük nem követelhetünk. Ne feledjük, hogy az ő közönsége élvezettel szórakozik a játékan. Ez a szempont, amit sajtónk eddig mindig helyesen figyelembe vett. Mert van olyan mérték, amely bizony azt eredményezheti, hogy itt nálunk csak két-három műkedvelő társaság szereplése volna engedélyezhető. Kétségtelen, igyekezni kell a legjobb játékot adni, de mégsem ez a legfontosabb nálunk, hanem maga a színmű szelleme, a darab megválasztása.

Csak az általános műveltség és művészi izlés fejlődése emeli majd magasabb színvonalra műkedvelőink játékát.

De bármilyen értékkel is bír a műkedvelő színjátszás, ne essünk abba az elharpodzó hibába, hogy ebben legfőbb kulturális teljesítményt lássunk. Ne ringassuk magunkat abban a hitben, hogy ha egy esztendőben két-három színművet előadatunk, kulturális kötelezettségünknek derekasan eleget tettünk. Ez az önáltatásnak igen káros megnyilvánulása. A legfőbb kulturális teljesítmény — amint mondtuk — az iskolán kívüli népoktatás, az analfabéták írni és olvasni tanítása és csak ott van helye a műkedvelő színjátszásnak, ahol az elsőrendű kulturális kötelességnek becsületesen eleget tettek.

8. DAL- ÉS ÉNEKKULTURA

A magyar lélek dallal van tele. Nincs a magyar életben olyan megnyilvánulás, amit dalban ne formát volna ki. Dalol örömeiben, bujában, dalol a munkában és a harcmezőn. Ezt a szép lelki adottságot táplálni és fejleszteni kell. A dal és ének művelése nálunk természetszerűleg szintén az egyesületekre hárul. A dalárdák szervezése annál is inkább könnyű feladat, mert fiainkban és leányainkban erre minden készség megvan. Nincsen olyan elhagyott kis hely, ahol a tanító vagy kántor szívesen ne vállalkozna énekkar szervezésére és tanítására. De mindenütt akad egy-két zeneértő, vagy műkedvelő muzsikos, aki szeretettel vállalja ezt a szép és nemes munkát.

De fontos az énekkarok szervezése más szempontból is. Éppen úgy, mint a színjátszásnál, dalaink közé is sok selejtes és izléstörtő kerül. Pedig hát szép nőtájakban és nemes dallamokban igazán nem vagyunk szegények. Különös időszerűséget nyert most az énekkultura, amikor az igazi magyar népdalgyűjtemények egymásután jelennek meg. Bartók és Kodály dalgyűjteményeinek minden egyesületben meg kellene jenniük. Ahol pedig nincsen még énekkar, ott ezeknek a daloknak terjesztése és népszerűsítése érdekében, meg kell az énekkart szervezni. A magyar dal most az igazi népi elemmel gazdagodott. Leikíségének mélységét tulajdonképpen most fedeztük fel. Ezt terjeszteni a legnemesebb kulturális hivatás.

Ki kell hát mondanunk, hogy az egyesületek vezetőségének egyik komoly magyar kötelezettsége ennek ápolása. Többől van itt szó mint pusztán szórakoztatásról, a magyar lelkiség kérdése ez.

Ma már a Közművelődési Tanács munkája által semmi akadálya nincs, hogy ezen a téren mindennemű ingyenes felvilágosítást igénybe vehessünk.

(Folytatása jövő vasárnapi számunkban)

Vízintes sorok:

1. Legmagasabb világi cím
6. Író és államférfi (1813—1871)
12. Porhanyó
14. Másnyelven semmi
16. Örtálló, örködő, vigyázó
18. Légsúlymérő
21. Gítározás kezdete
22. Arab csőcselék, tömeg
24. Orosz súlymérték (16.38 kg)
25. Egymást követő betűk
26. Bezárt mássalhangzói
27. Jóhiszemű, aiv ember, akit mások kihasználnak
28. Erdélyi Magyar K.özművelődési Egyesület
29. Hajdani
31. Iparnövény
33. Numero mássalhangzói
34. Valóság, igazság
37. Virág része
39. Kotrógép
40. Államférfi, kinek nevéhez fűződik a magyar vasutak államosítása (1848—92)
42. A nyoszolya része
44. Zömök, kurtalábu ragadozó állat
46. Tehén mássalhangzói
48. Ók
50. Jelölés, kiszemelés, écesz. tanács
52. Más nyelven: baj, kin, bu, szánakozás
53. Az Árpádház ösanyja
54. Csirke becézése
55. Korszak (fonetikusan)
57. LTL
59. Svájci folyó
60. Személyes névmás
61. Zeneszerző (1770—1827)
65. Ruma egyik fele

KERESZTJELENTÉNY

Közli: Andaházy Gitta

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70

66. Férfinév
 67. Ima vége
 69. Épületrész
 70. Élénk, gyors, serény
- Függőleges sorok:
2. Távolodást jelent
 3. A Sztinica mellékfolyója

4. Szabó teszi
5. Az 5. vizsz. keverve
7. A posztoló katona ... áll
8. Másként, a te tulajdonod
9. Űt
10. Udvarias megszólítás
11. A szegedi kormány hadügyi államtitkára volt

13. Bűvös ereklye, óvoszer
 15. Római consul (Kr. e. 106—43)
 17. Gabonaféle
 19. Drágakő. ék. hiba
 20. Ékezettel paradicsom
 21. Gabikám mássalhangzói
 23. Angolország ókori latin neve
 25. Közkegyelem
 30. Európai nemzet
 32. Szín
 35. Mennyiség (főlös ék.)
 36. Angol helyeslés
 37. Hüvelyes
 38. Ital
 41. Nagyerejű
 43. A németek halhatatlan írója (1749—1832)
 45. Görög tartomány
 47. Lótakarmány
 48. Betűbetoldással finom tészta
 49. Európai főváros
 51. Mesterség
 56. Svájci szabadsághős
 58. A-val vegytan
 61. Az emberi testben a táplálékot vezető csatorna
 62. Eklatáns magánhangzói
 63. A Duna mellékfolyója
 64. Mint a 31. vizsz. fordítottja
 66. Rag
 68. Indulatszó
- A múlt vasárnapi számban megjelent keresztjelejtényünk helyes megfejtése:
- Vízintes sorok: 1. Vizek és a tenger istene, 96. Thermopolei szorosban.
- Függőleges sorok: 1. Vallásos körmenet, 8. Tengerek mélyéből, 11. Gigli operaénekes, 18. Egyiptomi napisten.

A TUNÉDERORSZÁG NYEREMÉNYEI:

Egy doboz ementhali sajt
RICHTER
speciális sajt, vaj és tejtermék üzletéből
Kralja Petra II. 5. — Telefon 28.72

Szép ajándékot ad
BRAČA MIŠIĆ
Noviszád és környéke legnagyobb könyv- és papíráru üzlete
Kr. Petra I. 14.

Egy elmés szép játéktárgy Noviszád legnagyobb és legdusabban felszerelt játékaru üzletéből, a

„GOLYA“ BAZARBOL
Noviszád, Kralja Petra II. 7.

Szép ajándékot ad
»PAPIRUS« — BUZA ERNŐ
Petrovgrad és környéke legnagyobb könyv és papíráru üzlete.

Allandóan a legjobb minőségű friss csokoládé és keksz kapható

UNION bonboniérában
Noviszád, Trg Oslobođenja 3.
Tulajdonos: Kelemen Gábor — A helyes megfejtőnek csokoládét ad

Kétszer 1/2 kg. mézes kekszet ad
KLIPPEL JÓZSEF
hygiénikus péksége Zseljeznicska 38, fióküzlet: Postanszka 1.
Készíti a legjobb bureket, süteményeket, graham kenyeret stb.

Egy doboz legkínóbb desszert cukorka a

WAWL-féle **»CONFISERIE«** üzletéből
NOVISZÁD KRALJA PETRA II. 72

Egy pár gyermekharisnya vagy kesztyű az
„olcsó PEREPATICS“
kötött és szövött áru üzletéből
Futoski put 37.

Fűszer csomag
MARTIN MIRKO
azelőtt Gausz Viktor) fűszer és csemege üzletéből
RIENYI TRG 5 — TELEFON 33—66

Két darab finom pipereszappant ad
»ZORA«
illatszertár, Noviszád, Tanurdsics-palota

EGY SZÉP KÖNYVET AD
MENAHÉM J.
antikváriuma, — Noviszád. Vesz- elad minden nyelvű használt könyvet.

Tetszés szerint, ezüst nyaklánc, modern ezüst gyűrű vagy modern óralánc
VARGA ÁRPÁD
órás ékszerüzletéből
Noviszád, Kr. Alekszandra 22

Az ország legnagyobb hangszerüzletéből nagyszerű szájharmonika
TRUPPEL BÉIA
A **»Höhner«** harmonikák vezérképviselője, Noviszád

Egy finom zsebkést, vagy kis ollót ad
HOSCHEK F. NOVISZÁD
és környéke legdusabban felszerelt késáru szaküzlete és kőszőrüs műhely
Dunavska ul. 21.

Kétszer öt-öt darab mignon-sütemény a
MIGNON cukrászdából
tulajdonos Horváth Károly, Kralja Petra II. 13. — Allandóan friss sütemény

Fényképtelvével
Studio Heringnél
Apolló udvar! Amatőr kának kidolgozása

Félkilés csomag prima terpentinszappant ad
ALBUS D. D.
szappan-gyár

Gyermekcipő talpalást ad
Urí János
a legszebben, legjobban, legolcsóbban dolgozó urí és női cipész,
NJEMACSKA ULICA 22

Jó kidolgozású fényképet csak a 20 éven át dolgozó
OSZNOVITY műtermében kap
Forduljon bizalommal hozzánk
NOVISZÁD, ZSELYEZNICSKA UL 5

Viltany zseblámpa
IRSAJ JOZSEF
sport és vadászfelszerelési cikkek szaküzletéből
KRALYA PETRA II. UL. 32.

3 darab képes zsebkendő
R. HOLIK
női és férfi divat-anyagok, selymek függönyök és minden egyéb kézmű-áruk legolcsóbb áruházából, Noviszád, Kralja Alekszandra 12.

Egy szájharmonika vagy okarina
Schade Adám
hangszerüzletéből, Noviszád, Kralja Petra II. 52. Nagy választék, olcsó árak, szolid kiszolgálás.

Egy negyed tucat finom pipereszappant ad a
PRVA JUGOSZLOVENSZKA KEMICSNA TVORNICA NOVISZÁD,
gyártja a legjobb cipőkrémet, az **IDOL-t** és a híres **KLEIN ÉS FIA**-féle pipereszappantokat

Egy ötletes és szép gyermekjátékot ad a
VELIKI PARISKI MAGAZIN,
Noviszád és környéke legnagyobb játékok divat és ruhadarúháza.

2x1/2 kg. édes kétszersültet ad
GIRIC JOVÁN
a diabetikus kenyerek, pék sütemények, kétszersült legkedveltebb üzlete

VOLGA
A legnagyobb speciálista sport- és egyenruha sapkáknak. Ad egy vagy sport sapkát.
NOVISZÁD, USZTAVSZKA 1.